



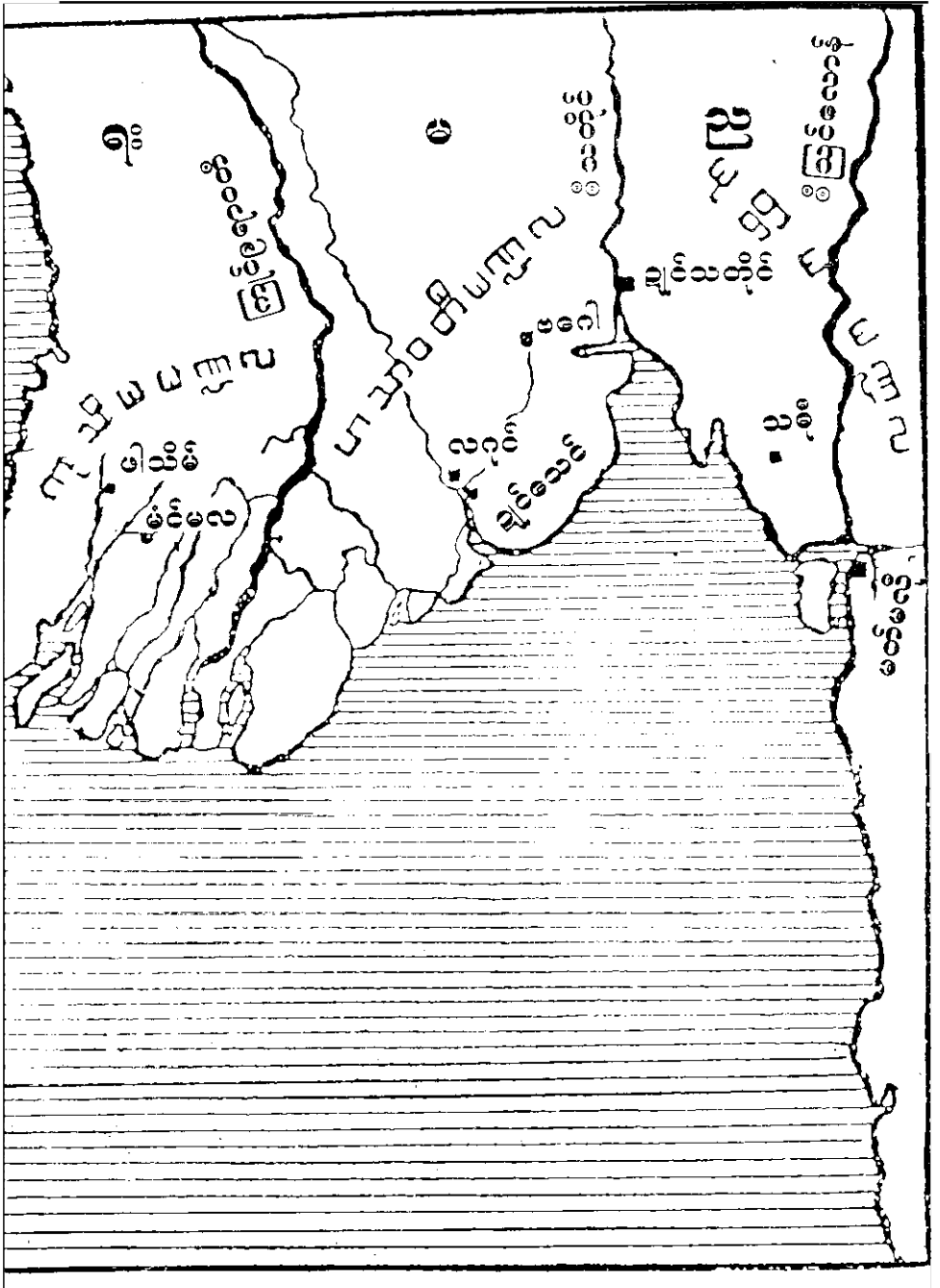
ဝင်ချုပ်သုဝဏ္ဏဘူမိ

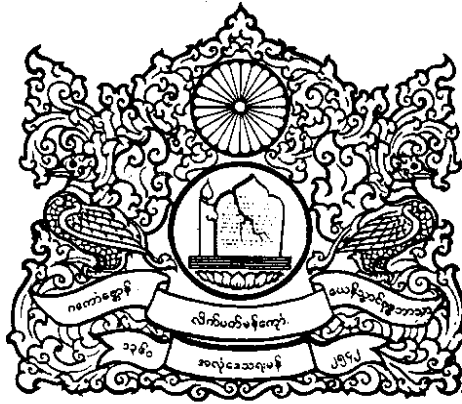
ဂကောံဗ္ဗောန်လိက်ပတ်မန်ကောံယေန်သုာင်ဗုဒ္ဓဘာသာ
အလံဒေသရးမန်
တက်တြးပတိတ်လပ်ရောင်။

၁၃၆၂-သုာံ

၂၀၀၀-သုာံ

၂၅၄၄-သုာံ





ဝင်ချင်သုဝဏ္ဏဘူမိ

ဂဏောံဗ္ဗောန်လိက်ပတ်မန်ကျောံယေန်သုာင်ဗုဒ္ဓဘာသာ
အလုံဒေသရးမန်
တက်တြးပတိတ်လဝ်ရောင်။

၁၃၆၂-သုာံ

၂၀၀၀-သုာံ

၂၅၄၄-သုာံ

“ အပိုင်အခြာအာယုက်သွိုင်မန် ပကင်ရင်ချင်သုဝဏ္ဏဘုံ ”

ယူ သိုင်	သက္ကရာဇ်ကြိမ်မှိတ်	အာယုက်နှိမ်သိုင်	အာယုက်ပကင်ရင်ချင်	အာယုက်စုတိစသွင်	ယူ ဝု ကျာ်
သွိုင်သီဟသူဓမ္မရာဇာ	(မဟာ)၂၀၀-သွံ	၂၀-သွံ	၄၂-သွံ	၆၂-သွံ	ဗန္ဓုဒေဝီ
သွိုင်သီရိမာသောကရာဇာ	(မဟာ)၁၀၂-သွံ	၂၀-သွံ	၆၀-သွံ	၈၀-သွံ	သန္တိမိတြာဒေဝီ
သွိုင်ဓမ္မဒဿီရာဇာ	(သာ)၁၉-သွံ	၂၅-သွံ	၃၅-သွံ	၇၉-သွံ	သီရိဒေဝီ
သွိုင်ဓမ္မဒဗ္ဗရာဇာ	(သာ)၇၆-သွံ	၂၁-သွံ	၃၈-သွံ	၅၉-သွံ	သုဝဏ္ဏဒေဝီ
သွိုင်အာကီရရာဇာ	(သာ)၉၇-သွံ	၂၀-သွံ	၂၀-သွံ	၄၀-သွံ	နန္ဒဒေဝီ
သွိုင်ဗလဒေဝရာဇာ	(သာ)၁၁၂-သွံ	၃၂-သွံ	၃၈-သွံ	၇၀-သွံ	ရမ္မဝတီဒေဝီ
သွိုင်သီရိရာဇာ	(သာ)၁၆၀-သွံ	၂၀-သွံ	၃၀-သွံ	၅၀-သွံ	ဘဒြိဒေဝီ
သွိုင်ဗေဓာကုမ္ဘာရာဇာ	(သာ)၁၈၆-သွံ	၂၅-သွံ	၁၅-သွံ	၄၀-သွံ	အာဂ္ဂိမလာဒေဝီ
သွိုင်သီရိမာသောကရာဇာ	(သာ)၂၅၁-သွံ	၂၈-သွံ	၂၆-သွံ	၅၂-သွံ	သုဓမ္မာဒေဝီ
သွိုင်ကာလဝဏ္ဏရာဇာ	(သာ)၂၈၁-သွံ	၂၄-သွံ	၅၆-သွံ	၈၀-သွံ	သုရမ္မဒေဝီ
သွိုင်အာနိကာရာဇာ	(သာ)၃၄၄-သွံ	၁၇-သွံ	၄၃-သွံ	၆၀-သွံ	သုဘာဒေဝီ
သွိုင်မဟာသာလရာဇာ	(သာ)၃၇၉-သွံ	၂၅-သွံ	၄၃-သွံ	၆၈-သွံ	သီဝလီဒေဝီ
သွိုင်ဥဂ္ဂုဏ္ဏရာဇာ	(သာ)၄၂၃-သွံ	၂၄-သွံ	၁၆-သွံ	၄၀-သွံ	ပြဘာဝတီဒေဝီ
သွိုင်နရသူရာဇာ	(သာ)၄၂၃-သွံ	၁၃-သွံ	၃၇-သွံ	၅၀-သွံ	သီဟဒေဝီ
* သွိုင်မဟာဘဒြရာဇာ	(သာ)၄၈၀-သွံ	၂၀-သွံ	၇-သွံ	၂၇-သွံ	သုဘဒ္ဒါဒေဝီ
* သွိုင်အနုဝရရာဇာ	(သာ)၄၈၀-သွံ	၂၇-သွံ	၅၃-သွံ	၈၀-သွံ	အနုလာဒေဝီ

* သွိုင်ခေါ်ဝဲ-သက္ကရာဇ်ကြိမ်မှိတ်တပ်မင်တုံ တပညာတံချင်ညါ
ဘီစီလေင်ရိတ်ပလိုတုံ - ဂတပွဲဒ်ကိုန် အေစီ ရောင်။

ယှ၊ ညှိုင်	သတ္တရာဇ်ကြိုနိမ္မိတ်	အာယုတ်နှိညှိုင်	အာယုတ်ပကဏ်ရင်ချင်	အာယုတ်စုတ်စသွပ်	ယှ၊ ဖ ကျော်
ညှိုင်သီရိက္ခယရာဇာ	(သာ)၅၁၇-သွပ်	၄၃-သွပ်	၃၃-သွပ်	၇၆-သွပ်	ဂဇ္ဇဒေဝီ
ညှိုင်ဥက္ကဏ္ဍကရာဇာ	(သာ)၅၃၆-သွပ်	၅၆-သွပ်	၃၃-သွပ်	၈၉-သွပ်	ဗန္ဓုဝတီဒေဝီ
ညှိုင်ယုဂန္ဓရာဇာ	(သာ)၆၀၇-သွပ်	၁၉-သွပ်	၃၀-သွပ်	၅၀-သွပ်	သိင်္ဂလဒေဝီ
ညှိုင်သုနန္ဒရာဇာ	(သာ)၆၃၇-သွပ်	၂၀-သွပ်	၁၀-သွပ်	၃၀-သွပ်	သုနန္ဒဒေဝီ
ညှိုင်မြဟ္မဒတ္တရာဇာ	(သာ)၆၄၄-သွပ်	၂၃-သွပ်	၂၇-သွပ်	၄၅-သွပ်	အာစလဒေဝီ
ညှိုင်ယုညာဇာ	(သာ)၆၅၉-သွပ်	၃၅-သွပ်	၁၀-သွပ်	၄၅-သွပ်	နေဘောဂဒေဝီ
ညှိုင်ကရဝိကရာဇာ	(သာ)၆၆၉-သွပ်	၃၅-သွပ်	၁၅-သွပ်	၅၀-သွပ်	စိတ္တာဒေဝီ
ညှိုင်ပုဇေရာဝဓိကရာဇာ	(သာ)၆၉၄-သွပ်	၂၅-သွပ်	၃-သွပ်	၂၈-သွပ်	ဘဒ္ဒါဒေဝီ
ညှိုင်သာဓုရာဇာ	(သာ)၇၀၂-သွပ်	၂၀-သွပ်	၆၀-သွပ်	၈၀-သွပ်	သုတ္တိဒေဝီ
ညှိုင်ဓမ္မပါလရာဇာ	(သာ)၇၄၉-သွပ်	၄၃-သွပ်	၇-သွပ်	၅၀-သွပ်	ဒက္ခဒေဝီ
ညှိုင်သုဒဿနရာဇာ	(သာ)၇၆၄-သွပ်	၂၅-သွပ်	၂၈-သွပ်	၅၃-သွပ်	သုဒ္ဓဒေဝီ
ညှိုင်ယောဂဝိယရာဇာ	(သာ)၇၇၄-သွပ်	၄၃-သွပ်	၆-သွပ်	၄၉-သွပ်	ပဒုမဒေဝီ
ညှိုင်အာသတ္တရာဇာ	(သာ)၈၀၀-သွပ်	၂၃-သွပ်	၅၉-သွပ်	၈၂-သွပ်	သုမနဒေဝီ
ညှိုင်ပုမုရာဇာ	(သာ)၈၅၀-သွပ်	၃၂-သွပ်	၁၆-သွပ်	၄၈-သွပ်	ဂဇ္ဇဒေဝီ
ညှိုင်ဗန္ဓုရာဇာ	(သာ)၈၇၆-သွပ်	၂၂-သွပ်	၃၇-သွပ်	၅၉-သွပ်	ရမ္မဝတီဒေဝီ
ညှိုင်သီလရာဇာ	(သာ)၉၁၆-သွပ်	၁၉-သွပ်	၇၁-သွပ်	၉၀-သွပ်	သမ္မာဒေဝီ
ညှိုင်မဟိ သရာဇာ	(သာ)၉၇၇-သွပ်	၂၉-သွပ်	၁-သွပ်	၃၀-သွပ်	သုဝက္ကဒေဝီ
ညှိုင်မလိကရာဇာ	(သာ)၉၈၂-သွပ်	၂၅-သွပ်	၃၅-သွပ်	၆၀-သွပ်	သမ္မာဝါစာဒေဝီ
ညှိုင်ဗမ္မုဉ္ဇတ္တရာရာဇာ	(သာ)၁၀၀၈-သွပ်	၃၄-သွပ်	၅၁-သွပ်	၈၅-သွပ်	စိတ္တသမ္မာဒေဝီ
ညှိုင်ဒေဝရာဇာ	(သာ)၁၀၆၁-သွပ်	၃၂-သွပ်	၅၇-သွပ်	၈၉-သွပ်	ဝိမလဒေဝီ
ညှိုင်ကောသရာဇာ	(သာ)၁၁၂၅-သွပ်	၂၅-သွပ်	၃၅-သွပ်	၆၀-သွပ်	ဓမ္မပါလဒေဝီ

ပျှံ့ ချိုင်	သတ္တရာဇ်တို့နှိမ့်ဖိုတ်	အာယုတ်နှံ့သိုင်	အာယုတ်ပကင်ရင်ချိုင်	အာယုတ်စုတ်စသွင်	ပျှံ့ ဝု ကျိုင်
ချိုင်မုန်ရာဇာ	(သာ)၁၁၅၆-သျှံ	၂၉-သျှံ	၁၆-သျှံ	၄၅-သျှံ	ဒေဝဇီကာခေတ်
ချိုင်သတ္တရာဇာ	(သာ)၁၁၄၀-သျှံ	၆၀-သျှံ	၂၉-သျှံ	၉၀-သျှံ	ပကာဝတီခေတ်
ချိုင်ကုသရာဇာ	(သာ)၁၂၀၉-သျှံ	၂၀-သျှံ	၃၇-သျှံ	၅၈-သျှံ	ဝန္တုခေတ်
ချိုင်နရဇိတရာဇာ	(သာ)၁၂၁၆-သျှံ	၅၁-သျှံ	၂၁-သျှံ	၉၂-သျှံ	ကောသာနီရာဇာ
ချိုင်ဝေဠုရာဇာ	(သာ)၁၂၃၇-သျှံ	၅၀-သျှံ	၁-သျှံ	၅၂-သျှံ	သီဟခေတ်
ချိုင်စိတ္တရာဇာ	(သာ)၁၂၅၅-သျှံ	၃၄-သျှံ	၃၅-သျှံ	၆၉-သျှံ	ဥဒ္ဒန္တယန္တီခေတ်
ချိုင်ဗန္ဓရာဇာ	(သာ)၁၂၆၅-သျှံ	၅၉-သျှံ	၂၁-သျှံ	၈၀-သျှံ	ဗန္ဓုဝတီခေတ်
ချိုင်ဒီပရာဇာ	အေဒီ-၈၀၁-၈၅၃-သျှံ				သုဝဏ္ဏခေတ်
ချိုင်သိဝိရာဇာ	(သာ)၁၃၆၂-သျှံ	၄၀-သျှံ	၁၂-သျှံ	၅၂-သျှံ	သုဒ္ဓခေတ်
ချိုင်ဥဒကရာဇာ	(သာ)၁၃၇၅-သျှံ	၃၉-သျှံ	၁၅-သျှံ	၅၄-သျှံ	ကာမောလာဇာခေတ်
ချိုင်ဥာတကရာဇာ	(သာ)၁၃၆၆-သျှံ	၆၃-သျှံ	၁၇-သျှံ	၈၀-သျှံ	ညာတိကာခေတ်
ချိုင်သီရိမာသောကရာဇာ	(သာ)၁၃၉၉-သျှံ	၄၇-သျှံ	၂၄-သျှံ	၇၀-သျှံ	ရမ္မာသာာရခေတ်
ချိုင်မဟာစိတ္တရာဇာ	(သာ)၁၃၄၃-သျှံ	၃၆-သျှံ	၃၃-သျှံ	၆၉-သျှံ	သုစိတ္တခေတ်
ချိုင်ဗန္ဓရာဇာ	(သာ)၁၄၅၃-သျှံ	၅၁-သျှံ	၁-သျှံ	၅၁-သျှံ	ဗန္ဓုဝတီခေတ်
ချိုင်ဇယသုမနရာဇာ	(သာ)၁၄၇၀-သျှံ	၃၄-သျှံ	၁၉-သျှံ	၅၃-သျှံ	သုမနခေတ်
ချိုင်ယုဗန္ဓရာဇာ	(သာ)၁၄၆၉-သျှံ	၅၄-သျှံ	၁၆-သျှံ	၇၀-သျှံ	နေခေတ်
ချိုင်အာစိတ္တကရာဇာ	(သာ)၁၄၇၆-သျှံ	၆၃-သျှံ	၁၇-သျှံ	၈၀-သျှံ	သုမနခေတ်
ချိုင်ဥဒိန္ဒရာဇာ	(သာ)၁၅၂၁-သျှံ	၃၅-သျှံ	၂၁-သျှံ	၆၀-သျှံ	ရာတနမာလာခေတ်
ချိုင်မနေဝာဇီရာဇာ	(သာ)၁၅၅၆-သျှံ	၁၉-သျှံ	၂၆-သျှံ	၇၀-သျှံ	က္ကနင်္ဂလာခေတ်

အာယုတ်, အခိုင်သိုင်သိုင်, နုတ်ပွတ်, သတ္တရာဇ်သောသနာတုံ, နှံသတ္တရာဇ်တို့နှိမ့်ဖိုတ်ရ။
 လျှာတ်ဝို-နောန်ထွေးလင်သတ္တရာဇ်တို့နှိမ့်ဖိုတ်, အခိုင်အာယုတ်ဝိုနှံ့သိုင်, အခိုင်ပကင်ရင်ချိုင်, အာယုတ်စုတ်စသွင်မန်ရ။

“ ဖာ တိ ကာ ”

လျှော်	ပ ရှု ပ ရာ	မှတ်လိက်
က	နိဒါန်း	၁
၁	(ဝင် ချင် သု ဝ ဏ္ဏ ဘု မိ)	၂
၂	တောင်ကဏ္ဍကာရ	၄
	(ပ ထ မ သု ဝ ဏ္ဏ ဘုံ)	၅
၃	သိုင်သီရိမာသောကာရာဇာ	၇
၄	သိုင်ဓမ္မဒဿီရာဇာ	၇
၅	သိုင်ဓမ္မဒဇ္ဇရာဇာ	၈
၆	သိုင်အင်္ဂုရရာဇာ	၈
	(ဒု တိ ယ သု ဝ ဏ္ဏ ဘုံ)	၉
၇	သိုင်ဗလဒေဝရာဇာ	၉
၈	သိုင်သီရိရာဇာ	၁၀
၉	သိုင်ဇောတကုမ္မာရာဇာ	၁၁
၁၀	သိုင်သီရိမာသောကာရာဇာ	၁၁
၁၁	သိုင်ဥဒယရာဇာ	၁၄
၁၂	သိုင်ကာလဝဏ္ဏရာဇာ	၁၅
၁၃	သိုင်အဇိန္ဒကရာဇာ	၁၅

လွှဲ

ပ ရှ ပ ရာ

မှတ်လိက်

၁၄	သိုင်မဟာသာလရာဇာ	၁၆
၁၅	သိုင်ဥရုဏ္ဏရာဇာ	၁၇
၁၆	သိုင်နရသုရရာဇာ	၁၇
၁၇	သိုင်မဟာဘဒြရာဇာ	၁၈
၁၈	သိုင်အနုဝရရာဇာ	၁၈
၁၉	သိုင်သီရိဂုတ္တယရာဇာ	၁၉
၂၀	သိုင်ဥရုဏ္ဏကရာဇာ	၂၀
၂၀	သိုင်ယုဂန္ဓရာဇာ	၂၀
၂၂	သိုင်သုနန္ဒရာဇာ	၂၂
၂၃	သိုင်ဗြဟ္မဒတ္တရာဇာ	၂၂
၂၄	သိုင်ပုညရာဇာ	၂၃
၂၅	သိုင်ကရာဝိကရာဇာ	၂၃
၂၆	သိုင်ပူရောဝဓိတရာဇာ	၂၃
၂၇	သိုင်သာဓုရာဇာရာ	၂၄
၂၈	သိုင်ဓမ္မပါလ	၂၄
၂၉	သိုင်သုဒဿနရာဇာ	၂၅
၃၀	သိုင်ယောဂဒိယရာဇာ	၂၅
၃၁	သိုင်အသက္ကရာဇာ	၂၅
၃၂	သိုင်ပဒုမရာဇာ	၂၆
၃၃	သိုင်ဗန္ဓရာဇာ	၂၆

လွှဲ	ပ ရှ ပ ရာ	မှတ်လိက်
၃၄	သိုင်သီလရာဇာ	၂၆
၃၅	သိုင်မဟိ သရာဇာ	၂၉
၃၆	သိုင်ဗလိကရာဇာ	၂၉
၃၇	သိုင်ဇမ္ဗုညတ္တရာဇာ	၃၀
၃၈	သိုင်ဒေဝရာရာ	၃၀
၃၉	သိုင်ကေသရာဇာ	၃၀
၄၀	သိုင်မုနိရာဇာ	၃၂
၄၁	သိုင်သက္ကရာဇာ	၃၂
၄၂	သိုင်ကုသရာဇာ	၃၃
၄၃	သိုင်နရာဇိရာဇာ	၃၃
၄၄	သိုင်ဝေဠုရာဇာ	၃၃
၄၅	သိုင်စိတ္တရာဇာ	၃၄
၄၆	သိုင်ဗန္ဓရာဇာ	၃၄
၄၇	သိုင်ဒီပရာဇာ	၃၄

(တ တိ ယ သု ဝ ဏ္ဏ ဘုံ)

၄၈	သိုင်သိဝိရာဇာ	၃၇
၄၉	သိုင်ဥဒကရာဇာ	၃၈
၅၀	သိုင်ညာတကရာဇာ	၃၈
၅၁	သိုင်သီရိမာသောကရာဇာ(တ)	၃၉
၅၂	သိုင်မဟာစိတ္တရာဇာ	၃၉

ပြကိုဟ်နိဿယ်ဂမ္တိုင် -

- ၁။ အ္စာကေုဟ်တြေံတြဟ် - ပြကိုဟ်ရာဇာဝံသကထာ။
- ၂။ ပါလိတ၊ ဘဒ္ဒန္တ - ပြကိုဟ်တြာဲလိက်တွံကလျာဏီ
ဒေါ်စိန်နွံ၊ ရွှေပြည့်စုံအော့(ဖိ)ဆက်၊ တာမော့ ရန်ကုန်။
- ၃။ လူဖေဝင်း၊ ဦး၊ သီရိပျံချို - လိက်တွံမန်ကျော်လျှင်ကော်လိက်တွံမန်
ရတနယရ၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ မွန်ယဉ်ကျေးမှုဌာနစိတ်၊
၁၉၅၀။
- ၄။ ပါန်လှ၊ ပါမောက္ခ၊ ဒံက်တာ၊ နာဲ - လိက်တွံအ်မန်စေတီမြု
မြုစေတီမွန်ကျောက်စာ။
ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း၊ ကလျာအော့(ဖိ)ဆက်၊ သုဝဏ္ဏ၊ ရန်ကုန်။
- ၅။ မြ၊ သီရိပျံချို-ဦး - ရှေးဟောင်းမြန်မာအက္ခရာစာတမ်း
ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာန၊ ၁၉၆၀-ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ(၁)ရက်။
- ၆။ ရာဝိက၊ အရှင် - သုဝဏ္ဏဘူမိဒေသသုတေသနစာတမ်း၊
ဘွဲ့ယူစာတမ်း၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်၊
ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်၊ ၁၉၉၈-ခုနှစ်။
- ၇။ သိန်းလှိုင်-ဦး၊ အရှေ့တောင်အာရှ၊
ဦးဘညွန့်၊ ဂဠုန်နဂါးပုံနှိပ်တိုက်၊ ၃၅-လမ်း၊ ရန်ကုန်။
ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၈၁-ခု၊ မတ်လ။
- ၈။ ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော် မဟာဝင်ဝတ္ထု၊ ဇမ္ဗူဒီပစာတမ်း
တိ-နိဉ္စပဋ္ဌာကအဖွဲ့၊ ၁၉၈၉-ခုနှစ်။
- ၉။ ကေလာသ၊ ဆရာတော် မဟာဝံသပါဠိ(ပါ ၃)
တိ-နိ-ဉ္စပဋ္ဌာကအဖွဲ့၊ ၁၉၈၉-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ။
- ၁၀။ စည်သူမင်း၊ မြန်မာယဉ်ကျေးမှုရုပ်တုများ၊ ကျော်ဝင်းဆွေပုံနှိပ်တိုက်၊
ကန်တော်ကလေး၊ ရန်ကုန်။ ၁၉၉၆-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ။

နိဂါဇ်

ဂကောံဗ္ဗောန်လိက်ပတ်မန် ကောံ ယေန်သျှင်ဗုဒ္ဓဘာသာ (အလုံဒေသ
 ရေးမန်) ဝံ တုဟ်နဒက်သျှင်ပွဲန် ဂမြင်ဉာဏ်ဝင် ကွေးဘာမည်ဂမိုင်ညိးတဲ တဲကျင်
 နယ်ကဲ ပွဲပေါကောံခရိုင်မိုင်ရ။ ဝင်သုဝဏ္ဏဘုံဂုံ ဒွံဒွန်မဂပ်ဝ်သုသုတေသနခိုဟ်၊
 စမ်ဘုင်သျှိဟ်အစောန်စရဲကွေးဘာဂမိုင်ရောင် ဖျေံစိုတ်တဲ န။ဂကောံဝံအာတ်မိက်
 ကျင်ပြုကိုဟ်ဝင်၊ လိက်ကွပ်ဝင်န။သုတေသီဝင်ဂမိုင် ဂိုင်ကိုအုပ်ရ။ ပှောင်လိက်
 အုပ်ဂမိုင် လိက်အုပ်ဝင်ကိတ်ညီဂိုင်အိုတ်၊ သက်သီခိုင်အိုတ်၊ ချိုက်ပေင်ဂိုင်အိုတ်
 မွဲအုပ်ဂုံ ရဲစိုက်ကေတ်တဲ ဆဲးကေတ်လှိုဟ်အုပ်ဂမိုင်ရ။ လိက်အုပ်ဝင်မဆဲးလပ်
 ဂမိုင်ဂုံ ပလံင်ဗစိုပ်ဏာ ဇရေင်တပညာဝင်တံတဲ ထပ်ဂိုင်ကေတ်လညာတ်ဝင်
 ပွဲမလဲလးပုန်ရ။ ဂကောံဗ္ဗောန်လိက်ပတ်မန်ကောံသုတေသီတံ ဒုင်တဲတုပ်စိုတ်
 တဲဟေင် လိက်အုပ်ဝင် “သုဝဏ္ဏဘုံ ” ဝံသုလပ်ဒတန် လိက်ပြဋ္ဌာန်ကဆံင်သျှင်
 ပွဲကွတ်ဗ္ဗောန် ဂကောံလိက်ပတ်မန်ကောံ ယေန်သျှင်ဗုဒ္ဓဘာသာ (အလုံဒေသ
 ရေးမန်)ဝံရ။

ဝံဒွံကျင်လိက်အုပ်ဝင်လှိုဟ်- ညးမချူလပ်ကို၊ ညးမဒါန်လပ်ကို၊ ညးမကို
 လပ်လညာတ်ဝင်ဂမိုင်ကို န။ဂကောံဗ္ဗောန်လိက်ပတ်မန်ကောံယေန်သျှင်ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာ(အလုံဒေသရေးမန်)ဝံတင်ဏာဂုဏ်ပွဲမမြိုဟ်နက်ရ။

သွက်အာစာ။ ။ လိက်အုပ် “ ဝင်သုဝဏ္ဏဘုံ ” ဝံ ဒွံလိက်သကေံတဲအ္စာဘာ
 ရ။ ချူလပ်ဍုန်ဍုန်ဂွံဂွံ ဆိုတ်သောံသုအစံင်တဲ တင်နင်အ္စာဘာ မိက်ဝံတီ
 အိုသျှိဟ် ဟံမွဲပွဲလိက်ဝံရ။ တျောဝ်သိုင်ဂမိုင်ကို၊ သုာ်အခါဂမိုင်ကို ဒးသွသျှိုင်ကို
 လိက်ဝံတဲ ပရူပရာနာနာသတ်တံဂုံ ဖျေံဗ္ဗောန်ပွဲမသွဲတြးမာန်ရ။

(ခ)

နိဒါန်း

သွက်ကွေးဘာ။ ။ ကွေးဘာလုတ်ဝင် ကဆံင်သျှင်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒးလုပ်ကိုအာဘာ မကြပ်ညောန်ကိုဇကုတဲ တင်ဂွင်ဟုံကျိဟ်ခွင်ဂ် ဒးသွာန်လဝ်၊ တင်ဂွင်ဒ်သွေဟ် ဟွာ်ဒးကလးလဝ်၊ တင်ဂွင်ထေက်ကိုဒးပျိုန်လဝ်ပင်တိုက်ဂ် ချေန်ချဟ်သ်ဇာယ် လဝ်တဲ အတိုင်သွင်ကံ လုပ်ပေါ်သွာန်လိက်မာန်ရ။

- (၁) သိုဖအိုတ်(၆)ပုဏ္ဏသွာန်ရောင်။ ကိုစုတ် (၁၀၀) တဲ ၄၀% အံင် ရောင်။
- (၂) မွဲပုဏ္ဏမ္မး (၁၆)စုတ်။ ပုဏ္ဏအိုသိုသ်မာန်ကို၊ ဟုံသေင်သ်ဂ် ပုဏ္ဏ လိက်ဇုန်ဝင် မဒ်လက်ကြဲအိုတ်ဂ် သ်လဝ်ဒးရဲကို ယဝ်ရဲဒ်မ္မးသေ်မင် (၄)စုတ်ဂ်ကလိဂုံမာန်ရောင်။
- (၃) မှောင်ပုဏ္ဏ(၆)ပိုဒ်ဂ် ပုဏ္ဏတိုက်ရိုက်(၂)ပိုဒ်၊ ပုဏ္ဏဓမ္မအဓိဋ္ဌာန်(၂)ပိုဒ်၊ ပုဏ္ဏစမ်ဍုင်သကေဝ်ဝင်(၂)ပိုဒ် လုပ်လှိုဟ်ရောင်။
- (၄) ကိုအခိုင်ဂ်(၃)နာဒိုတဲ မွဲပုဏ္ဏမ္မး ဂုံအခိုင်သ်(၃၀)မိနေတ်ရောင်။
- (၅) လညာတ်ဝင်ဇကုဂ် ပျိုန်ထွးမွဲမဗ္ဗးမာန်တဲ ညံင်သွောံနွံကိုယုတ္တိ (Logic)ဂ်ဒးသ်ရောင်။ (ဗိုပြင်ပုဏ္ဏဂ် သိုရံင်ပဲအဆက်တောဲကြဲသ်)



“ဝင်ချင်သုဝဏ္ဏဘူမိ”

ချင်သုဝဏ္ဏဘုံဝံ ကလိဂုံလင်ပယျးဒိုဟ် နကျာ်တြဲ အနောမဒဿိ။ သိုင် တုံမန်ကိပ်ကာ သဒ္ဓိအာဝိဇ္ဇာဓိုရ်။ ဟိုတ်နုဆိုက်ဗဒက် ပရေင်လောက၊ ဓမ္မတုံ ကော်ခဲစ “မနု-မန်” ဟိုတ်နုဒ္ဓိဒေသမဂပ်ပ်မိပ်လဟိင် ဝိုဟ်သိုဟ်ရာင်ဆဲး နွံကို စရာ်ဂ်ရ-ဝံဒင်ယျုရာမည-မပ္ပိမြိသ်ဝံ ဝံဆိုကေတ်ပွဲရာဇာဝင်မန် ကြေတြဟ်ရ။

ပွဲဥပုန္နသုဓမ္မဝတီရာဇံသကထာလေဝ် စောန်ထွေးလင်သ်ဝံရ၊ လောန် ကျင်ခါစော်အသင်ယဲကို ပရဲမ္မဲလက်ကပ်တေံ ဗောဓိသတ်ပိုယ် ဣဒ္ဓိဒ္ဓိမင်ဗျာဲ ကဗ္ဗဝါဟက ကောန်ညးဂန္ဓရ။ မအံက်လောန်စဲတဲ ဥပုကာမိအံက်နကိုကမောန် သိုအော်စန်ရ။ ဗွဲကြဲ ကောန်ကိုမိပှောံကျင် ချင်သုဝဏ္ဏဘုံ သိုက်ကျင်ဥပုထပ်။ ကွင်ဗျိုက်အာဘတ်တရံ ဗောဓိသတ်ယိုက်ကေတ်မိအံက်တဲ ဝိင်ကျောံမှာသိုဒ်။ မှာဗြိုသုဒ္ဓဝါသ ဟံင်ပြ်ဒဒိုက် ကောန်ကိုယဲတဲ ဖအောပ်စိုတ်ဗောဓိသတ် ရာဒနာမိက်ဒဒ်ကျာ်။ ပတိဂ္ဂါနုဂ်တဲ နကိုစိုတ်သိုက်ဒ်ကျာ် ပတန်ကျင်ပါရမီလုက (၇)အသင်ယဲမတွံဂး နန္ဒ၊ သုနန္ဒ၊ ပထဝီ၊ မဏ္ဍု၊ ဓရဏီ၊ သာဂရ၊ ပုဏ္ဏရိက၊ ကျာ်တြဲ လောန်စဲ (၁၂၅၀၀၀) ဇကု မုံတံဗြဟ္မဒေဝရ။ တိတ်ပါင်ရာဒနာမိက်တဲ ပတန် ကျင်ပါရမီလုက(၉)အသင်ယဲမတွံဂး သဗ္ဗဘဒ္ဒ၊ သဗ္ဗဖုလ္လ၊ သဗ္ဗရတန၊ ဥသ ဘက္ခန္ဓ၊ ခန္ဓုတ္တမ၊ မာဏိတ၊ ဘဒ္ဒ၊ သဗ္ဗဘလ္လ၊ ကျာ်တြဲလောန်စဲ (၃၈၇၀၀၀)ဇကု မုံတံကျာ်ပူရဏဂေါတမရ။ ဝံဒင်ကေတ်ပယျးဒိုဟ် နကျာ်တြဲဒီပကိုရ် ပွဲဘဝရသိ သုမေဓတဲ ပုန္နကျင်ပါရမီ လုက(၄)အသင်ယဲကို ပရဲမ္မဲလက်ကပ်မတွံဂး-သေလ၊ ဘာသ၊ ဇေယျ၊ ရုစိယ၊ ကျာ်တြဲလောန်စဲ(၅၁၂၀၀၂၇) ဇကု-မုံလအိတ်ကျာ်တြဲ ကဿပ-ရ။ ကျာ်တြဲကဿပ လောန်စဲပရိနိဗ္ဗာန်တဲ ဗောဓိသတ်ပိုယ် ဣဒ္ဓိဒ္ဓိကျာ် သကျဂေါတမရောင်။

အာစာသုတေသီတံတုန် - ပွဲဦးတိဝံ ဒင်သိုင်ကိုသ်ဖျန်စွာဖေကတဲ မန်ဂပ်
 လျှိုက်, (ဂကူသ်မိတ်) နိဂပ်လျှိုက် (ဂကူသ်လမ္ဗက်)၊ ယူဂပ်လျှိုက် (ဂကူသ်ဗု)
 ရံဝံပါလပ်ပိဂကူ။ မှောင်(၃)ဂကူဂ် မန်ဂပ်လျှိုက်ဗုန် အပ်သရေတ်ကော် တိဗေတ်
 တပ်-ချင်ဇာရံဝံ တိတ်ဒ်ခါဂကူ။ မှောင်ခါဂကူဂ် အပ်သရေတ်လေပ် အပ်သ
 ထရပ် အေရှုတေတ်ကော် အပ်သထရပ်နီရေန် ရံဝံတြးတိတ်ခါဂကူ။ မှောင်
 ခါဂကူဂ် အပ်သရပ်အေရှုတေတ်လေပ် ဘာသာနွံဂိုင်လောန်သန်၊ မန်၊ ခမာ၊
 နီဂပ်ဗာရ် (မုံကအ်နီဂပ်ဗာရ်)၊ ခါသီ(မုံပွဲဒ်ခါသီ, တျိုးရးအဿာံ) သကေပ်(ဝါ)
 သီနွိုင်(ဒေသန္တရ မိုဟ်အရိုင်,ကအ်မလေ)၊ ဗနာရ်၊ သတိယေန်ကော် ဂကူချင်
 အနာမ် တုဟ်ဿာင်ဂမိုင်၊ ပလင်, ရိယာန်, လဝ, ယေန်နေတ် (ဒိုဟ်နေရတိ၊ သျင်
 ကျာကိုဉ္စ သာန်တျိုးရးသေ)(မပွဲဂကူတပ်သွင်, အာန်, ခမက်, ဒနပ်)၊ ဂကူမဏ္ဍ
 (မုန္တု, ကပ်လ်(ဝါ)ခေပ်ဝါရိယာန် (မုံပွဲလဒေပ်ချင်အိန္ဒိယ၊ ကုန်ဒ်ဒ်ဒ်ကွိဇာ၊ နူတျိုးရး
 ဗင်္ဂလာပလိုတ် စိုပ်တျိုးရးဗီဟာရ်၊ တျိုးရးသကုတ်လဒေပ်ဂမိုင်၊ လပါ် သျင်ကျာ
 တတ်အာတျိုးရးဩရိဿတဲ စိုက်စိုပ် တျိုးရးမဒရာတ်၊ ခရိုင်ဂါန်ကျာန်၊ ပွဲဒ်ဟေ
 မဝန် စိုက်စိုပ်ဒ်သေမ္မလာ-ဝံဆိုင်ကေတ်ပြက်ပြက် ဂကူမပွဲခေပ်ဝါရီ(စန္ဒာလီ-မုဏ္ဍရီ
 အရေပ်ကိစ္စဇော်ဒ်ဟေမဝန်၊ ဂကူဟပ်)၊ ကုဏ္ဍကူ ဓူဗရ (ဂကူလှ-သ်ဝံ တုပညာ
 ဂရိမုံယျု ပလိနီကော် တပ်လမိတ် စွတ်သမ္ဘိလပ်)ဂမိုင် လုပ်လှိဟ်ပွဲအပ်သထရပ်
 အေရှုတေတ်ဖအိုတ်ရ။ ပွဲအပ်သထရပ်နီသီယာန်ဂ် အေန်ဒပ်နီသီယာန် (မလေ၊
 ချာန်၊ မပ်ကေန်(ဝါ)သလုင်)၊ မိလေနီသီယာန်၊ ပပ်လီနီသီယာန်ဂမိုင် လုပ်လှိဟ်
 အိုတ်ရ။ တျောင်ဒတောင်မန်ဂမိုင် ပြးဇးမင်သိုလ္လုဒ် သိုလ္လုဉ် နူလှိဟ်ဗွက်အာ
 လှိဟ်ပလိုတ်မွဲး နူမဒဂသတာ စိုပ်ကအ်အီသတာ၊ နူလှိဟ်ဗာယပ် အာလှိဟ်အဂ္ဂဲမွဲး
 နူပါန်ဂျာပ်သွင်ကျာ စိုပ်နယူသီလေန်ရောင်-ဂပ်ပ်သမ္ဘိ။

မူလဒေသဒတန်မန်ဂုံ ကန္တာရဗတီဝင်ပီ (Gobi Desert) မှဲ့ပဲ့ချင်မန်ဂဝ် လီယျာတေရ။ လောန်ကျင်စိုတ်(၈)လို့သွာ် (Approx- 6000-BC) တေံဂုံ ဂကူမန် ခမာတံ မံင်ကျင်ပဲ့ပြင်စီယာန်သီကြိုင် မှဲ့လဒေါင်ချင်ကြက်။ မန်ကိုခမာ (ခမာဂုံ လျှာ်ချင်ခေဲကမ္ဘဝ်ဒီယျာ) ခွံမံင်မ္မဲဂကူခဝ် ယျှ “ခေါန်လောန်” ။ အခိုင်ဂုံ ကြက်တံမံင်စီချင်မိတ် (Yellow River) မှဲ့သကုတ်သွင်ကျာ ချင်ကြက်တေံ။ ကာလကြက်တံ စှေံကျင်ဒွါဂကူမန်ခမာတံ မံင်ပြင်စီယာန်သီကြိုင်ပံင်ဖက်နှံရ ကိုမန်ခမာတံတဲ ခေဲတံဂေဲလဝ်ဝေါဟာမန်ခမာဂမ္မိုင် မပ္ပံ-ကြိုင်, ရဲ, ကု, ကို, ငှေက်, ချိုတ်, လံ(တု), ကောန်, ဂတံ, က, တီညာတ်, ချက်ချင်, ဒေါင်, ထွိုဟ်, အခါ-ရောင်။ ပွဲကြဲဏံ ဟိုတ်နူဂကူအရိုင် နဝ်မေတ်ကောံ ဂကူကြက်တံခိုက်ဂ ရိုက်ဗတိုက်သွေက်တဲ ဂကူမန်ခမာတံ ပြးဆာ်တိတ်ကျင် နူပြင်စီယာန်သီကြိုင် လိုစိုပ်အာယူနာန်လျှာ်ကောံ “ပုမာန်” ၊ လိုစိုပ်အာ အသ္မာံ၊ လျှာ်ကောံ “ခါသီ” ၊ လိုစိုပ်အာပြင်စီဂဂီ, ကုန်ဒိုဒကွိဏ လျှာ်ကောံ “မန္ဒ” ၊ လိုစိုပ်အာ အေန်ဒဝ်ချင်ဏာ လျှာ်ကောံ မပ္ပံ “ဗီယေတ်နာမ်၊ ကမ္ဘဝ်ဒီယျာ၊ မန် ” တံရ။ အခိုင်မန်ရာမည တံစိုပ်ဒေသသုဝဏ္ဏဘုံဂုံ လောန်ကျင်စိုတ်(၄)လို့သွာ် (Approx-2000-BC) ကွာကျာ်ဟံ့တ္တိဒြဏီ စိုတ်(၁၅၀၀) သွာ်ရောင်။

ကွာကျာ်ဟံ့တ္တိဒြဏီ ဗုတ်(၅၀၀) သွာ်တေံ (Approx-1044 BC) ကောန် မန်တံ ပတန်ချင်သုဓမ္မဝတီရောင် ညးလို့သွားရ။ ညးလို့ဂုံ ကွာကျာ်ဟံ့တ္တိဒြဏီ (၁၀၀၀) သွာ်ပြင်တေံ (Approx-1700-BC) ပတန်လဝ်ရောင် သွားရ။ ပွဲဥပုန္ဒ သုဓမ္မဝတီရာဇဝံသကထာ နှောန်ထွေးလဝ်သံဝံရ- ဒွါချင်သစိုဝံ တီလဝ်ကြက် သဒြ်ချင်ဇှေက်တဲ သိုင်မဇ္ဈိမဒိုဟ် စွံလဝ်ကောန်ဝုတ်မ္မဲရ။ တမ္မာဇမ္မောံ ကွာန်ဌာန် ဒေသဂုံ ပတူကောန်တြိမ္မဲသုဓမ္မာနဝ-ဂးယျ။ ဒဂိုန်သီဥပုဟ်လို့နီ။ ကာလမအာ စိုပ်အယုက်(၂၅) သွာ်ဂုံ တ္တိဗဒြ်ချင်ဇှေက်မ္မဲ ပတူစိင်ရတ်, ချေဲရတ်, မွေံကိုတ်ရတ်,

သျှာ်ရတ်၊ ဗျုဟ်ရတ်။ ချင်ဂ် ဟိုတ်နူမင်ဗျာ်သုမောနဝ ပတန်လဝ်တု သုမေဝတီ
 ဂးယျ။ သိုင်သုမောနဝဟုံမွဲတု ပဒုမ္မရာဇာ၊ သာလီရာဇာ၊ သောမနဿရာဇာ၊
 ကာလီရာဇာ၊ နန္ဒမိတရာဇာ၊ ပဒုမ္မရာဇာ(ဒု)၊ ကာလေဝရာဇာ၊ သာလဝရာဇာ၊
 သီရိဇ္ဇရာဇာ၊ ဥဂုဏ္ဏကာရာဇာ၊ သာဂရရာဇာ၊ ဗြဟ္မဒတ္တရာဇာ မပ္ပံသာဝံသိုင်
 (၂၄) ဒတောင် ပိုင်ပြီကွင်ရ။ သိုင် (၂၄) ဒတောင် ပကင်ရင် (၃၂၈) သျှာ်တု
 ချင်သုမေဝတီ သုဉ်ဂြံအာရ။



တောင်ကဏ္ဍကာရ(၃)ဒတောင်။

ပွဲကာလဂ် ကောန်ချင်ကောန်ကွန်ဂမိုင်ကောန်လဝ်ဂိုဟ် ပွဲသွပ်တုံဖြဲမွဲတုံ
 တုရှေ်သျှေ်ရ်ဂ်အိုတ်ရ။ ပဟိုတ်ကိုတုံဖြဲဒှေ်မုံကို သျှာ်သုသတိုက်သမံ့ဒိုင်တု
 “ဂိုဟ်ဖြဲသမံ့ ” ညးသွးစရ။ ကြံဝံ “ဂိုဟ်” ကို “ဖြဲ ” ဂ် ကေံအာတု “ သမံ့ ”
 ညးသွးစအိုတ်ရ။ သမံ့ဂ် ဝိပတ်အာတု လျဟ် “သမီ” ညးသွးစရောင်။

ကာကျိတြိဟုံတ္တိဒြ်ဏီ ဗုတ်(၅၀)သျှာ်တေံ (၁)သိုင်ကဏ္ဍကာရ (၂)သိုင်
 မတ်ပိ (၃)သိုင်တိဿဓမ္မရာဇာ-ရဝံ သိုင်မန်ပိဒတောင်ပကင်ရင် ချင်သုဘိန္နနဂရ
 မဒ္ဒိတို့ရကဏ္ဍကာရ။ ပှောင်သိုင်ပိဒတောင်ဂ် ကောန်သိုင်ကဏ္ဍကာရတုန်
 ဟိုတ်နူမချိုက်ပင်ကိုလက်ကျန်တြိ တောင်နုညးဂမိုင် နုကိုမတ်ပကတိခါဂ်
 ပွဲအကြာကောင်မတ်ခါ မတ်အိက်ရဲဂမိုင် ညင်ရပကတိမွဲ မနွံပြာကတ်ဂ်ရ
 သိုင်မတ်ပိဂးယျ။ ကြံဝံ မတ်ဂ်ပြဟ်လီအာ။ ဒွါမတ်မွဲလီဂ် ချင်မတ်မလီလျဟ်။
 ကောန်သိုင်မတ်ပိဂ် တိဿဓမ္မရာဇာ-ဂးယျ။ သုဟ်သုန်ကိုသီရိကပ္ပိဒေဝီတု
 ကလိဝံကောန်တြိခါ-သီဟကုမ္မာ ကောံအကိုရကုမ္မာ-ဂးယျ။ ကောန်ဒှေ်သီဟ
 ကုမ္မာ ခါမဝံအယုက် (၂၃)သျှာ်၊ ကောန်သွတ်အကိုရကုမ္မာ ခါမဝံအယုက်(၂၁)

သွား-ဝံသံဝေဂ ပဲ့ဘဝလောကီတဲ့ တိတ်ပြိုင်သွေကွေ့ခမီရသိ။ ဣသိသီဟ ပဒတ် ပဲ့ပြိုင်တွံဂစ္ဆဂိရိ ခြံပြန်(ခြံပြင်နာ)။ ရသိအင်္ကျီရ ပဒတ်ပဲ့ပြိုင်တွံဂစ္ဆဂိရိ ခြံပြင်ကွင် (ခြံပြင်ကွင်)။ ခါမဲ့တဲ့ အဟိန်ပူးကဝိုင် ရသိသီဟ ကပွဲဝံ့ခါအဏ္ဏဇနာခါမတဲ့ ကော ဒေညးခါ ညးမဲ့-မဲ့မ ပါပရံဂိုင်ဒေပ်လွီပရာ ခုတ်ပါအာ ဝံ့ကောန်တြိခါ သူရိယ ကုမ္မာကော့စန္ဒကုမ္မာဂးယျ။ စန္ဒကုမ္မာမုံဇရောင်ရသိအင်္ကျီရ ခါမဝံ့အာယုက်(၈) သွားတ္တိဒ်ယမြန်လွီယံမာန် ဒးပကာဂစိတ်တဲ့ အာတ္တိဒ်မှိတ် ပွဲဂကူဂေါဝိန္ဒသေဋ္ဌိ ဇရောင်ချင်မိတ္တိ တွံရးအိန္ဒိယတေရ။ ဗွဲကြ ဆိုဂဗကျာ် သွေခမီတဲ့ ကလိဝံ့အဘိ ညာဏ်မသုန်၊ သမာပတ်ဒွံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပန် ဝံ့ဒ်အရန်ဒင် ယျ “ ဂဝမ္ပတိ ” ထေရ်ရောင်။



“ ပထမသုဝဏ္ဏဘုံ ”

၁။ သွိုင်သီဟသုဓမ္မရာဇာကော့ဒုကျာ်ဗန္ဓဒေဝီ (BC-602-560)

သူရိယကုမ္မာမုံဇရောင်ရသိသီဟဂုံ ခါမဝံ့အာယုက်(၂၀)သွား ဝံ့ဒ်သွိုင်ဒ်ခါ အပါနော်ဇကုရ။ ပတန်ချင်တွံမဲ့ဒ်ခါတဲ့ ဒ်ဒါဒတန်ချင်တွံဂ် ခွဲဒိုင်တိထင်စိ သုဝဏ္ဏ ဘူမိ-ဂးယျ။ ကြင်ထင်တိတ်ဂ် နွဲလဒေါင်ချင်(နွဲဒ်လျှော်)။ ရသိကဏ္ဍကာရတိဿ ပြိုင်အာဒိကျာ်ဣသိယံတဲ့ ကေတ်ဝိဝေကာရီ။ ဤသိပိဇကု ကညအာဌာန်တုဟ် တုဟ် ပတန်ချင်တွံ သွဲပတိုန်ရးသုဝဏ္ဏဘုံရ။ ရသိကဏ္ဍကာရ သွေအစာတဲ့ ပတန်ချင်ပါဒ၊ လျှင်၊ ဒလ၊ သင်တူ ဖါသီဂမိုင်ရ။ အိန်ဒေဝတ်တံလေဝ် ဗိုင်ရီဗင် ကိုရာဇာဝင်သွး။ ဣန်နိမိတ်ဗဒ်ကိုတိထင်လေဝ် သွးလင်ရ။

သွိုင်မဒ်အာဒိကမ္မိက တုညးသုဝဏ္ဏဘုံဝံ့ ကေတ်ယျအပါနော် ကော့ မအံက်ရသိတဲ့ တိဿသီဟရာဇာလေဝ်ဝံ့ယျ။ ကေတ်ယျမအံက်ရသိသက်

သက်တဲ သီဟရာဇာလေဝ်ဂွံယျု။ ထပ်စုတ်တဆိပ် နာမဂုဏ်စရာဲတဲ သီဟ
သုဓမ္မရာဇာ-လေဝ် ဂွံယျု။ ကေတ် ယျုနုဉ္စောတ်ဉ္စောတ်တဲ သူရိယရာဇာလေဝ်
ဂွံယျု။ ထပ်စုတ်ယျု ဒေံဇကုမတီအာတဲ သူရိယစန္ဒာလေဝ် ဂွံယျု။ လဆောင်
ဇေတိပါလရာဇာလေဝ်ကော်။

ဗွဲကြဲ မိအံက်မှာထေရ်ဂဝမ္မတိ စုတိအာ နူချင်မိတ္တိ ကျင်တ္တိဒ္ဒိမိုဟ် ပဲကွာန်
ဝတံင်ပေါ မုဲပွဲဂြိုပ်ဇိုင်တွံဇော်မွဲ ကူဋပဗ္ဗတ တိရားသဗ္ဗိ။ သွဟိုတ်ကိုမိအံက်ဇကုတဲ
မှာထေရ်ကူကျင်ချင်သဗ္ဗိ။ ဆိုဏ်ဗကိုကောတြေ-သူရိယရာဇာ။ ဗွဲကြဲနိမန်နင်ကျံ
ဂမျိုင်မွဲဟာန်ကော်ခမီဇါလက် ပဲမဟာသက္ကရာဇ် (၁၁၁)သွံ၊ (BC-586) ဂိတု
ကထိုန်ဒ္ဒိတ်စွေက် တဲဗုဒ္ဓဝါ (ခါကျံမဂ္ဂ(၈)ဂ်)။ ကျံဂမျိုင်ကော်နိမ္မိတရုပ်တွံဇရ်
ပွိုင်(၇)တဲ (၇)ဗတံ ဟံ့ညွတ်ပိုတ်။ ဇန်တံကလိဂွံဇရ်ဗွဲမဂ္ဂိုင်။ ကလင်ဇရ်တဲ
ဒွါမိအံက်ကလိဂွံဇရ် ဒွါအာသောတာပန်ဂ် ဟွန်လဝ်ကျံမွဲတျင် ဒင်ယျု “ဂဝမ္မတိ”
ပြာကတ်ဒီလျုဟ်ရ။ ကျံတြဲလိန်လဝ်တိချင်မန်ဗွဲမဂ္ဂိုင် ဗုတ်(၅၀)ဒွါ (လိန်တိ
မုဟ်တံ့သက်သက် (၁၆)ဌာန)။ ကိုလဝ်ပျးဒိုဟ်ချင်ဟံသာဝတီ ကော်သိုင်မန်
ဂမျိုင်(၂၅)ဒတောင်ရ။ ဒွါကျံဂမျိုင်ပဒတ်ဂ် ပတန်လဝ်စေတီသဗ္ဗိလျုဟ် ပဲမဟာ
သက္ကရာဇ် (၁၁၁)သွံ၊ ဂိတုဖဝ်ရဂိုန်ပေင်။ ရန်တွံကိုကျံတဲ သောန်ရုပ်ကျံပဗ္ဗ
လောဟမ္မဇကု သိုင်ရှေံသော်ရ။ ရသိဂမျိုင်(၆)ဇကု ကလိဂွံဇာတ်သော် နူကျံ
တြဲ ညးမွဲမွဲတျင် ပတန်လဝ်စေတီ(၆)တျင်-ကျံဂြင်နာ၊ ကျံမံက်ဌိုတ်၊ ကျံနိရာ
ဂါဂိုပ်(တနသီ)။ ကျံက္ကသိယံ၊ ကျံမောဟ်ဂိုင်၊ ကျံသီရိဒမာသိုက်ရ။

လက်ထက်သိုင်ဂွံဟေင် တပူ, တဗပ် ကလိဂွံဇာတ်သော် (၈) တျင်တဲ
သိုင်ဥက္ကလာပ ပတန်ကျံလျိုင်ရ။ သွံပတန်ကျံလျိုင်ဂ် မဟာသက္ကရာဇ်-၁၀၅
ဂိတုဖဝ်ရဂိုန်ပေင် တဲဗုဒ္ဓဝါ။ ပဲချင်သံင်တူ ကောန်ဗိုက်ညးခါ စူဠသာလ ကိုမဟာ
သာလ အာစိုပ်ကျံတြဲပဒတ်မံင် ပဲဒီမကုလပဗ္ဗတ ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်တဲ ကလိ

ဝံဇာတ်သော်ခါတျင် စပတန်ကျာ်ပွဲချင်သံင်တူ။ (ဗွဲကြိ ကာလဗဂေါဒ် ပြင်နင် ဓာတ် ပတန်ကျာ်မံက်တ်)။ ကျာ်ပါဒ-မဟာ-၁၁၄-သွံ၊

သိုင်သီဟသုဓမ္မရာဇာဝံ ဒင်ဂိုင်ကေတ်တဆိပ်ကြာ “သီရိတြိဘဝနာဒိတျ ပဝရပဏ္ဍိတ သုဓမ္မရာဇာမဟာအဓိပတိသုရိယစန္ဒာ” ၊ ဝုကျာ်သိုင်ဗန္ဓဒေဝီဂှ် ဒင်ဂိုင်ကေတ်တဆိပ် “ သီရိပဝရ အတုလတိလောက မဟာရာဇိန္ဒာဓိပတိ သုဘဒ္ဒကလျာဏရတနမဟာဒေဝီ ” တဲ့ ပွဲမဟာသက္ကရာဇ်(၉၀)သွံ (BC-602) ခါမဝံအာယုက်(၂၀)ဂှ် တ္တိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၄၂) သွံတဲ့ ပွဲမဟာသက္ကရာဇ် (၁၃၂)သွံ၊ (BC-560) ခါမဝံအာယုက်(၆၂)သွံဂှ် စအာသွင်ရောင်။

၂။ သိုင်သီရိမာသောကရာဇာ ကောံ ဝုကျာ်သန္တိမိတြာဒေဝီ (BC-560-500)

ကျာ်တြိကညကျင် ချင်သဇိတဲ နျာ်(၃၇)သွံ ကလိလောန်အာမူး ကျာ်တြိ သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲပြိုင်အံင်ရောင် ဇရောင်ချင်ကုသိနာရာံ ပွဲမဟာသက္ကရာဇ်(၁၄၈)သွံ၊ (BC-549)ရ။ မှာထေရ်ဂဝဓမ္မတိ ကလိဝံဇာတ်ဒေက်မဲ့တျင် က္တူကျင် ချင်သဇိ အပ်ပြာပ်ကို သိုင်သီရိမာသောကရာဇာ။ ဟိုတ်နူအဓိဋ္ဌာန်သိုင်တဲဇာတ်ဒေက်ဂှ် ပွင်တိုန်အာ(၃၃)တျင်။ ဝုကျာ်သိုင်ဂမိုင်(၃၃)ပတန်လဝ်စေတီ (၃၃) တျင်တဲ ရှေ့သော်တအိုတ်ရ။

သိုင်သီရိမာသောကဝံ ပွဲမဟာသက္ကရာဇ် (၁၃၂) သွံ (BC-560) ခါမဝံ အာယုက်(၂၀)သွံဂှ် တ္တိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၆၀)သွံတဲ့ ပွဲသာသနာ(၄၄)သွံ (BC-500) ခါမဝံအာယုက်(၈၀)သွံဂှ် စအာသွင်ရ။

၃။ သိုင်ဓမ္မဒဿီရာဇာကောံဝုကျာ်သီရိဒေဝီ (BC-500-465)

သိုင်ဝံ ချိုဟ်ကေက်စီကူးအရာလောကဝတ်, ဓမ္မဝတ်တဲ သ္မုတ်သွတ် ဂဗုတ် ကုတ်သျှောင်ဒဏ်သျှောင်တပ်တး ဝံအထိုင်အသး ဇန်တံလျိန်။ ဝုကျာ်ဂှ်

ဟိုတ်မှုံကိုကျာ်ဩအိန်ရီစတ်သတဲ ဇန်တံသိုက်မှိုက် ယိုက်ဒိုင်စဂလောန်လှိုန်။
ချင်ကွာန်ရးကး ဝိုဟ်ဩဟ်ရာင်ဆဲ နွံစရဲလောန်သန်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၄၄)သွံ (BC-500) ခါမဝံအာယုက် (၂၅)သွံဂံက္တိုန်
သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၃၅)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၇၉) သွံ(BC-465) ခါမဝံ
အာယုက် (၆၀)သွံဂံ စ်အာသွပ်ရ။

၄။ သိုင်ဓမ္မဒဇ္ဇရာဇာကျောံဂုကျာ်သုဝဏ္ဏဒေဝီ (BC-465-427)

သိုင်ဝံဓမ္မဒဇ္ဇရာဇာလေဝ် ဝံယု။ ဓမ္မဒတ္တရာဇာလေဝ်ဝံယု။ တံခရ်ကိုဝံင်
ရံင်စံင်ဩချင်ကွာန်ကို၊ အလိုဇကု သွအစာံကိုခရ်သိုင်တဲ အုပ်စုပ်တဲချင်ကွာန်
ကိုဂံရ ဝံယုဓမ္မဒဇ္ဇ၊ ဓမ္မဒဇ္ဇ၊ ဓမ္မဒတ္တ-ရောင်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၇၉)သွံ (BC-465) ခါမဝံအာယုက် (၂၁)သွံဂံက္တိုန်
သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၃၈) သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၁၁၇) သွံ (BC-427) ခါမဝံ
အာယုက်(၅၉)သွံဂံ စ်အာသွပ်ရ။

၅။ သိုင်အကိုရရာဇာကျောံဂုကျာ်နန္ဒဒေဝီ (BC-427-407)

သိုင်ဝံ ဟံသိုက်မှိုက်ပြဝမအံက်ခဲရ။ လှူသွာဗု သွာကမောန်ကျောံတမာ
တံဂံ ကေတ်အခေါင်ငှာင်အောန် ခဲစောန်စိုတ်လောန်သန်။ ဟိုတ်နုကဠောံ
သု(ဂကူသမေင်)တံရုန်မိုခိုင် လုပ်တံင်မှိုတ်ပွဲချင်ကွာန် သွမာန်ကေတ်ဇးတဲ
ခဲကဟန်စိုတ်။ ခဲမိက်ဝံသွပုာန် ကေတ်မာန်လှူဂကူအရိုင်တံ။ မခဲစိုဒါ။
ခဲဟံဒးဒုပ်စိုတ်။ အလိုဇကုခဲ ခဲတိုန်သွသိုင်တဲ နဇရေဟ်ထပ်ဟေင် ခဲစုတ်
လပ်မခဲ ပွဲသိုစာတ်ပသဲ မင်မွဲလပ် လုက်(၃)သွံတဲ မခဲပကာဂစိုတ်။

စိုတ်မခဲပကာဂစိုတ်တဲ မိခဲမွဲဇကု ကြင်အာတဲ အာစိုပ်ကြင်မွဲ နသော်
ဇကုဂံ ဒက်ဇိုင်တဲ ဟောဖျေဇကု ပကာဂစိုတ်ရ။ ဒိုဂံ ကြင်ဇက်သော် ဩသွးစရ။

နဂါးသေသွသွင် ဟုံလဟင်သမ္ပတ္တိ ကာလဂ်ဟုံသေင်ကိုအခိုင် ပြုနော်ကျာထတ် ဥတုရာသီဖက်ပုန် ချင်ဒ်သင်ပြိုင်။ ချင်သမီ ဒေးလ်စော်အာ ဂတာမှာသွိဒ်သွိုင်ကော် ဇန်တံဗွဲမဂ္ဂိုင်ကော်အာအကြာဇွိန်လပုံအိုတ်ရ။

သွိုင်ဝံပွဲသာသနာ (၁၁၇) သွံ (BC-427) ခါမဝံအာယုက် (၂၀)သွံဂ် တွိဒ်သွိုင်။ ပွင်ရင်ချင်(၂၀)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၁၃၇)(BC-407)ခါမဝံအာယုက် (၄၀)သွံဂ် စုတိအာရ။

ပထမသုဝဏ္ဏဘုံ။ ။ မဟာသက္ကရာဇ်(၉၀)သွံ စတန်တဲသာသနာ (၁၃၇)သွံ လီအာဂ်ရ အာယုက်ချင်ဝံဗုတ် (၁၉၅)သွံ။ သွိုင်(၅)တုဟေင် အုပ်စုပ်။ ဒေသပထမသုဝဏ္ဏဘုံဂ် လှီဟို-ဒိုဂေါန အကြာဇိုင်ကျက်ကိုသမီ လျှဟ်။ လှီဟို-ချင်သမီလျှဟ်ဏံရ။ လက်ထက်ဝံ သင်မန်ဇေတ်ဇေတ် ဟုံပြာကတ်။ ကွတ်ပညာတိုလှီ၊ ကွတ်ပညာ ကောန်မတ္တကီ၊ အခိုက်ကွာ လှေဗဇကဇွော်၊ ပစူတိုင်တွဲတဲ အခိုက်ကွာရှေ့သွေ၊ အခိုက်ကွာပင်ခွ။ အခိုက်ကွာရှေ့သွေအနော်သို(မိမဇေတ်ချိုတ်မွဲ ညးတံမင်ပွဲကျိပ်သတိက် မင်မွဲကိုကောန်ဇာတ်၊ စ၊ စေက်တံရောင် ပတေ့ရ) (၃) ဂကူတံဂ် မံက်ပြာ ကတ်တဲ။

“ ဒုတိယသုဝဏ္ဏဘုံ ”

၆။ သွိုင်ဗလဒေဝရာဇာကော်ဂုကျာ်ရမ္မဝတီဒေဝီ (BC-401-363)

သွိုင်ဝံ ဥပဒေဝရာဇာလေဝီ ဝံယျ။ ဒွိကောန်သွိုင်ဓမ္မဒဇ ချောက်အိုတ်။ ကာလမိဇေပကာဂစိုတ် ပွဲကြိုင်ဇုက်သော်တဲဂ် ခဲဆက်အာလပါ သွင်ကျာ (ပလိုတ်)၊ တွာအိဂန္ထပူလပဝ်ဂ် ဇယျဘုံ ဂးယျ။ ဒွိကောလာသဘန္တိညွတ်သျင်ကျာ၊ ဒွိကောလာသန္တိညွတ်သွင်ကျာ။ ပွိုင်(၆)သွံ မိုဟ်ပေက်ပြးဇးအာတံဂ် ခဲပကော်

တုံ့ကြွေင်ခုံချင်တို့ ခွါဂ်။ ဝိုင်ဖေက်သုာ်ဇော်တုံ ချင်ကဝက်လွှာ်ဗွဲက်ဂ် စွဲလ္လှူဒါ၊
ချင်ကဝက်လွှာ်ပလိုတ်ဂ် စွဲပဲဗလး။ ခုံလဝ်ချင်ဆဲ ခါလဝ်ထိုင်ဖြိုဟ်နက် ဒက်လဝ်
ကွာင်ဝါန်ဗိုန်ဒုတုံ ဇန်တံကလိဂွဲခရ်ပတေ့ ခွင်တံဌာန်ဂ် ဗွဲတသိုခါ။ ပွဲဌာန်ဟုံသော့
ကိုချင်ဂ် ကြိုင်ထဝ်နွံပုန်တုံ ဒုတိယသုဝဏ္ဏဘူမိ ဝံယျုပုန်။ ဟိုတ်နူသိုင်အုပ်ဓုပ်
ဒးရးသပွါယ်တုံ ချင်သုဝဏ္ဏဘုံ ကလေင်ဂိုလဟိုရာင်ဆဲတိုန်ပုန်။

သိုင်ဝံ ညံင်ဂကူအရိုင်ဂမိုင် ဟုံဝံသွအန္တရာယ် ဟုံဝံကျင်သုာ်စကောန်ဌာ်
ပွဲဝင်နန်ဂ် ပတိတ်လွဲဇော်ကိုဖြဟတ်ရ။ ပွဲရာဇဌာနီလေဝ် စီရေင်လဝ်ဒပ် ဗွပ်လဝ်
လွဟ်ဗျုဟ်ဖြင် မင်မွဲလျိုင်ရ။ ကောန်ချင်ကောန်ကွာန်တံ ကာလတိတ်စိမွဲတိတ်ကို
သ္လံဒှော်ဝါ။ ကာလလုပ်ဂြိုပ်မွဲ လုပ်ကိုသတိ။ လွဟ်ထုတဲ ဒးဂိုင်ဒေပ်လဝ်လျိုင်
ယဝ်ရ ဝံစဖျုန်ဂကူသိုင်မွဲ ကြိုင်လေဝ်ဇော် ကဋ္ဌေင်ဍေုတံလေဝ် သျှိုက်မိုက်ဂိုင်
ရောင်-ဍေုတံပတေ့လဝ်တုံ ကာလကောန်သိုင်သးဂဝ်ဂှ် ပွဲဝင်နန်မွဲ ဒးဒ်ဂဝိုင်ဇော်
အိုတ်ရ။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ (၁၄၄) သုာ် (BC-401) ခါမဝံအာယုက် (၃၂) သုာ်ဂ်
တ္တိဒ်သိုင်။ ညးဟေင်ပတန်ဒုတိယသုဝဏ္ဏဘုံ-ပကင်ရင်ချင်(၃၈) သုာ်တုံ ပွဲသာ
သနာ(၁၈၁) သုာ် (BC-363) ခါမဝံအာယုက်(၇၀) သုာ်ဂ် စအာသွဝ်ရ။

၇။ သိုင်သီရိရာဇာကောံဂှ်ဘဒြာဒေဝီ(BC-363-333)

ပွဲကာလသိုင်ဗလဒေဝ စအာသွဝ်တုံ ကောန်ညးမုံယျု သီရိကုမ္မာ တိုန်ဝံ
နန်ခွါမအံက်ပုန်။ ကွာ်ဗက်ဂိုင်တရ်မအံက်ဇကုတုံ အုပ်ဓုပ်ချင်ကွာန်ရးကးရ။
သိုင်ဝံလေဝ် ဂိုတ်ဂစာန် ပရေင်ဂိုက္ခီချင်ကွာန်ကို။ အန္တရာယ် ဂကူအရိုင်တံ
ဟုံအောန်ဏီ။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၈၁)သွံ (BC-363) ခါမဝံအာယုက် (၂၀)သွံကွံ
တ္တိဒ္ဒိသိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၀)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၂၁၁) သွံ (BC-333) ခါမဝံ
အာယုက်(၅၀)သွံကွံ စအာသွံရ။

၈။ သိုင်ဇောတကုမ္မာရာဇာကောံဂုကျာ်အဂ္ဂဝိမလာဒေဝီ (BC-333-318)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ (၂၁၁) သွံ (BC-333) ခါမဝံအာယုက် (၂၅) သွံကွံ
တ္တိဒ္ဒိသိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၁၅) သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၂၂၆)သွံ (BC-၃၁၈)ခါမဝံ
အာယုက်(၄၀)သွံကွံ စအာသွံရ။

၉။ သိုင်သီရိမာသောကရာဇာကောံဂုကျာ်သုဓမ္မာဒေဝီ (BC-318-265)

သိုင်ဝံ နုသွတ်ကောန်ငှာ်ဟောင် တွေဟ်တွဟ်ချေံဒ်နာနာ။ခါမဲတဲ ချေဝင်
ချာ်ဂင်မိတ်ကွံ ဖလုတ်နုတဲ ဒတံစေံပဲချာ်ရ။ နုဂ္ဂိ တိဒိုဟ်အာ ဗပေါဟ်သ္မိဟ်ဗဗွဲ
လှောင်ဒ်အာအင်လှာ်ဗုဟောင်။ ဟိုတ်နုချေံမုဲကိုပိုန်တဲ ညးဟံဒးဝိုင်မဲ။ ဘယ်က
ဠောံချာ်လေဝ် ချေံဟံဒးဆီ။ ဟိုတ်နုမချိုက်ပင်ကို ကွိုန်စရာဲကို၊ ဟိုတ်နုမဒ်
ကောန်သိုင် ကွဲပိုန်ကို ဇန်တံသေံသွတ်ဗွဲမလောန်။

ပွဲသာသနာ (၂၁၈)သွံ ပွဲချင်အိန္ဒိယတေံ သိုင်စက္ကောသောကတ္တိဒ္ဒိသိုင်။
ပုာန်ဇောံတ္တိဒ္ဒိတဲ သိုင်စက္ကောသောက သီဓးကောတ်ရးကးဂမိုင် ဗွဲမဂိုင်။ ပွဲပေါ
ဗတိုက်ကာလိင် ဇန်တံအိုတ်လမ္ပိဗွဲမဂိုင်။ ဝံဗးလမ္ပိ ဇန်တံဗွဲမဂိုင် ပှော်တိတ်တရ
စီမာသွံဒ် လှိုစိုပ်ဖါသီ။ လှိုစိုပ်လျှင်၊ လှိုစိုပ်ခိုင်-ရးဇြာ။ သိုင်မန်ဖျေံကိုဒါဝါ ဗွဲဗွဲရး။
ဟိုတ်နုဂကူကာလိင်-တံ စိုပ်ကျင်တဲ ယေန်သွာင်အိန္ဒိယဗွဲမဂိုင် နှအာကိုယေန်
သွာင်မန်ရ။

ပွဲပေါဗတိုက်ကာလိင်တဲကွံ သိုင်စက္ကောသောက လျှင်ရတ်ပိပြကာ ဒ်ကျင်
ဗုဒ္ဓဘာသာ ယိုက်ဒိုက်သာသနာစိုပ်လအိတ်ရ။ ပြာံကောံခမိတ်ဂမိုင်တြိလဟုတ်။

ခမိထိုက်ဂမိုင် ကြနိယုတ်ဂ်ကိုကောံခရီတဲ သုဥပေါသ်ရ။ ပဲကာလဂ် တိုပိုန်မဟာ
မောဂုလိပုတ္တတိဿထေရ်တန်တလဒေါင်သင်ဂမိုင်တဲ တံ့ပြကိုဟ်ကထာဝတ္ထု။
ရဲစ် ခမိတုအရှန် မုံကိုအစောံသတ္တိမတေင် မအာစိုပ် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ဆဋ္ဌာ
ဘိညာန် (၁၀၀၀)ဇကုတံဂ်တဲ သွန်ဿယ်ကို သိုင်ခမ္မာလောကတဲ ပဲသာသနာ
(၂၃၅)သ့ပ တိုန်တတိယသံဂါယန ပဲဘာဇော် အသောကာရံ လုက(၉)ဂိတုရ။

ပဲကာလပတိုန်တတိယသံဂါယနတံဂ် စီရေင်ဖန်ဇန်တ သွက်သောံပတန်
သာသနာဒ္ဓိတ်ရး ဒ္ဓိတ်ဌာနရ။ ဒ္ဓိတ်ရးဒ္ဓိတ်ဌာန မှးဂ် -

- (၁) ကသ္မိရကောံဂန္ဓာရ(မဇ္ဈိကထေရ်)
- (၂) မဟိသက (မဟာဒေဝထေရ်)
- (၃) ဝနဝါသီ (ရက္ခိတထေရ်)
- (၄) အပရန္တ (ယောနကဓမ္မရက္ခိတထေရ်)
- (၅) မဟာရဋ္ဌ (မဟာဓမ္မရက္ခိထေရ်)
- (၆) ယောနက (မဟာရက္ခိတထေရ်)
- (၇) ဟေမဝန် (မဇ္ဈိမထေရ်)
- (၈) သုဝဏ္ဏဘုံ (သောဏထေရ်၊ ဥတ္တရထေရ်)
- (၉) တမ္မဒီပ(သိုင်ယိုဋ်) (မဟိန္ဒထေရ်)

ဣတ္ထံ ဒ္ဓိတ်ရးဒ္ဓိတ်ဌာန။ ပဲသာသနာ(၂၃၅) သ့ပ (ပိုက်လိက်တွံကလျာဏီ
သာသနာ(၂၃၆-သ့ပ) ခမိတ္တန်သာသနာ(၅)ဇကု သောဏထေရ်၊ ဥတ္တရထေရ်၊
အနုရုဒ္ဓထေရ်၊ သောမယထေရ်၊ ကိသာဂုတ္တထေရ် (လုံတိဿဂုတ္တ) ကညစိုပ်
ကျင်၊ ချင်သုဝဏ္ဏဘုံရောင်။

အခိုင်ဂ် ကဠောံဓွောံမွဲ ခေံဒိုင်ပဲမှာသိုဒ် ဗွဲချင်သုဝဏ္ဏဘုံ။ ဣပ်ကောန်ဂှ်
သုတ်မသွးပဲနန် ကျင်ရပ်ကေတ်တဲ ခေံစဉ် လျိုင်ဟံ့ညုတ်။ ပဲတ္တကိုပ်ကာမှာထေရ်

ဂမ္ဘိုင်ဟံ့စိပ်ဏီ မွဲတ္တံ့ဂှ် ဝုကျၢ်ဇော်သွးဝံ့ကောန်သိုင်မွဲ။ ဖေက်သုကဇော်သုာ်တဲ
 ဇန်တံမင်ဒိုင် ဂေတ်ချင်။ မိုဟ်ဂမ္ဘိုင် ခါမညာတ်မှာထေရ်တံဂှ် သွေဟ်ဂးတို့ဝါရ
 ကဇော်တဲ ပှောံတုရူအာ နကိုက္ခိန္ဒိက် ဗျဟ်ဖြင်အိုတ်ရ။ “ ပိုယ်ဝံ့ ခမိသာကျဝင်
 မင်မွဲသီလဟံ့သွအန္တရာယ် ဟံ့ဂှ်သုကိုလမျိုဉ်း။ သိုက်ဝံ့ပတန်သာသနာတဲကျင်
 အိုတ်ရောင် ” - သာ်ဝံ့မှာထေရ်ဂမ္ဘိုင်သွး။ ချိုန်ခဏဂှ်ဟေင် ကဇော်သုာ်မှောံဂှ်
 မှောံတိုန်ကျင်နုာ်မှာသိုဒ် မွဲဟာန်ကောံတို့ဝါရမသုန်ကွဲရ။ ဇန်ဂမ္ဘိုင်ကဗျက်တို့ကို
 ရမျာင် ကညာင်ကရဲအိုတ်ခါဂှ်။ မှာထေရ်ခါဇကု နိမိတ်ဗဒ်ကေတ်ရုပ်မနုဿီဟ
 (ရုပ်နရသီဟ-ရုပ်မိုဟ်ဇာဒိသိုင်)ကျိပ်မွဲဇကုခါ ဇော်နုာ်ကဇော်မွောံခါသျှောတ်တဲ
 ဘပုတ်ခါဂှ် ကဇော်မွောံပေက်ဒ်အာ တရ်မှာသိုဒ် သီတို့ဝါရ-ရ။ ညံင်ကဇော်သုာ်
 ဂမ္ဘိုင်ဟံ့ဝံ့ချိုက် ဂရိုက်မွဲဝါပုန် တုအရှန်တံ ဖှောတ်ပရိုတ်မို့ စိုဉ်လဝ်တကအ်
 (ကုန်ဒီ)ရ။ ပတိုန်နုာ်တဲ ကောန်ဇာ်မသွးပဲနန်ဂှ် ခုတ်ယျု “သောဏုတ္တရ” လျိုန်
 ဟေင်။ ရုပ်မနုဿီဟဂှ် ချူစုတ်ပဲမပ္တံသုရိုတ်တဲ ကွက်ပဲကအ်ကောန်ဇာ်တံရ။
 ပဲဘာ, ပဲသို-တံဂှ်လေဝ် စွဲလဝ်ရုပ်မနုဿီဟအိုတ်ရ။

ပဲကာလလျိုန်ဗပိန်ကောံ ကဇော်သုာ်ဂမ္ဘိုင်တဲဂှ် မှာထေရ်ဂမ္ဘိုင်တွဲလိုင်ဗြဟ္မ
 ဇာလသုတ် ကုပရိသာတ်ဂမ္ဘိုင် မစိုပ်ကျင်နုာ်ဌာန်နာနာသ်ရ။ လအိတ်သုတ်ဂှ်
 မိုဟ်တြိလဟုတ်(၆၀၀၀၀)ဝံ့တီခေရ်။ တြို (၃၅၀၀)သွခမိတဲ ဗြ(၁၅၀၀)သွခမိဗြ။
 ပတံနုာ်ဂှ်တဲ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဗျာပ်တြးအာ အလံဒေသမည် သုဝဏ္ဏဘုံ
 (သိုချင်ဗွဲက်, ချင်ပလိုတ်)ရောင်။

မှာထေရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ့ ကညစိပ်ကျင်ချင်သုဝဏ္ဏဘုံတဲ ကိစ္စသိုတ်သီ။ ကိစ္စ
 ဗိုပယျင်၊ ကိစ္စဖျေပတိုန်ပရိယတ်ပိဋကတ် အတိုင်မူတတိယသံဂါယနတံဂှ် ရေင်
 တျင်တဲ ဗွဲမပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ပဲကာလဂှ် ကောန်ရာမညသုဝဏ္ဏဘုံဂမ္ဘိုင် ဝိုင်ကတ်
 ပါဠိပိဋကတ်စိပ်ကောတ်တဲ ပံင်ပကောံဖှောတ်သိုဇျာယ် ညံင်ရဲသံဂါယနမွဲကို။

သံဂါယနဝံ ပထမသံဂါယနသွတ် ပဲ့ရာမညရောင်။ “အာဂတနူဏံ ကံသွာံမ္ပဝါ ပံင်ပကောံတဲ ဖှောတ်ပတိုန်သံဂါယနသွတ်လျှိုန်ရောင် ” သာံဝံ စွံလဝ်ကတိက ဝတ်ရ။ ဟိုတ်နုမ္မိတ်ဟံစိုပ်ကို၊ ဟိုတ်နုညတုရာသီကို ကျ်စေတီတြော်တြော်မပွံ ကျ်လျှင် မလီလင်မံင်ဂမ္တိုင်ဂ် ကလောင်လဟိုပတိုန်တိုပုန်။

အခိုင်ဝံဟောင် ပဲ့ချင်သိုင်ယိုဉ်တေံ ပဲ့သာသနာ(၂၃၇)သိုင် ဒေဝါနိပိယ တိဿ တ္တိဉ်သိုင်။ မှာထေရ်မဟိန္ဒ ကညပတန်သာသနာတဲ လျှင်ရတ်ပိပြုကာ။ အနာဂတ်ဂတဌာနလို သာသနာကျ်မတန်တညိရော။ ဌာနပတန်တံဂ် ကျ်ပန် ဇကုဝံ ကိုသောံဟီအာစိုပ်ပွဲမဒးရးညိ - သာံဝံသွအဓိဌာန်တဲ ကျ်ပန်ဇကုဖီနင် နုသျှော်ဇမ္မူကောလ။ မွဲဇကုတ်ပဲ့ဖံင်ဆုကု ကညစိုပ်ဒေသ တခေင်။ မွဲဇကု တပဲ့သာကိတ္တအိ ကညစိုပ်ချင်ကျ်ထပ် ခ်ကျ် ပံလှ။ မွဲဇကုတ်ပဲ့ဝံသာကညစိုပ် ထွာ။ မွဲဇကုကညစိုပ်ကျ်ခွီ။

သိုင်မန်လဝ် ဒင်ဒောံဗောန်တုအရှန်ဂမ္တိုင်တဲ ပတန်အာသုစရိတ် ဖအိုတ် အာအခိုင် နကိုခရ်သပူရိုတ်လျှိုန်။ တုအရှန် ဓါဇကုလောင် ပိုင်(၂၁)သွာံ ကိုဒောံ ဗောန် ကောန်ရာမညဂမ္တိုင်တဲ ပဲ့သာသနာ(၂၅၆)သွာံဂ် သွကောံခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် ပဲ့ဌာန်ဒိုစီလီရ။ မှာထေရ်မသျှော်တံ ဆက်ပတန်အာသာသနာ ဒိုလအိတ်လမျို ပုန်။

သိုင်ဝံ ပဲ့သာသနာ(၂၅၆)သွာံ (BC-318) ခါမဝံအာယုက် (၁၇)သွာံဂ်တ္တိ ခ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၅၃)သွာံတဲ ပဲ့သာသနာ (၂၇၉)သွာံ (BC-265) ခါမဝံ အာယုက်(၇၀)သွာံဂ် ၈အာသွာံရ။

၁၀။ သိုင်ဥဒယရာဇာ ကောံ ဝုကျ်သုရူစိဒေဝီ (BC-265-239)
သိုင်ဝံ အတိုင်ဩဝါဒမှာထေရ်ဂမ္တိုင် အတိုင်လောင်ဂိုင်တရ မအံက်ဟောင်

ထောက်ဖက်တဲ့ ဗဂိုသာသနာ မင်မွဲအာချင်ကွာန်ရ။ သိုင်ပွဲ ဝံညာတ်ကေတ် နိမိတ်ကို။ ဂစံပုဂ္ဂိုလ် ချေတံပပ်လုပ်အပွဲနန်သိုင်။

သိုင်ပွဲ ပွဲသာသနာ(၂၇၉)သွာံ (BC-265) ခါမဝံအာယုက် (၂၈)သွာံဂှ် က္တိၤဒှ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၂၆)သွာံတဲ့ ပွဲသာသနာ (၃၀၅)သွာံ (BC-239) ခါမဝံ အာယုက်(၅၂)သွာံဂှ် စံအာသွဝ်ရ။

၁၁။ သိုင်ကာလဝဏ္ဏရာဇာကောံ ဝုကျာ်သုရမ္ပဒေဝီ (BC-239-183)

လက်ထက်သိုင်ပွဲ သာသနာစိုပ်ချင်မန် ပေင်ကံသွာံ။ အတိုင်ကတိကဝတ် အပါနော် ကောံမှာထေရ်ဂမၠိုင်ဟေင် ပွဲသာသနာ(၃၃၆)သွာံ (BC-208) ဂှ်နိမန် ကေတ်သင်အလုံဒေသမန် မပ္တံမေင်ဇေး၊ ဟံသဂိရိ၊ ဒလ၊ ပါဒ၊ ဖါသီတံတုပညီ ပညပ် သတပ်သတး သွးဇုပိဋကတ်တဲ့ ပျီန်ဒုတိယသံဂါယနသွတ်ရ။ ပွဲဒုတိယ သံဂါယနသွတ်ပွဲ မှာထေရ်သောဘိတ ဒှ်သကိုပ်သကတဲ့ သိုင်မန် ကာလဝဏ္ဏ ရာဇာ ဒှ်ဒကာပစ္စယာနဂ္ဂဟ။ ဌာနပတိုန်ဂှ် ဘာကေလာသ၊ ဒေသအာယသွာ။

သိုင်ပွဲ ပွဲသာသနာ(၃၀၅)သွာံ (BC-239) ခါမဝံအာယုက် (၂၄)သွာံဂှ် က္တိၤဒှ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၅၆)သွာံတဲ့ ပွဲသာသနာ (၃၆၁)သွာံ (BC-183) ခါမဝံ အာယုက်(၈၀)သွာံဂှ် စံအာသွဝ်ရ။

၁၂။ သိုင်အဇိန္ဒကရာဇာ ကောံ ဝုကျာ်သုဘဒေဝီ (BC-183-140)

သိုင်မန်ပွဲ အခိုက်ကွာမည်တြေတြဟ် ပွမလေံကဋ္ဌော၊ ထွကဋ္ဌော၊ ဗဇ ဗယိ၊ ပွမရှေ့သျှေရ် ဒေဝတဗိဩတံဂှ် ညးပလေပ်ပလေတ် ဒှ်စိုပ်ဇေးကးလေပ် ပလေပ်ဟံမာန်ရ။ အခိုက်ကွာနုတမှာ စိုပ်အဇိန္ဒ ပွမသုင်သုရာ၊ ပွမတံင်တဲ လေံကွာမဲ့စွံတံဂှ် ညးဂစာန်ပလေပ်ပလေတ်တဲ့ အံင်ဇုစိုတ်ဒေးဇုကို။လက်ထက်

သွိုင်ဝံ နိမိတ်ဇော်တို့၌။ ဝိန်ကျာဟံမွဲကိုလေဝ် အလုံချင်မွဲ ပတောင်တို့၌ ဂုဗ်ဗင်ညင် ကျာလဗိုတ် မပိုက်ဏာနင်ကို။

သွိုင်ဝံ ပဲ့သာသနာ(၃၆၁)သွံ (BC-183) ခါမဂုံအာယုတ်(၁၇) သွံဂုံတို့၌ နှိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၄၃)သွံတဲ ပဲ့သာသနာ (၄၀၄) သွံ (BC-140) ခါမဂုံ အာယုတ်(၆၀)သွံဂုံ ၈ အာသွံရ။

၁၃။ သွိုင်မဟာသာလရာဇာကော်သီဝလိဒေဝီ (BC-140-97)

သွိုင်ဝံ ဝံရင်တျင်ဒတဲဖိုသာသနာ မဇော်ကိုဗြဟတ်ရ။ ဒုတိယသံဂါယန သွတ်တဲ ပေင်အာ(၁၀၀)သွံတဲ ဝံအခေါင်ပျိုန် တတိယသံဂါယနသွတ်။ နကို သဒ္ဓါစေတနာ လွီပရာမဇော်ဟေင် သွိုင်ကညနိမန်သင် မှုတို့ရးသုဝဏ္ဏဘုံ(၅) ဌာန-မေင်ဇရး၊ ဟံသဂိရိ၊ တနသီ၊ ဒလ၊ သုခမ္မဝတီတဲ ပတိုန်တတိယ သံဂါယနသွတ်ရ။ သွံပတိုန်ဂုံ သာသနာ(၄၃၆)သွံ (BC-108)၊ မှာထေရ်သွိုင် သကင်္ဂ သူရိယဂုတ္တမဟာထေရ်၊ သွိုင်ပစ္စယာနုဂ္ဂဟင်္ဂ မဟာသာလရာဇာ ကော် ဂုကျာ်သီဝလိဒေဝီ။ ဌာနဂုံ ဘာကေလာသ၊ ဒေသအာယသွာ။

ပဲ့ချင်သိုင်ယိုဗိုင်တေ ပဲ့သာသနာ (၃၈၃) သွံ သွိုင်ဒုဌဂါမဏိ တို့၌နှိသွိုင်၊ ဗတိုက်သရိုဟ်ကွေံ ဂလာကွေံဂမိုင်တဲ လဟုံသာသနာ။ သိုင်ဘာခရိုတ် လောဟပါသာဒ အိုတ်(၉)ကိုတ်အသင်ဃဲ။ ပဲ့သာသနာ(၃၇၂)သွံ(BC- 157-101)ပတမ်ဖျေရိုဟ်ကွက်မဟာစေတီ။ ပဲ့ပေါစရိုဟ်သွံဂုံ သင်ဂမိုင် နူ(၁၃) ဌာန ကညကိုဗြဟတ်ရ။

သွိုင်မန်မဟာသာလရာဇာလေဝ် ပညီပညပ်ကေတ်ကသပ် ချပ်ဂုန်ကော် သင်ဂမိုင်တဲ အာစာတုသူရိယဂုတ္တ နှိသကိုပ်သက။ သင်နူဘာကေလာသ နှိတံ သင်နူဒေသသုဝဏ္ဏဘုံဗုတ် (၉၆၀၀၀)ဇကု ကညစိုပ်ချင်သိုင်ယိုဗိုင် နကိုတရ

ယာန်အာကာသတို့ ကိုတ်ဖြုတ်ရ။ လက်ထက်သိုင်ဝံ နိမိတ်ဇော်ကြီး၌ကို။
မေင်သင်ချ်လွှာဗွဲက်ကြီး၌။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၄၀၄)သွံ (BC-140) ခါမဝံအာယုက် (၂၅) သွံဂံ၌
ကြီး၌သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၄၃)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၄၄၇)သွံ (BC-97) ခါမဝံ
အာယုက်(၆၈)သွံဂံ၌ စံအာသွံရ။

တင်စွတ်။ ။ လက်ထက်သိုင်မန်ဝံ ချင်ရမ်(ရောမ)ကို ချင်စိန်(ကြက်)
တံလှဲဝဲတးဗိုက်နကိုတရဲတိုက်။ ချင်တိုက်အာရှလဒေါင် ရှသံင်တဲ ဝံင်
ကွတ်အာ။ ဇူကရာဇိစိန်ဟက်ဝူထီ (BC-148-97) ဖံက်ဝံင်တို့ တတ်
အာချင်မန်။ အာကိုအိန္ဒိယ-စိပ်ဂေါဟတိ (ကာမရူပ)။ ဟိုတ်နု၌ဝံင်ဝံတဲ
ဂကူပူတံ ချေ့ကျင်နု၌ကုန်ဒိုတိပေတ် ဇီလုပ်ကျင်ချင်မန် ဒွံဝံရ။ ခေတ်သိုင်
မေလိုန်၊ ထေရ်နာဂသိန်။

၁၄။ သိုင်ဥရုဏ္ဏရာဇာကျော်ပြဘာဝတီဒေဝီ (BC-97-81)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၄၄၇)သွံ (BC-97) ခါမဝံအာယုက် (၂၄)သွံဂံ၌
သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၁၆) သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၄၆၃)သွံ (BC-81) ခါမဝံ
အာယုက်(၄၀)သွံဂံ၌ စံအာသွံရ။

၁၅။ သိုင်နရသုရရာဇာကျော်ဂုကျ်သီဟဒေဝီ (BC-81-44)

သိုင်ဝံ ချိုက်ပင်ကိုသတ္တိဗျတ္တိလောန်သန်။ ဂုကျ်လေပ် တုပ်ကိုဒဒ်သိုင်
ဟေင်။ ဟိုတ်နုမအံက် စံအာသွံပြဟ်တဲ ဒးပကင်ရင်ချင် နု၌အဝယ်မချေတ်
သွတ်ရ။ စိုန်ချေတ်သွတ်ကို အုပ်ဓုပ်ရးကးမာန်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၄၆၃)သွံ (BC-81) ခါမဝံအာယုက် (၁၃)သွံဂံ၌
ကြီး၌သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၇)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၅၀၀)သွံ (BC-44) ခါမဝံ
အာယုက်(၅၀)သွံဂံ၌ စံအာသွံရ။

၁၆။ သိုင်မဟာဘဒြရာဇာကျော်စွာကျော်သုဘဒ္ဒါ (BC-44-37)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၅၀၀)သွံ (BC-44) ခါမဝံအာယုက် (၂၀)သွံဂံက္ကိန္ဒြိ သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၇) သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၅၀၇) သွံ (BC-37) ခါမဝံ အာယုက်(၂၇)သွံဂံ ၈အာသွံရ။

၁၇။ သိုင်အနုဝရရာဇာကျော်စွာကျော်အနုလာဒေဝီ (BC-37-AD-16)

သိုင်ဝံလေဝ် သွံဂံရင်တျင် ဒတဲဖိုသာသနာ မဇော်ကိုဇြဟတ်ကို။ တတိယသံဂါယနသွတ်တဲ ပေင်အာ(၁၀၀)သွံပုန်ဂံရ ဝံအခေါင်ပတိုန် စတုတ္ထ သံဂါယနသွတ်။ ကလိဝံအခေါင်ခိုဟ် သွက်သွံဂံသင်ရိုဟ်သာသနာတဲ သိုင် မြဟ်မြလောန်သန်။ ညံင်ရဲ ဝတ်ဇုဇုလကွာတေံ ကညနိမန်နင်ခမိသင် နုအလုံ ဒေသမန်တဲ ပတိုန်စတုတ္ထသံဂါယနသွတ်ရ။ သွံပတိုန်ဂံ သာသနာ (၅၃၆) သွံ (BC-8)။ မှာထေရ်သကိုပ်သကံ သောမဒတ္တမဟာထေရ် သိုင်ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟံ အနုဝရရာဇာ ကျော် အနုလာဒေဝီ၊ ဌာနံ ဘာကေလာသ၊ ဒေသ အာယသ္မာဟေင်။

ပွဲလက်ထက်သိုင်ဝံ ဂကူဂလာဟိန္ဒူဂမိုင် စန်ဒက်ကေတ် တျီရးစမ္မာ (ဗီယေတ်နာမ်သျှင်ကျာ)၊ ကမ္မဝဒီယာတဲ ပတန်ချင်ဖူနန်ရ။ ဘာသာဟိန္ဒူ ဝံကျင်ဒါပွဲဒေသမ္ပုဗ္ဗက်မေင်ဇရး၊ ဟံသဂိရိတဲ သိုင်မန်မသုန်ချင်တံ ဒွံဂဝိင်ဂမ္မ။

ပွဲခေတ်ဝံ ဟိုတ်နုသွာဗိုက်ဂမိုင် ဆိုကျင်နယ်ကဲဇုက်သျှိ၊ ဥတုရာသီ ကျာစီတိုန်စေံတဲ ဂျင်ဗိုက်အိန္ဒိယမ္မဝေဟံက ဂျင်ဗိုက်အာရာပ် (အေရုပလိုတ်) တံလေဝ် စိုပ်ကျင်သေ့ဟ်လျှင်၊ ဖါသီ၊ တိုက်ဂလာ၊ ဝါခရူ၊ ဗိက်(ချင်သုန်)၊ တကအ်ခါ(တာကွပ)ဒွံတံရ။ ချင်သုဝဏ္ဏဘုံဝံ ဂကူနုရဟောကွံင်လောန်သန်။ ဂကူယာဝ(ဇဝါ- ဂျာဝါ)၊ ဂကူစမ္မာ၊ ဂကူဗုဒ္ဓ၊ ဂကူအာရာပ်တံလေဝ် ထွဲဟိုတ်ပ ရေင်ပိုန်ဒြပ်တဲ ဖေံဇိုင်လ္လူချင်မန်အိုတ်ကိုရ။

ဒွါနုသောဝံပင်ဖက် ဆက်ဆောံဂကုန်ရဲတဲ့ ပညာဗဟုသုတ ဂကုမန်တံ
 ဇော်မောင်ကျင်ပုန်။ ခမိသင်မန်ဂမိုင်လေဝ် ကညပတန်သာသနာ စိုပ်အာဒေသ
 ဇမော့မပ္ပတိဗေတံ။ ပဲ့ (BC-32) ၎် ယေရှု “ ယေရှု ” ညးမဒ်အဓိကပထမမူလ
 ဘာသာသင်ခရေတ် ကြိတ်မှိုတ်ပဲ့ချင်အေဿရေ။ ဝံအာယုက် (၁၂) သှာံ ဒ်ဂျပ်
 ဂိုဏ်သာသနာဇော်အိုတ်။ ညးဟံဒးစိုတ်ကုခရ် “ ဟေဟပ်ဝါ ” တဲ့ ဗက်ကျင်
 ညးမှိုတ်တိဗေတံ။ ပွိုင်(၄)ဂိတု ကွတ်တရ်တိုက် ဗွဲမဝါတ်ဂါတ်တဲ့ ဝံစိုပ်။ အခိုင်
 သင်မန်မှာထေရ်အရိယပုတ္တ မက္ကိဝံလဝ်အဘိညာဏ်တြိ တန်တပဲ့တိဗေတံတဲ့
 ပတန်ခိုင်သာသနာ။ ညးဇော်မှိုတ်၎် ပအပ်ကိုမှာထေရ်အရိယပုတ္တတဲ့ မှာထေရ်
 စမ်စတ်သုတ်၎် ပွိုင်(၆)ဂိတု၊ ကိုကတ်ပညာ၊ ကိုမင်တမ်ဇိုင်။ မှာထေရ်ဒးဝုပ်စိုတ်
 တဲ့ပဲ့ဂတမုခ်ပရိသာတ်ဂမိုင်မဂိုင် သွက်သာမဏီ နက်ယုဗတ်ပါဠိ သာမဏောရ
 ဇီဝကိရိတ၊ ယုဗတ်ဟေဠ-ယေရှုရောင်။ ခါမဝံအာယုက် (၂၀)၎် ပတိုန်ကိုယုဗင်
 ပုန်။ ခမိဗွဲနာဇီဝကိရိတ ဂစာန်ပွင်ခရ်သမထတဲ့ ဝံဇာန်လောကီ ထွဲကုဒ္ဓိမာန်
 ကို။ ဗွဲကြိတ်ချင်အေဿရေ ပတန်သာသနာ။ တွံခရ်ပွိုင်(၂)သှာံတဲ့ ဒးဘယ်ဒဏ်
 ဂစိုတ်။ ကောန်ကွဲမသွေဟ်တံ၎် ကံက်အဓိပ္ပါယ်ခရ်ဗေတ် ပတန်ဘာသာ သင်
 ခရေတ်။ (နု၎် ပတမ်တဲ့ရိုဟ်ကျင်သက္ကရာဇ်အင်္ဂလိက်လှဟ်ဝံရ)

သိုင်အနုဝရရာဇဝံ ပဲ့သာသနာ(၅၀၇)သှာံ (BC-37) ခါမဝံအာယုက်
 (၂၇)သှာံ၎် ကြိတ်သိုင်၊ ပွင်ရင်ချင်(၅၃)သှာံတဲ့ ပဲ့သာသနာ(၅၆၀)သှာံ(AD-16)
 ခါမဝံအာယုက်(၈၀)သှာံ၎် စ အာသွပ်ရ။

၁၈။ သိုင်သီရိဂုတ္တယရာဇာ ကောံ ဝုကျံဂဇ္ဇဒေဝီ (AD-16-49)

လက်ထက်သိုင်ဝံလေဝ် ပရေင်လှဲဂတးမှိုက် သွဲလးကျင်ဗွဲတွေင်ရ။ ချင်
 သုန်ဒ်သွေဟ်ကွေင်ဇော်။ ဂကုရးဗွဲက်မပ္ပစိန် ဂကုရးပလိုတ် မပ္ပအိန္ဒိယ ကောံမင်
 ပဲ့ချင်ဏ်လျှိန်။ ဒ်ဝံဒ်မှိုက်ပန်သွာင် ဗွဲက်ကိုပိုတ်၊ သျင်ကျာကိုသွပ်ကျာ၊ မိုဟ်ကို

ဠက်ဂြိုဟ်လုပ်တိတ်မံင် ဟုံ့သျှတ်။ ပွဲချင်သုဝဏ္ဏဘုံဝံ ကပေါတ်ဟုံ့ဝံဟုံ့မဲ့။ ပကနွံမဲ့ ဂကူ ကောန်အရက်ဝါင်လေဝံဝံ။ တုံဆုမဲ့ဂကူ ကြက်တံကော်ဟပ်ရှေန် သျှေသျှေ ပူးမောဝ်။ ဖျင်ပွဲဗျိုက်လတက်လေဝံဝံ။ သွတောင် ကောန်ဗျိုက်လတက်လေဝံဝံ။ ကောင်ချေကလေင်စတ်စုတ်ပွဲတိမူး ချေကလေင်တိုန်ပုန်ရ။ ပွဲဒေသသုဝဏ္ဏဘုံ မှုတ်ချင်သုန်ဂ် ပကသဂိုင်ကိုဂကူ နွံရ။ မွဲတဲမူး အောန်အိတ်(၁၀)ဂကူ သွံမံင်ကို ကိုသျှတ် ဝံဆီကေတ်။ ပကသီ(၁၀)ဂကူ သွထိုက်စွန်မြမောဝ် ဝံပိုတ်ဖျိုတ်ထောံ မူးဒှ်ထိုက်(POWDER)တဲလံက်လေတ်ဇကုဝံရ။

ကောန်ချင်ကောန်ကွာန် ချင်သုဝဏ္ဏဘုံဝံ ရှေ်သျှေရ်ရ် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ဘာသာ-ရ၊ဓိုန်ဂ်လေဝ် ပွဲဒေသလှိုဘာသာဟိန္ဒူ။ ကလေင်ဇီလုပ်ကျင်ပုန်။ မိုဟ် မှုဒေသချင်သုန်သျှင်ကျာတ်ဂ် နှရ်မံင်အကြာဟိန္ဒူတံရ။ ပွဲချင်သုန် (ရးတနသီ ဒှ်တံ)ဂ် ပါန၊ဂကူရာမည ဝံသတောင်မန် ဂကူဟူသို (၅၀၀)။ ဂကူဝပ်တူ(၂)သို၊ ဂကူဗဗူး(၁၀၀၀) သိုနွံတဲ ဂကူဗဗူးတံဂ် ချေတံဟုံ့ကောန်ကမောန်။ ချေပူဇကျာ်ချေ နကိုနုင်(၅)မတဲ ချေထပ်တဲကိုသွတ်ဝတ်တဲ ကောန်ချင်ကွာန်တံဒးဗွရ။ ဟိုတ်န၊ ဝံအခေါင်ခိုဟ်တဲ ဂကူဗြဟ္မဏ(ဗဗူး)တံဗွဲမဂိုင် သွဗိုက်တဲ ဟုံ့စမံင်တဌာန်ဂ်ရ။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၅၆၀)သွာံ (AD-16-) ခါမဝံအာယုက်(၄၃) သွာံဂ်တ္တို ဒှ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၃၃) သွာံတဲ ပွဲသာသနာ (၅၉၃)သွာံ (AD-49) ခါမဝံ အာယုက်(၇၆)သွာံဂ် စ်အာသွဝ်ရ။

၁၉။ သိုင်ဥရုဏ္ဏကရာဇာကောံဂုကျာ်ဗန္ဓုဝတီဒေဝီ (AD-49-82)

သိုင်ဝံ အဝယ်ဇော်ရောင် တ္တိုဒှ်သိုင်။ ချိုက်ပင်ကိုလိုင်လညာတ်။ အုပ်ဓုပ် ချင်ကွာန် ညင်ရဲဖျုန်ဂြိုဟ်ဇကုကို။ ဟိုတ်န၊ဗိုတ် ချိုန်သေတ်ဇိပ်ဂိုပ်တဲ ဂကူပျူတံ ပတန်ချင်ဗိသန၊ (ချင်ဒေဝတ်ဗိသ-ဟိန္ဒူ)မာန်အာရ။ အကြာတောင်ဒေတောင်

မန်နွံမံင်လွာ်သွာ်ကျာ ကောံသျှင်ကျာတံ အဆက်ပိတ်အာရ။ ပွဲခေတ်သုဝဏ္ဏဘူမိ
ဉးတုဟ်ပတန်ချင်လ္လုတိသုင်ဇကုကိုပ်ကွာအိုတ်ရောင်။ လက်ထက်သိုင်ဝံ နိမိတ်
ဇော်တိုက်ဒြ်ကို။ ဖြုရပ်စကို။ ကိုက်ဒတံစေံဒးသိုင်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၅၉၃)သွာ်၊ (AD-49) ခါမဝံအာစိုပ် (၅၆)သွာ်ကို တိုက်
သိုင်။ ပွဲခေတ်ချင်(၃၃)သွာ်တဲ ပွဲသာသနာ(၆၂၆)သွာ် (AD-82) ခါမဝံ အာယုက်
(၈၉)သွာ်ကို စံအာသွာ်ရ။

တင်စွတ်။ ။ လက်ထက်သိုင်ဝံ ပွဲချင်အိန္ဒိယတေံ သိုင်သက္ကရာဇာတံ
ညုတ်ကောံသာသနာ(၆၂၂)တဲ က္လောင်ပတန်ရိုဟ်နု(၁)သွာ်တို။ လိုဟ်သိုင်
သုမုနီချင်သီရိခေတြာ(ပျ) ကုတ်။ ဆဂး - ယုတ္တိဟုံမံ။ ချင်သုဝဏ္ဏဘူမိ
သွာ်သာသနာဟောင် သိုင်စေံရပ်စပ်အာရ။

၂၀။ သိုင်ယုဂန္ဓရာဇာ ကောံဂုကျာ်သိင်္ဂလဒေဝီ (AD-82-113)

သိုင်ဝံလေဝ် သောံဒ်ဒါယကာသံဂါယနသွတ်ကို။ စတုတ္ထ သံဂါယနသွတ်
တဲပေင်အာ(၁၀၀)သွာ်ကိုရ ဝံအခေါင်ပတိုန်ပဉ္စမသံဂါယနသွတ်။ အခိုက်ကွာ
တာလျိုင်သိုင်ဝန်သာသနာ ဟုံကိုယောင်ယာသိုင်လ္လိပရာ ကိစ္စပဉ္စမသံဂါယန
သွတ်ရ။ သွာ်ပတိုန်ကို သာသနာ(၆၃၆)သွာ် (AD-92)၊ မှာထေရ်သကိုပ်သကံ
မနတိဿမဟာထေရ်၊ သိုင်ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကို ယုဂန္ဓရာဇာ ကောံ သိင်္ဂလဒေဝီ၊
ဌာနကို ဘာကေလာသ၊ ဒေသအာယသွာဟောင်။ (အာစာဝင်လိုထောင်-မန်တံ
လေဝ် ပတိုန်အက္ခရ်ပိဋကတ် လ္လုသုရိုတ်ကို၊ ချပ်ဗွာညိ။)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၆၂၆)သွာ် (AD-82) ခါမဝံအာယုက် (၁၉)သွာ်ကို
တိုက်ဒြ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၁)သွာ်တဲ ပွဲသာသနာ (၆၅၇)သွာ် (AD-113) ခါမဝံ
အာယုက်(၅၀)သွာ်ကို စံအာသွာ်ရ။

၂၁။ သိုင်သုနန္ဒရာဇာဏေကော ဝုကျာ်သုနန္ဒဒေဝီ (AD-113-123)

သိုင်ဝံ ပဲ့သာသနာ(၆၅၇)သွာံ (AD-113) ခါမဝံအယုက် (၂၀)သွာံဂံ
တ္တိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၁၀) သွာံတဲ ပဲ့သာသနာ (၆၆၇)သွာံ (AD-123)သွာံဂံ
ခါမဝံအာယုက်(၃၀)သွာံဂံ စ်အာသွဝ်ရ။

၂၂။ သိုင်ပြဟဒတ္တရာဇာဏေကော ဝုကျာ်အစလဒေဝီ (AD-123-150)

လက်ထက်သိုင်ဝံ ပရင်လှဲဝဲတးဗိုက်ဇော်မောင် ရာင်ဆဲးဗွဲမလောန်ရ။
ကွင်ဗိုက်အိန္ဒိယကောံအာရာပ်ဂမိုင် တတ်ကိမ္မာသွိဒ်တဲ ကောံအာချင်ဗွဲက်တဲ
ဟံ့မာန်။ ကာလလဆောင် ဥတုရာသီဟံ့ခိုဟ်။ ကာလလဆောင် ဒုမ္မာသွိဒ်
ပိုင်စး။ ညးဗိုက်တံဂံ လုပ်ကျင်ချင်မန်တဲ ဖျဲကပေတ်။ ကပေတ်တံဂံ ယိုက်ဏာ
တရ်တိုက်တရ်ဒိ စောံဏာ ချင်ဗွဲက်ဒိဂမိုင်ရ။ အခိုင်ဂံ ချင်သခို၊ ချင်ဝါခရူ
ချင်ထွဲ၊ ချင်သုန်(ဗိက်)၊ ချင်ကရပ်စီ(ကရ)ချင်တကအံစါ တံဂံ ဒ်ဌာနသွဲဝဲတး
ဗိုက်ဇော်။ ညးဗိုက်တံ မံင်ပဲ့ဒေသဏံကိုဂိတု။ ချေံတံဇု၊ ချေံတံဗုဒ်ကွင်။ ချေံတံ
မင်ကျာစီ။ ဗုကျာစီ ချေံတံဖျဲကပေတ်။ ချေံတံဗျိုက်ကပေတ်။ ကပေတ်မန်မပွဲ
ထပ်၊ ဇေတ်ပြ်၊ ထွဲ၊စဲ၊ ဇေ၊ ထိုက်ချန်သွ၊ ထိုက်မြမောင်တံဂံ ချေံတံဒးဂုပ်
ဗွဲမလောန်။

ဟိုတ်နုဂံပံင်ဖက်နုရ်ဂိုကုတုဟ်ဂမိုင်တဲ ယေန်သွင်မန် အခိုက်ကွာမန်၊
ပြဝေဏီမန်ပြင်လှဲကျင်ဗွဲမဂိုင်။ အခိုက်ကွာပုတ် ဂုဟ်ရုပ်ကျာ်ဒ်တံ ပညာသုခမ
မန်ဂမိုင် မက်ဂတပ်တိုန်တဲ ဒ်ကျင်ကမောန်ဂယိုင်လမ္ပို ညးချင်ကွာန်တံရ။
ယေန်သွင်ပုတ်ဂုဟ်ရုပ်ဝံ မန်တံကလိဂံနုညးဗိုက်ဂန္ဓရး၊ မထုရးတံရောင်။
လက်ထက်သိုင်ဝံ နိမိတ်တောင်တ္တိဒ်ကိ။ ဂြိုဟ်ပိလုပ်အာဗိုအဝဏ်ဂိတု။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ (၆၆၇) သွံ (AD-123) ခါမဝံအယုက် (၂၃) သွံကံ
က္ခိန္ဒသိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၂၇)သွံကံ ပွဲသာသနာ (၆၉၇)သွံ (AD-150) ခါမဝံ
အာယုက်(၄၅)သွံကံ စံအာသွဝ်ရ။

၂၃။ သိုင်ပုညရာဇာဏေကံ ဝုကျံဓနောဂဒေဝီ (AD-150-160)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၆၉၄)သွံ (AD-150) ခါမဝံအယုက် (၃၅)သွံကံက္ခိန္ဒ
သိုင်။ ဟင်ရင်ချင်(၁၀)သွံကံ ပွဲသာသနာ(၇၀၄)သွံ (AD-160)ခါမဝံအာယုက်
(၄၅)သွံကံ စံအာသွဝ်ရ။

၂၄။ သိုင်ကရိတရာဇာဏေကံ ဝုကျံစိတ္တာဒေဝီ (AD-160-175)

သိုင်ဝံလေဝ် အာယုက်သိုင်ဟံဂိုင်အေ။ သိုင်ကောဝုကျံဝံ သိုက်မှိုက်
ကွတ်ပညာသုခုမဗ္ဗေမလောန်။ လက်ထက်သိုင်ဝံ နိမိတ်ဇော်က္ခိန္ဒကို။ အခိုင်
သွဝ်တဲ စာင်ဂမိုင်ငြိထအု အလံပိဂိတ။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၇၀၄)သွံ (AD-160) ခါမဝံအယုက် (၃၅)သွံကံက္ခိ
န္ဒသိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၅)သွံကံ ပွဲသာသနာ (၇၁၉)သွံ (AD-175) ခါမဝံ
အာယုက်(၅၀)သွံကံ စံအာသွဝ်ရ။

၂၅။ သိုင်ပုရောဝမိတရာဇာ (ပုညမိတရာဇာ) ကောဝုကျံ ဘဒ္ဒါဒေဝီ
(AD-175- 178)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၇၁၉)သွံ (AD-175) ခါမဝံအာယုက် (၂၅)သွံကံ
က္ခိန္ဒသိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃)သွံကံ ပွဲသာသနာ(၇၂၂) သွံ (AD-178) ခါမဝံ
အာယုက်(၂၈)သွံကံ စံအာသွဝ်ရ။

၂၆။ သိုင်သာဓုရာဇာကျော်စုကျော်သုတ္တိဒေဝီ (AD-178-238)

သိုင်ဝံလေဝ် သောံဒှိဒါယကာ သံဂါယနသွတ်ကို။ ပဉ္စမ သံဂါယနသွတ် တဲ့ပေင်အာ(၁၀၀)သွာံဂံရ ဝံအခေါင်ပတိုန် ဆဋ္ဌသံဂါယနသွတ်။ ကလိဝံအခေါင် ခိုဟ်သိုင်အိုဟ်တိုဟ်စိုတ်လောန်သန်။ ကညနိမန်သင်မန် ပန်ဒိုဟ်ဒွာံဒိုဟ်တုံ ပတိုန်ဆဋ္ဌသံဂါယနသွတ်ရ။ သွာံပတိုန်ဂံ သာသနာ(၇၃၆) သွာံ (AD-192) မှာထေရ်ညိုပံသကံ သောပါကမဟာထေရ်၊ သိုင်ပစ္စယာနဂ္ဂဟဂံ သာဓုရာဇာ ကျော်သုတ္တိဒေဝီ၊ ဌာနဂံ ဘာကေလာသ၊ ဒေသအာယသွာဟေင်။

လက်ထက်သိုင်ဝံ မန်တံတ္တိဒ္ဓိပုန်ကိုကြောံ(ခမေန)တံ။ မန်နံမွေင်ဇရး၊ ဟံသဂိရိ၊ ရာမညဒေသတံဂံ ရှေ့သေ့ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ မန်ရကိုကဋ္ဌော် ဒေဝတဂိုဠ်၊ မန်နံညှုတ်သျှင်ကျာ မပ္ပံချင်သုန်(လီဝင်)ကရ၊ တကအ်ခါတံဂံ ရှေ့သေ့ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ဘာသာဟိန္ဒူဂိုဠ်။ တောဝ်မည်ဂကူကြောံ(ခမေန-ဖူနန်) တံဂံ ရှေ့သေ့ဘာသာဟိန္ဒူဂိုဠ်။ ဟိုတ်ဂံရ ဒှိပဋိပက္ခ ပရေင်ဘာသာ။ ဗွဲတောင် ဇကရာဇ်ကြောံ ဗိုစမန်တံ သီလဝ်သေ့ဟ်မှိုက် ဗွဲမဂိုဠ်ဟံဝံ။ ညးတံ ဒးကေတ်မှိုက် နူမန်မွဲကဆံင်ဂံလေဝ် ဒှိဟိုတ်ပုန်ဂံဒှိမွဲတင်ကို။ ပွဲလက်ထက်သိုင်ဝံ ကြောံ (ခမေန-ခမာ-ဖူနန်)တံဗတိုက်ချင်မန်ဟံမာန်။ မန်တံစိုဒှာတိဍုင်ကောန်ဒုရောင်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၇၂၂)သွာံ (AD-178) ခါမဝံအယုက် (၂၀) သွာံဂံ တိုဒှိသိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၆၀)သွာံတုံ ပွဲသာသနာ (၇၈၂)သွာံ (AD-238) ခါမဝံ အာယုက်(၈၀)သွာံဂံ စအာသွဝ်ရ။

၂၇။ သိုင်ခမ္ပပါလရာဇာကျော်စုကျော်ဒက္ခဒေဝီ (AD-238-242)

သိုင်ဝံ ကြိုက်ကိုယျ။ ဟံရပ်ဝါဒပုန်။ စိုတ်ချိုန်ဍောတ်။ ဟိုတ်နူတင်ဝံတုံ ချင်မွေင်ဇရး။ ဟံသဂိရိ ချင်သုန်ဂမိုဠ် စေံအာသွဝ်တဲ သိုင်ခမေန(ဘာသာဟိန္ဒူ)

မှုံယျုပါန်ရီမေန်ရောင်။ ကွာ (AD-242) ဒးသူးကွဲတိသျှ။ ဂကူမန်မှုံဗွဲက်ဒိုဟီန ဂမိုင်ဂ် ဝိန်ရဒ်ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကိုလေဝ် ဒးမံင်သွပ်တဲ ဖူနန်(ဘာသာဟိန္ဒူ) ရ။ ပရေင်သွံရာန်လှဲဂတးဗိုက်တံဂ်လေဝ် စိုပ်အာသွေ့တဲကြောံခမေန်တံရောင်။

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ (၇၈၂) သွံ (AD-238) ခါမဝံအယုက် (၄၃) သွံဂ် ကွီဒ်သွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၇)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၇၈၉)သွံ (AD-245) ခါမဝံ အာယုက်(၅၀)သွံဂ် စ်အာသွပ်ရ။

၂၈။ သွိုင်သုဒဿနရာဇာကောံ ဝုကျာ်သုဒ္ဓဒေဝီ (AD.245-273)

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၇၈၉)သွံ (AD.245) ခါမဝံအာယုက်(၂၅)သွံဂ် ကွီဒ်သွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၂၈)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၈၁၇)သွံ (AD.273) ခါမဝံ အာယုက်(၅၃)သွံ ဂ်စ်အာသွပ်ရ။

၂၉။ သွိုင်ယောဂဒိယရာဇာကောံ ဝုကျာ်ပဒုမဒေဝီ (AD-273-279)

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၈၁၇)သွံ (AD-273) ခါမဝံအာယုက် (၄၃)သွံဂ် ကွီဒ်သွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၆)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၈၂၃) သွံ (AD-279) ခါမဝံ အာယုက်(၄၉)သွံဂ် စ်အာသွပ်ရ။

၃၀။ သွိုင်အသက္ကရာဇာကောံဝုကျာ်သုမနဒေဝီ (AD-279-338)

သွိုင်ဝံ သက္ကရာဇာလေဝ်ဝံယျု။ သွိုင်ဝံလေဝ် သောံဒ်ဒါယကာ သံဂါယန သွတ်ကို။ဆဋ္ဌသံဂါယနသွတ်တဲပေင်အာ(၁၀၀)သွံဂ်ရ ဝံအခေါင်ပတိုန်သက္ကမ သံဂါယနသွတ်။ သွိုင်နိမန်သင် မဆိုက်ဗွက်ပွဲအရာပိဋကတ်တဲ ပတိုန်သက္ကမ သံဂါယနသွတ်ရ။ သွံပတိုန်ဂ် သာသနာ(၈၃၆)သွံ (AD 292)မှာထေရ်ညိုပ် သကဂ် ဒုတိယသောပါက မဟာထေရ်၊ သွိုင်ပစ္စယာနဂ္ဂဟဂ် အသက္ကရာဇာ ကောံသုမနဒေဝီ၊ ဌာနဂ် ဘာကေလာသ၊ ဒေသအာယသ္မာဟေင်။

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၈၂၃)သွံ (AD-279) ခါမဝံအယုက် (၂၃)သွံဂံက္တိန္ဒိ သွိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၅၉)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၈၈၂)သွံ (AD-338) ခါမဝံ အာယုက်(၈၂)သွံဂံ စ်အာသွိုင်ရ။

၃၁။ သွိုင်ပဒုမရာဇာကျော်ဂုကျော်ဂန္ဓဒေဝီ (AD-338-354)

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၈၈၂)သွံ (AD-338) ခါမဝံအယုက် (၃၂)သွံဂံ က္တိန္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၆)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၈၉၈)သွံ (AD-354) ခါမဝံ အာယုက်(၄၈)သွံဂံ စ်အာသွိုင်ရ။

၃၂။ သွိုင်ဗန္ဓုရာဇာကျော်ဂုကျော်ရမ္မဝတီဒေဝီ (AD-354-391)

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၈၉၈)သွံ (AD-354) ခါမဝံအယုက် (၂၂)သွံဂံက္တိန္ဒိ သွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၇)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၉၃၅)သွံ (AD-391) ခါမဝံ အာယုက်(၅၉)သွံဂံ စ်အာသွိုင်ရ။

၃၃။ သွိုင်သီလရာဇာကျော်ဂုကျော်သမ္မာဒေဝီ (AD-391-461)

သွိုင်ဝံလေဝ် မင်မွဲဂရုမရ်လျှိုန်။ ဂုကျော်လေဝ် စိုတ်စရိုတ် ခိုဟ်ဆဲး ဝံသေံသုံ နုဉ်းချင်ကွာန်တံ စိုပ်လအိတ်။ သွိုင်ကိုဂုကျော် ထွလဘ်သာသနာ ပြာကတ်တ် ရ။ သွိုင်ဝံလေဝ် ဝံဒိဒါယကာ သံဂါယနသွတ်ကို။ သတ္တမသံဂါယနသွတ်တဲ ပေင်အာ(၁၀၀) သွံဂံရ ဝံအခေါင်ပတိုန်အဋ္ဌမသံဂါယနသွတ်။ သင်နုဒေသမန် တံကညကျင် သွိုင်ဒိုင်တျင်ဗွဲမရ်သေံရ် ပူဇ်သွဝတ် ဗွဲမချိုန်ဇျောတ်ဇိပ်ဂိုပ်တဲ ပတိုန်အဋ္ဌမသံဂါယနသွတ်ရ။ သွံပတိုန်ဂံ သာသနာ (၉၃၆) သွံ (AD-392) မှာထေရ်ညှိပ်သကံ အနောမဒသီမဟာထေရ် (လျှိုဟ် ရေဝတမဟာထေရ်) သွိုင်ပစ္စယာနုဂ္ဂဟံ သီလရာဇာကျော်သမ္မာဒေဝီ ဌာနံ ဘာကေလာသဒေသ အာယသ္မာဟေင်။

ပဲ့လအိတ်သံဂါယနဝံ မှာထေရ်ဇော်အနောမဒဿီ(ရေဝတ)တုန်-ကော် သင်သွတ်မန်ဗုဒ္ဓယောသာတု “ယံတုအံ ပဲ့ချင်သုဝဏ္ဏဘုံဝံ ပါဠိပါင်ကျပ်တြိဟောင် ဝံနင်နုမဇ္ဈိမဒေသရ။ အဋ္ဌကထာ ပွဲက်ပါဠိပါင်ကျပ်တြိဟုံမဲ့။ နွံတပဲ့ချင်သိုင်ယိုင်ဠိ ရောင်။ ပြာပ်အာတု ချူဆာဲနင်နဘာသာပါဠိညိ ” သာ်ဝံသွး။

ပဲ့ခေတ်ဝံ ခမီကွာ်တရဲမက်တဲါဇကု။ လွာ်မဟာယာနဗုဒ္ဓ ဘာသာဂှ်ခမီ ကြျက်နာဲဖာဟိယာန်(Fahien)ကဏ္ဍအာချင်အိန္ဒိယ မံင်တ(၆)သွာ်နု(AD 406) စိုပ်(AD-410) ချူဆာဲပိဋကတ် မဟာယာနတု ယိုက်ဖျဏာချင်ကြျက်ရ။ လွာ် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဂှ် ခမီမန်နာဲမဟာဗုဒ္ဓယောသ ကညအာချင်သိုင်ယိုင်ဠိ မံင်တ(၃)သွာ် နု (AD-410) စိုပ် (AD-413) ချူဆာဲပွဲက်ပိဋကတ် နဘာသာ ပါဠိတု ယိုက်ဖျဏ်ချင်မန်ရ။

မှာထေရ်မဟာဗုဒ္ဓယောသဝံပွဲဲကိုပ်ကွာ လျိုင်ဗြဟ္မဏဝါဒ၊ ဒှ်ကောန်ဗမူး ကွာန်ယောသ၊ ဗွါတုံဒြိဗောဓိ။ ဗွဲကြိပတေ့ခရ်ကျပ်တု ဒှ်ကျင်ခမီရ။ ပဲ့သာသနာ (၉၄၃)သွာ် (AD-399) သွာ်ဂှ် နုသေ့ဟ်ဖါသီ ညးကွောံအာချင်ဗင်္ဂလ၊ နှုဂှ် လှောင်ကျပ် ပဲ့မဇ္ဈိမဒေသဖဲလဲဲတု ညးဆက်အာချင်ကိပ္ပိပူရ (ညွတ်သျှင်ကျာ) လုတ်ဘာသန္တရ ပွိုင်(၁၀)သွာ်ရ။ နုဂှ် ညးကွောံအာ ချင်သိုင်ယိုင်ဠိ ပဲ့သာသနာ (၉၅၄)သွာ် (AD-410)တု မံင်တ(၃)သွာ်တု ချူဆာဲပွဲက်အဋ္ဌကထာ(၁၃)အုပ်ရ။

- (၁) ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ
- (၂) သာမန္တပါသာဒိကာအဋ္ဌကထာ
- (၃) ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ (ပွဲက်ဝိနယ်)
- (၄) သုမင်္ဂလဝိသာလိနီအဋ္ဌကထာ (ပွဲက်ဒီယနိကာယ်)
- (၅) ပပဗ္ဗသုဒနီအဋ္ဌကထာ (ပွဲက်မဇ္ဈိမနိကာယ်)

- (၆) သာရတ္ထပကာသနီအဋ္ဌကထာ (ပွဲက်သံယုတ္တနိကာယ်)
- (၇) မနောရထပူရဏီအဋ္ဌကထာ(ပွဲက်အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်)
- (၈) ပရမတ္ထဇောတိကအဋ္ဌကထာ -
(ပွဲက်ခုဒ္ဒကပါဌသုတ္တနိကာယ်)
- (၉) ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ (ပွဲက်ဓမ္မပဒ)
- (၁၀) ဇာတကအဋ္ဌကထာ (ပွဲက်ဇာတ်)
- (၁၁) အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ(ပွဲက်ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ချူလင်ယောမိင်ပွဲချင်ကိစ္စိပူရ)
- (၁၂) သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ၊ (ပွဲက်ဝိဘင်)
- (၁၃) ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ(ပွဲက်ကထာဝတ္ထု၊ ပုဂ္ဂလပညပ်၊ ဓာတုကထာ၊
ယမိက်၊ ပဋ္ဌာန်-မသုန်ပြုကိုဟ်)

ဣတ္ထံ(၁၃)အုပ်။ ချူဆဲပွဲက်ပိဋကတ်တဲ ပွဲသာသနာ(၉၅၆)သွံ၊ (AD-413)သွံဂ် အတိုင်ဂိုင်တရမကညကျင်ဟေင် ကလေင်စရ။ ကာလကလေင်စဂ် ခမိသင်နုဘာမဟာဝိဟာရလောဟပါသာဒဂမိုင်ကို သိုင်မဟာနာံ (သာသနာ ၉၅၄-၉၇၆)ကျော် အမတ်ဗိုလဗဒဂမိုင်ကို ပလင်ဖျေ့သွေဟ်ကွင်ရ။ ပွဲကာလစိုပ် သွေဟ်သုဝဏ္ဏဘုံဂ် သိုင်မန်သီလရာဇာကျင်ဒင်တုင်ရ။ မှာဇန်ဂမိုင်လေင် ကျင်ဒင်တုင်ပေင်ကိုဟ်မိင် သွေဟ်ကွင်ရေင်။ ပွဲင်ထပ်တဲထပ်ပွဲတ္တံ စုံလင်ပိဋကတ် လျူကွင် ပူဇသွေသုနကို ပြုမြမေင် ဇောင်အလာံ ကွင်ခဲယိုဟ်စန် စုအာဟာရ ဘောဇိန်ရ။ (အခိုက်ကွာဝံ နွံဒီတဲဏံရ၊ စိုပ်ဂိတုဘတ်ပေင်မွဲ ဇောင်ဒေသမန် ကျောန်ကွင်စုံပွန်ပိဋကတ်တဲ ဗပ်သျှတ်အိုတ်ရ။)

မှာထေရ်မဟာဗုဒ္ဓယောသဝံ ကာလကလေင်စိုပ် ချင်သုဝဏ္ဏဘုံတဲဂ် ဒင်သိုင်ကို လဆိုလဗတရမိုင်တဲ ချူပြုကိုဟ်ဓမ္မသတ် ကုတ်သျှောင်ဒဏ် သျှောင်မွဲအုပ်တဲ အပ်ကိုသိုင်ရ။ သိုင်လေင် အတိုင်ပြုကိုဟ်ဓမ္မသတ်ဂ် အုပ်ဓုင်

ဖန်ဇန်အာချင်ကွာန်ရးနိဂီရ။ ချင်မန်ဇော်မောင် ရာင်ဆဲလောန်သန်။ လက်ထက်သိုင်ဝံ နိမိတ်တ္တိဒ်ကို။ ကိုဗ္ဗင်ဒေန်ရိအ်ပွဲနန်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၉၃၅)သွံ (AD-391) ခါမဝံအယုက် (၁၉)သွံကို တ္တိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၇၁)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၁၀၀၆)သွံ (AD-462)ခါမဝံ အာယုက်(၉၀)သွံကို စ်အာသွံရ။

၃၄။ သိုင်မဟိ သရာဇာကျော်သုဝဏ္ဏဒေဝီ (AD-462-463)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၀၀၆)သွံ (AD-462) ခါမဝံအာ ယုက်(၂၉)သွံကို တ္တိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၁၀၀၇)သွံ (AD-463) ခါမဝံ အာယုက်(၃၀)သွံကို စ်အာသွံရ။

၃၅။ သိုင်ဗလိကရာဇာကျော်သုဝဏ္ဏဒေဝီ (AD-463-498)

သိုင်ဝံလေဝ် သွံဒ်ဒါယကာသံဂါယနသွတ်ကို။ အဋ္ဌမသံဂါယနသွတ် တဲ ပေင်အာ(၁၀၀)သွံကိုရ ဝံအခေါင်ပတိုန်နဝမသံဂါယနသွတ်။ ခမီသင်မန် ဂမိုင် ယိုက်ပတိုန်နင် သုရိုတ်သုတာပိဋကတ်၊ သုပတ်အရထ (ပွက်အဋ္ဌကထာ) ဂမိုင်တဲ တိုန်စိုပ်ကျင် ချင်သုဝဏ္ဏဘုံအိုတ်ရ။ ဟိုတ်နုပတိုန်သံဂါယန သိုပါဠိ သိုအဋ္ဌကထာ အလန်ကိုပ်ကွာအိုတ်တဲ သဘင်ပတိုန်နဝမသံဂါယနသွတ်ဝံ တွေင်တွဟ်လောန်သန်။ သွံပတိုန်ကို သာသနာ (၁၀၃၆) သွံ (AD-492) မှာထေရ်ညိုပ်သကော အဓိသီလမဟာထေရ်၊ သိုင်ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကို ဗလိကရာဇာ ကျော်သုဝဏ္ဏဒေဝီ၊ ဌာနကို ဘာကေလာသ၊ ဒေသအာယသွာဟေင်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၀၀၇)သွံ (AD-463) ခါမဝံအာယုက်(၂၅)သွံကို တ္တိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၅)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၁၀၄၂)သွံ (AD-498) ခါမဝံ အာယုက်(၆၀)သွံကို စ်အာသွံရ။

၃၆။ သိုင်ဇေဝရာဇာကျော်စွကျော်စိတ္တသမ္မာဒေဝီ (AD-498-549)

သိုင်ဝံ ပဲ့သာသနာ(၁၀၄၂)သွံ (AD-498) ခါမဝံအာယုက်(၃၄)သွံဂံ
က္ကိဒ္ဒိသိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၅၁)သွံတဲ ပဲ့သာသနာ(၁၀၉၃)သွံ (AD-549) ခါမဝံ
အာယုက်(၈၅)သွံဂံ စံအာသွံဝံရ။

၃၇။ သိုင်ဒေဝရာဇာကျော်စွကျော်ဝိမလဒေဝီ (AD-549-606)

သိုင်ဝံ သိနဂင်္ဂါလေဝံ ဝံယျ။ ကလိဝံကောန်ခါ-သမလကုမ္မာ ကောံ ဝိမလ
ကုမ္မာ-ဂးယျ။ ကောဒေဝ်ဃးခါ ခိန်ရ ဒွံကောန်သိုင်ကိုလေဝံ ဟံဂျိုင်ပဲ့နန်။ မံင်
ကရောံအပါနော် ရသိဇော်ဂေါင်ကိုင်ပဲ့ဂျိုင်ရ။ ပဲ့အခိုင်ဂံ ဒွံဒတန်ချင်ဟံသာဝတီ
ဒွံဒိုင်တိဒွိဟံတဲ ဃးဟံမံင်မွဲဏီ။ ဒင်ဂိုင်ကေတ်ဩဝါဒတုရသိတဲ ကသေံကွပ်
ကေတ်ညွံပွာ(၁၇၀)၊ ဒက်ဒုန်ဖံင်(၁၇)ဖံင်၊ အခိုင်ဂိတုကထိုန် နုဇိုင်ကျော် မှတ်တိတ်
ကျင်တိဒွိဟံဟံသာဝတီ။ တက်တဲကော ကောန်စအာပိုန်ဒြပ်။ ကောန်အောန်
ပွံဂိုင်ဃးမိင်ပရိုင်တဲ ဂကုမန်တံ မွဲအရိုက်တဲမွဲအရိုက် ဆိုက်ညောန်စိပ်ကျင်ဗွဲမဂိုင်
ရ။ ပဲ့သာသနာ(၁၁၁၆)သွံ(တတိယပရိစ္ဆေဒ-၄၉၄) (AD-573)ဂိတုမာ်မွဲစွေက်
တဲစန် ဖန်ဝံအခိုင်ဇယမင်္ဂလဂံ ကောန်မန်တံဇုကေတ် ညာဏ်အစာတ်ဒုလောမ
ဒွံပရောဟိတ် သိုင်ပါဏ္ဍုမဟာရယျေန် နကိုဥပါယ်တဲ ပတန်ချင်ဟံသာဝတီရာဇ
ဌာနီမန်တိုရ။ :

အခိုင်ဝံဟေင် ပဲ့ဗွဲက်ဒွိဟီနတေံ ချင်ဖူနန်()ကိုချေင်လာ ဒွံပဋိပက္ခ
ပိုင်ကယျဇုးပုန်။ ဖူနန်ကျတဲ မန်တံဝံအခေါင်ခိုဟံ ရုန်တိတ်နုပဒုက်ဖူနန်။
ချင်မန်တြေံမပွဲမေင်ဇရး၊ ဟံသဂိရိ၊ ချင်သုန်၊ ကရတံဂံ ဒင်ယျဒွါရဝတီ ပတန်
ချင်နဂရပထမတဲ အုပ်ဓုပ်ဟံရ။ တိတ်ဗူးနုယယံက် ဘာသာဟိန္ဒူတဲသွံ
အခေါင်ခါန်ကုက် အတိုင်သွေဝ်ဗုဒ္ဓဘာသာဟေင်။ ပဲ့ခေတ်ဝံ ချင်နဂရပထမ
မွဲမာ်ဟံက ချင်ကုမ္မဲ၊ ချင်ဥုယံင်၊ ချင်နဂရရာဇသီမာ၊ ချင်ဟေန်ခန်၊ ချင်လဝပူရ

ချင်ဟရိဘုဉ္ဇယတံလေဝံ ဒယံတုပြာကတ်တံကို။ ရးဖါသီ၊ ရးဗဂေါဟံသာဝတီ၊ ရးသမို၊ ရးဒွါရဝတီတံဂံ အုပ်စုပ်အတိုင်ပိုက်ညးကိုညးသို့ဖအိုတ်ရ။

သိုင်ဒေဝရာဇာဝံလေဝံ သောံဒွိဒါယကာ သံဂါယနသုတ်ကို။ နဝမသံဂါ ယနသုတ်တု ပေင်အာ(၁၀၀)သွာံဂံရ ဂံအခေါင် ပတိုန်ဒသမသံဂါယနသုတ်။ ဒွိအခိုင်သုပတိတ်တိသုန်တို့မာန်ကို။ ဒွိအခိုင်ကလေင် သီကေတ်တိသုန် မြေမာန်ကို ညးဂကုမန် ကောန်ဗုဒ္ဓဘာသာတံ ရှိုင်ရှိုင်အ္ဍိအ္ဍိ ညီညီသာသာ ပတိုန်ဒသမ သံဂါယနသုတ်ရ။ သွာံပျိုန်ဂံ သာသနာ(၁၁၃၆)သွာံ(AD 592) မှာထေရ်သံကိပ်သကံဂံ ပြာဏဒသီမဟာထေရ် သိုင်ဒေဝရာဇာ(ဝါ)သိနဂင်္ဂါ (ဂုကျာ်စံသွပ်တု)၊ ဌာနဂံ ဘာကေလာသ၊ ဒေသအာယသွာဟေင်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၁၉၃)သွာံ (AD-549) ခါမဝံအာယုက်(၃၂)သွာံဂံ က္ဍိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၅၇)သွာံတု ပွဲသာသနာ(၁၁၅၀)သွာံ (AD-606) ခါမဝံ အာယုက်(၈၉)သွာံဂံ စံအာသွပ်ရ။

၃၈။ သိုင်ကေသရရာဇာကျော်စမ္မပါလဒေဝီ (AD-606-641)

သိုင်ဝံ နံကြီဇ်မဇော်လောန်။ ဝံပတုသရဲခါ-ဇယဝက္ကမ္မဲ၊ ဇယဒေဝမ္မဲ။ လူအပုဏ္ဏကလေင်နံမ္မဲကို။ လူဆိဋ်ထစိပ်ခါ ပွဲသကဲထီ။ ဝံဝံ တောင်တုဟ်လောန် သန်။ ဆုခောင်ကိုသွဖံ၊ စွာံဝံဇွောံဂံ ကိုင်ပြောင်မုဒ်ဖံမ္မဲဒိဟ်၊ စွာံကောန်ဝံဂံ ကိုင် ပြောင်မုဒ်ဖံမ္မဲဒိဟ်၊ စွာံဇာဒိသိုင် သုဇော်လောတ်၊ ဇုတ်ဇာဒိသိုင်သွလေံတက်ဖံ။ ယင်ရဖံဂံဗြုမ္မဲ အလုံသိုင်ကံမ္မဲကျိုင်ဗြိုင် မိင်ဒးဗရူဖံတု ဒးကျင်ဖျဲကျိပ်ရောင်ဂး။ လူအပုဏ္ဏကကိုသရဲခါ အာကေတ်နင်ဇာဒိသိုင် ပွဲကျာ်ဣသိယံ၊ လူအရာဇုန် တဲဇုန် ကျော်သွာခဲ အာဂုာ်နင်ဆုခောင်ကို၊ လူအပုဏ္ဏကပုန် အာကရော်ဗိုလ် လဗးဂမိုင် ဝိုင်ဖျဲနင်ဝံထစိပ်ခါ ကောန်ကိုယာဲတု အာစာအဟောရာ မာန်တြီ

ကျောန်ဖံရ။ ဝံပတုဖံဝံတု ချင်မန်အိုတ်သို ညီသာရင်ဆဲ။ ချင်တုဟ်သအာင် ဒးအောပ်မာင်သပ်။ ဒးပလင်ဆက်ကွဲ စွဲစိုန်အခေါင်ဖလှာအိုတ်ရ။ (အခိုက် ကွာဖံဝံ သေ့မံင်ပွဲကကရေင်တံရ။ ဝင်ဖံကရေင်ဂှ် တုင်ကိုဝင်ဖံမန်ရ) လက်ထက် သိုင်ဝံ နိမိတ်ဇော်က္တိဒ်ဂှ်။ ပွဲဗိုဝန်စက်ဂိတု ပုတ်ဂိုလုပ်ညင်ရတူအာကို။ ယက်ဂှ် မံင်အလုံဗိုဝန်စက်ဂိတု။ ပုတ်တံဂှ် ပြဟ်စွဲပွဲနန်ပြာသာဒ်။ (ခမီတြုက် ဟူအေန် သာန်ပတိုန်စွတ်သမ္ဘိ ပရူချင်ဒွါရဝတီခေတ်ဝံရ။)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၁၅၀)သွာ် (AD-606) ခါမဝံအာယုက်(၂၅)သွာ်ဂှ် က္တိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၅)သွာ်တု ပွဲသာသနာ (၁၁၈၅) သွာ် (AD-641) ခါမဝံအာယုက်(၆၀)သွာ်ဂှ် စံအာသွပ်ရ။

တင်စွတ်။ ။တတိယပရိစ္ဆေဒ-၅၆၀-သွာ်ဂှ် သိုင်လကျာ်ညင်ဥူ ကုတ် ထောံတု ရိုဟ်တိုရ။ ဒ်သက္ကရာဇ်ချင်လျဟ်ဝံရ။ မန်တံဆက်သုင်စောဲအာ သွာ်သာသနာဟေင်။

၃၉။ သိုင်မုနိရာဇာကျောံဂုကျာ်ဒေဝဓိတာဒေဝီ (AD-641-657)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၁၈၅)သွာ် (AD-641) ခါမဝံအာယုက် (၂၉) သွာ်ဂှ် က္တိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၆)သွာ် ပွဲသာသနာ (၁၂၀၁)သွာ် (AD-657) ခါမဝံ အာယုက်(၄၅)သွာ်ဂှ် စံအာသွပ်ရ။

၄၀။ သိုင်သက္ကရာဇာကျောံဂုကျာ်ပဘာဝတီဒေဝီ (AD-657-686)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၂၀၁) သွာ် (AD-657) ခါမဝံအာယုက်(၆၁) သွာ်ဂှ် က္တိဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၂၉)သွာ်တု ပွဲသာသနာ(၁၂၃၀)သွာ် (AD-686) ခါမဝံ အာယုက်(၉၀)သွာ်ဂှ် စံအာသွပ်ရ။

၄၁။ သွိုင်ကုသရာဇာဇောကော့ဒုကျာ်ဂန္ဓဒေဝီ (AD-686-723)

သွိုင်ဝံ့ သော့ဒ်ဒါယကာသံဂါယနသွတ်ကို။ အသံဝံ့ဂါယနသွတ်တုပင် အာ(၁၀၀)သွာ်ရံ ဝံ့အခေါင်ပတိုန်ဧကဒသမသံဂါယနသွတ်။ သင်တံကောံ သွတ်ညီသာတု ပညိပွပ်သတပ်သတး လိက်သုရိတ်သတာ ပံင်ပကောံဖျောတ် သုဇာယ်တ ပါဠိပါင်ကျာ်တြဲမ္မဟာန်ကောံအဋ္ဌကထာရ။ သွာ်ပတိုန်ဂံသာသနာ (၁၂၂၆)သွာ် (AD-692)။ မှာထေရ်ညိပသကံ့ သီလဗုဒ္ဓိမဟာထေရ် သွိုင်ပစ္စ ယာနုဂ္ဂဟာ် ကုသရာဇာ ကောံ ဂန္ဓဒေဝီ၊ ဌာနဂံ့အာကေလာသ၊ ဒေသအာ ယသွာဟေင်။

သွိုင်ဝံ့ ပွဲသာသနာ(၁၂၃၀)သွာ် (AD-686) ခါမဝံ့အာယုက်(၂၁)သွာ်ဂံ့ က္တိဒ်သွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၇)သွာ်တု ပွဲသာသနာ(၁၂၆၇)သွာ် (AD-723) ခါမဝံ့ အာယုက်(၅၈)သွာ်ဂံ့ စံအာသွင်ရ။

၄၂။ သွိုင်နရာဇိတရာဇာဇောကော့ဒုကျာ်ကေသာနီရာဇာ (AD-723-744)

သွိုင်ဝံ့ ပွဲသာသနာ(၁၂၆၇)သွာ် (AD-723) ခါမဝံ့အာယုက်(၅၁)သွာ်ဂံ့ က္တိဒ်သွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၂၁)သွာ်တု ပွဲသာသနာ (၁၂၈၈) သွာ် (AD-744)ဂံ့ ပအပ်နန်ကုကောန်ဇော်ဥပရာဇာတု တိတ်သွခမံ။ ခါမဝံ့အာယုက်(၉၂)သွာ်ဂံ့ စံအာသွင်ရ။

၄၃။ သွိုင်ဝေဠုရာဇာဇောကော့ဒုကျာ်သီဟဒေဝီ (AD-744-745)

သွိုင်ဝံ့ ပွဲသာသနာ(၁၂၈၈) သွာ် (AD-744) ခါမဝံ့အာယုက်(၅၁)သွာ်ဂံ့ က္တိဒ်သွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁)သွာ်တု ပွဲသာသနာ (၁၂၈၉)သွာ် (AD-745) ခါမဝံ့ အာယုက်(၅၂)သွာ်ဂံ့ စံအာသွင်ရ။

၄၄။ သိုင်စိတ္တရာဇာဏှောဒုက္ခာဠမဒ္ဒယန္တိဒေဝီ(AD-744- 780)

ပွဲလက်ထက်သိုင်ဝံ ပွဲချင်သီရိဝိဇယ(အေနဒဝနိရာ-ကအ်သုမတြာ)တေ
ပွန်ကျိဝရောဗုဒ္ဓေါ။ ပွဲချင်ကြျက် တို့ရးယူနာန် ဝကောံသေံ(ထဲ)တံ တပ်စေဟ်
ကွဲတောံဝှကရာဇ်ကြျက် “ ထင် ” တဲ သွဗဟ်ကိုချင်တာလီ ပတန်ချင်ဏင်စ
(NANG-CHOA) ပွဲသာသနာ(၁၂၉၅)သွံ (AD-751) ရောင်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၂၈၉)သွံ (AD-744) ခါမဂွံအာယုက်(၃၄)သွံဂှ်
တို့ဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၅)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၁၃၂၄)သွံ (AD-780) ခါမဂွံ
အာယုက်(၆၉)သွံဂှ် စံအာသွံရ။

၄၅။ သိုင်ဗန္ဓရာဇာဏှောဒုက္ခာဠဗန္ဓုဝတီဒေဝီ (AD-780-801)

သိုင်ဝံ သွံဒ်ဒါယကာ သံဂါယနသွတ်ကို။ ပွဲခေတ်သုဝဏ္ဏဘုံ ဒ်ဒါယ
ကာသံဂါယနလက်ကြ်အိုတ်။ ဧကဒသမသံဂါယနသွတ်တဲ ပေင်အာ(၁၀၀)သွံ
ဂှ်ရ ဝံအခေါင်ပတိုန်ဒါဒသသံဂါယနသွတ်။ သွံပတိုန်ဂှ် (၁၃၄)သွံ(AD-792)။
မှာထေရ်ညိုပ်သကဂှ် မဟာကာလမဟာထေရ်၊ သိုင်ပစ္စယာနဂ္ဂဟာဂှ် ဗန္ဓရာဇာ
ကောံဗန္ဓုဝတီဒေဝီ၊ ဌာနဂှ် ဘာကေလာသ၊ ဒေသအာယသ္မာဟေင်။ (မှာထေရ်
မဟာကာလ-ဇာတိချင်ကပျက်)

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၃၂၄)သွံ (AD-780) ခါမဂွံအာယုက် (၅၉) သွံဂှ်
တို့ဒ် သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၂၁) သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၁၃၄၅) သွံ (AD-801)ဂှ်
သွေမိ။ ခါမဂွံအာယုက်(၈၀)သွံဂှ် စံအာသွံရ။

၄၆။ သိုင်ဒီယရာဇာဏှောဒုက္ခာဠသုဝဏ္ဏဒေဝီ (AD-801-853)

လက်ထက်သိုင်ဝံ ပွဲချင်ပုဏ္ဏသီရိခေတြာတေသိုင်ပုဏ္ဏယုင်ချိအာနိပုင်ရင်ချင်။
ပွဲ(AD-801-802)ဂှ် ဗလးဏာကလုတ်မွဲကျိပ် သိုဂကောံဂီတ စိုပ်အာဏင်စ။

စိုပ်အာချင်ကြျက်၊ ပွဲဂကောံဂီတၢ်ဂှ် ဂကူမန်လေဝ်ပါ။ တူရိယာမန်လေဝ် ပါအာ ကို။ ပွဲ(AD-830)ပျူကိုဏင်စၣ်ပှာန်။ ပွဲ(AD-832)ဏင်စတံ သီကေတ်ချင်ပျူ။ ကာလၣ် ဏင်စတံထပ်ဗတိုက်ချင်မန်ပှာန်။ သွိုင်မန်ဒီယရာဇာ ကျိုက်ကျိပ်ပှာန်။ သွိုင်ဝံ့ ချိုက်ပေင်ကိုကာယဗလ၊ ညာဏဗလ။ ကွတ်ဇိုင်ကွတ်တဲ။ ဗွဲကိုပ်ကွာ ဟိုတ်နုလဆိုဂဗဟုန်အောန်တဲ ချင်သဗ္ဗိလီုလ်အာညိကိုလေဝ် ဗွဲလှောင်လှောင် ဖြဟတ်မန်တံ ကြိုင်မှိုတ်တိုန်တဲ လိုန်ဗပိန်ကေံ ဒပ်ပှာန်ဏင်စတံမာန်ရ။

ပွဲကာလဏင်စတံ ကလေင်စအာၣ် ဂကူပျူ(၃၀၀၀)၊ ဂကူမန် (၃၀၀၀) ချေရပ်ဖျဏာ။ ကာလချေတံကျင်ၣ် ချေရပ်နင်ဂကူဗွာ ကိုသွကောန်ကင် ဒပ်အာ ဂတ။ ကာလချေစၣ် ဂကူဗွာလှိုဟံစ။ မံင်ပွဲချင်ပျူကောံချင်မန်ရ။ ပါနုၣ် ဂကူဗွာ မှုဒိုင်သွပ်တဲဏင်စတံၣ်လေဝ် ဟောဝ်စှေကျင်တိဗလးတဲ ဖျေဒါဝါဂါ ဒါမံင်အိုတ် ရ။ ဂကူဗွာၣ် ဒွါနုဒ်မံင်ကောန်ကင်အာဂတ ဒးမံင်အကြာဒဒိုက်ကို၊ ကာလ ဏင်စတံကျင် ချေတံဗိုင်ရီုဗင်ကိုပျူ။ မန်တံရောင်-သတ်ဝံ့စှေစိုတ်ကို။ ပျူကိုမန်တံ ဟံစှ်ဒါမဲ။ ဗလးလဝ်ကိုမံင်စိုတ်စိုတ်သြိုဟ်သြိုဟ်ရ။

ပွဲပေါဗတိုက်ဏင်စ တဲအာၣ် ဂကူပျူတံ တိုန်အာကောတ်စီဇရာဝတီတဲ ပတန်ချင်ဟာန်လေန်။ အခိုင်မန်တံ ဝေင်ဒိုင်ပှာန် ကိုဏင်စတံၣ် ဗွဲကံဗိုဟီနတေံ လေဝ် ချင်ဒွါရဝတီ ဒးဝေင်မံင်ပှာန် ကောံကြောံ(ခမေန်)တံရ။ သွိုင်ဒီယရာဇာဝံ့ ချိုက်ပေင်ကိုလညာတ်ညာဏ်တဲ မိက်ဝံ့ရဲစှ်ဒါဒတန်ချင်တို ဒါပရေင်ဂိုကိုခိဟ်ရ။ ဝံ့ဆိုညာတ်ကေတ် ဒါဒတန်ချင်သုဝဏ္ဏဘုံတြေတေံတဲ ပြိုင်အာဌာန်ၣ် ဗဒ်ရာဇ ဌာနီတိုရ။

ဒုတိယသုဝဏ္ဏဘုံ။ ။ ဂကူမန်တံတက်အိုတ်ၣ် ဒ်ဒေတ်ဏံရ။ ပွဲသာသနာ (၂၃၆)သှ် (BC-308) မှာထေရ်သောဏ ဥတ္တရတံ ကျင်ပ္ပန်သာသနာ။ ပွဲသာသနာ(၉၅၆)သှ် (AD-410)ၣ် မှာထေရ်ဗုဒ္ဓယောသ ကညစိုပ်နု။

သိင်ယိုဠ် သိုသုပတ်အဋ္ဌကထာ။ ပဲ့သာသနာ (၁၁၁၆) သှာံ (AD-573) သမလ, ဝိမလ ပတန်ချင်ဗဂေါဟံသာဝတီ။ မန်ချင်ဗွဲက် ပတန်ချင်ဒွါရ ဝတီ။ ပဲ့ချင်ဗဂေါ သိုင်အသး ဇူးလံပါ ဂကူဂလာ။ ပေါဗတိုက်ဝံ နှ်ပေါ ဗတိုက်မန်ကို ဂလာလက်ကြဲအိုတ်ဟိုစဝံ။ ပဲ့သာသနာ(၁၂) ဗွဲက် အေဒီ (၇)ဗွဲက် ကလိဝံဖံငှထိုပ်။ ဖံခောင်ကို။ ကလုတ်မန်နုချင်ဒလ၊ ချင်သုန်၊ ချင်ဒွါရဝတီတံဂှ် စိုပ်အာချင်ကြဲက်ဂိုင်ကိုဝါ။ ပါနုဂှ် သွောံပတိုန်လဝ် သံဂါယနသွတ် ဗုတ်(၁၂)ဝါ။ ကွာင်ချင်ကောန်လဝ်ကိုတံဝါန် ပုတ်လဝ် ရုပ်နာနာဒှ်တံ ကပေါတ်တြဲတြဟ်နွံဂိုင်ရ။ (ကွာင်ချင်ဂှ် ကွာတေံနွံဇမိုင် (၁)မဲ မွဲတိုင်ပြင်တဲ တုပ်ကိုကွာင်ချင်တတိယသုဝဏ္ဏဘူရ။)



“ တတိယသုဝဏ္ဏဘုံ ”

ဒွါဒတန်ချင်သဇီတြိဂုံ ဒွိရာဇဌာနီ တတိယသုဝဏ္ဏဘုံရ။ ဝင်ချင်ဂုံ
ဗွဲက်ကိုပလိုတ်(၂၁၅၀)ဟတ်၊ သျှင်ကျာကိုသွပ်ကျာ (၃၅၀၀)ဟတ် လှဲလးရ။
ကွာင်ချင်တံဂုံ လွှာ်သွပ်ကျာ(၄)ထပ်၊ လွှာ်သျှင်ကျာ(၂)ထပ်ကောံဒပ်ဒင်ပှာန်
ပွဲဘင်ကျိုင်မွဲ။ လွှာ်ဗွဲက်ဂုံ ဒွိသျှင်(၃၅၀)ဟတ်၊ လွှာ်ပလိုတ်စီ၊ လဗေင်၊ ဇေ၊ ကျံ
နွံရ။ နန်ဂုံ ဒွိမင်ပန်ကွင် သွဲ-၅၆၀-ဟတ် ဂေတ်ဗိုင်နွံရ။ နန်ဂုံ နွံလဒေါင်ချင်ခပ်
ခပ်။ သိုင်နွံတိုက်ပိဋကတ်ပွဲဝင်ကျာ်သဇီတုံ ပိဋကတ်(၃၀)စုံ (၃၀)ဆော့ဂုံ စွံပတန်
လပ်သွက်ညးဂမိုင်သောံဗိုရ။

ရာဇဌာနီ တတိယသုဝဏ္ဏဘူမိဝံ သော့ကိုစီသတိုင်ကို ပယျီအကြာဒိုကို
စီမာသွိဒ်ကုန်ဂြက်ကို၊ ဂွံင်လွှာ်ဗွဲက်ပံက်မင်တုံ ပကောံပကောင်ဇောံမဗိုလဗးလောံ
သွာကို ချိုက်ပေင်ကိုသေနန်ဗျူဟာရ။ လွှာ်သွပ်ကျာ ကွာင်ချင်နွံမင်(၄)ထပ်တုံ
သုနုလွှာ်သွပ်ကျာ ဟံဒးဖေက်။ ဒွါချင်ရာဇဌာနီ ဒုတိယသုဝဏ္ဏဘုံကို၊ ချင်ပင်
ချင်မုဟ်တုံကို၊ ချင်ရမ္မဝတီကို ဒွိချင်ဒပ်ကင်အိုတ်ရ။

၄၇။ သိုင်သိဝိရာဇာကောံဂုကျာ်သုဒ္ဓဒေဝီ (AD-858-870)

ပွဲကာလပတန်တတိယသုဝဏ္ဏဘုံတုံ (၂၃) သှာ်ပုန်ဂုံ ဒီယရာဇာ စအာ
သွပ်တုံ ကောန်ညးမုံယျုသိဝိရာဇာဂုံ တံင်တဲဂုကျာ်သုဒ္ဓဒေဝီတုံ တိုန်နန်ရ။
လက်ထက်သိုင်ဝံ ဗွာတ်သီကေတ်ဒေသမန် မုံလွှာ်လ္လုတေံမပ္ပံကျက်သေပ်၊
သင်မန်(ရမန်သင်)တုံ လွီမင်ဗြဟတ်ရ။ ခမီအယျီကျီ သွသိုင်ပွဲဗကာံရ။ သိုင်သိဝိ
ရာဇာ ဒးကောန်မင်ဇေု လွှာ်ရးကးသွပ်ဏံတုံ ရံင်လွှာ်တေံဟံမာန်။ ဗွာတ်ပွင်
ကေတ်ချင်ဖကာံ နုတ်ပျူတုံပွန်ချင်ရောင်။

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၄၀၂)သွံ (AD-858) ခါမဝံအာယုက် (၄၀) သွံဂံ
က္ကိဒ္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၂)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၁၄၀၄)သွံ (AD-870)ခါမဝံ
အာယုက်(၅၂)သွံဂံ စ်အာသွဝ်ရ။

၄၈။ သွိုင်ဥဒကရာဇာ ကောံ ဝုကျံကာမေဇာပူဒေဝီ (AD-870-885)

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၄၀၄)သွံ (AD-870) ခါမဝံအာယုက် (၃၉) သွံဂံ
က္ကိဒ္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၅)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၁၄၂၉) သွံ (AD-885)
ခါမဝံအာယုက်(၅၄)သွံဂံ စ်အာသွဝ်ရ။

၄၉။ သွိုင်ညာတကရာဇာကောံဝုကျံညာတိကာဒေဝီ (AD-885-902)

လက်ထက်သွိုင်ဝံ ဝိန်ရ ထေက်ကိုပတိုန် တေရသမသံဂါယနကိုလေဝ်
ဟံဒ္ဒိပတိုန်ရ။ ဇန်တံကို၊ သိုခမီသင် ဒးစုံဂရူကိုပရေင်ဂိုကျိတဲ ဒေသညးကိုညး
ရေင်တူင်တဲဒေင်သာသနာအိုတ်ရ။ ဝိန်ရ ပတိုန်သံဂါယနသွတ်ဟံမာန်ကိုလေဝ်
တုညးကျိုင်ဗွာင် ဟံဖလူတ်နုခရ်။ မင်မွဲသီလလျိုင်ရ။ ကောန်ချင်ကောန်ကွန်မှာ
ဇန်တံလေဝ် သွဂရူကိုခရ်သီလဇကုဇကုအိုတ်ရ။ ကောန်သုဝဏ္ဏဘုံတံ ချိုင်
ဃောတ်လစောတ်လျောင်လောန်။ လက်ထက်သွိုင်ဝံ နိမိတ်ဇော်က္ကိဒ္ဒိကျိ။ ကာလ
သွိုင်ဒိုင်စမုခံဂံ၊ ပွဲလ္လုဂတိုသိုကွတ် နန်ရတ်ပြာသာဒ် သွိုင်ညာတ်ခပေါဂစေံ
အယိုတ်တဲ ကော်ထွေးကိုညးဂမိုင်ဗိုဝေင်ရ။

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၄၂၉)သွံ (AD-885) ခါမဝံအာယုက် (၆၃) သွံဂံ
က္ကိဒ္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၇)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၁၄၄၆)သွံ (AD-902)ခါမဝံ
အာယုက်(၈၀)သွံဂံ စ်အာသွဝ်ရ။

၅၀။ သွိုင်သီရိမာသောကရာဇာ(တ)ကျော် ငှက်ရံမာသာရဒေဝီ(၉၀၂-၉၅၆)
သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၄၄၆)သွံ (AD-902) ခါမဝံအာယုက်(၄၇)သွံ
က္တိဒ္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၂၄)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၁၄၇၀)သွံ (AD-926) ခါမဝံ
အာယုက်(၇၁)သွံတဲ စံအာသွိုင်ရ။

၅၁။ သွိုင်မဟာစိတ္တရာဇာကျော်သုစိတ္တဒေဝီ (AD-926-959)
သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၄၇၀)သွံ (AD-926) ခါမဝံအာယုက်(၃၆)သွံ
က္တိဒ္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၃)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၁၅၀၃)သွံ (AD-959) ခါမဝံ
အာယုက်(၆၉)သွံတဲ စံအာသွိုင်ရ။

၅၂။ သွိုင်ဗန္ဓရရာဇာကျော်ဗန္ဓုဝတီဒေဝီ (AD-959-960)
သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ (၁၅၀၃) သွံ (AD-959) ခါမဝံအာယုက်(၅၀)သွံ
က္တိဒ္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၁၅၀၄)သွံ (AD-960) ခါမဝံ
အာယုက်(၅၁)သွံတဲ စံအာသွိုင်ရ။

၅၃။ သွိုင်ဇယသုမနရာဇာကျော်ငှက်သုမနဒေဝီ (AD-960-979)
သွိုင်ဝံ ဝင်သကာလောန်သန်။ လက်ထက်သွိုင်ဝံ ပရေင်ဂိုက္တီချင်မန်
ခိုဟ်မိုဟ်ကျင်ရ။ ကိုပ်ကွာရ။ ကေတ်အဆက်ကို ချင်ဒါရဝတီတဲ ပရေင်သာသနာ
ဂိုလဟ်ရာင်ဆဲတိုန်ရ။ ခမိသင်မန် ချင်ဗွက်ကိုချင်ပလိုတ်လေင် ကော်သုအာကျင်
ညးသကံတဲ တံင်တဲရေင်ကျင်ပရေင်သာသနာ ချိပ်ခဲတိုန်ဗွဲမလောန်ရ။ သွိုင်ဝံ
ဝံညာတ်နိမိတ်ကို။ ဗြာတ်ပွဲကွအံဥဒျာန်သွိုင်တဲ ကတင်အာအိုတ်ရ။

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၅၀၄)သွံ (AD-960) ခါမဝံအာယုက်(၃၄)သွံ
က္တိဒ္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၉)သွံတဲ ပွဲသာသနာ(၁၅၂၃)သွံ (AD-979)ခါမဝံ
အာယုက်(၅၃)သွံတဲ စံအာသွိုင်ရ။

၅၄။ သွိုင်ယုဗန္ဓရာဇာဏေသံသုကျာ်မနဒေဝီ (AD-979-995)

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၅၂၃)သွာ် (AD-979) ခါမဝံအာယုက်(၅၄)သွာ်ဂှ်
တ္တိဒ္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၆)သွာ်တဲ ပွဲသာသနာ(၁၅၃၉)သွာ် (AD-995) ခါမဝံ
အာယုက်(၇၀)သွာ်ဂှ် စံအာသွိုင်ရ။

၅၅။ သွိုင်အာစိဏ္ဏကရာဇာဏေသံသုမနဒေဝီ (AD-995-1012)

သွိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ(၁၅၃၉)သွာ် (AD-1012) ခါမဝံအာယုက်(၆၃)သွာ်ဂှ်
တ္တိဒ္ဒိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၇)သွာ်တဲ ပွဲသာသနာ(၁၅၅၆)သွာ် (AD-1012)
ခါမဝံအာယုက်(၈၀)သွာ်ဂှ် စံအာသွိုင်ရ။

၅၆။ သွိုင်ဥဒိန္နရာဇာဏေသံသုကျာ်ရတနမလာဒေဝီ (AD-1012-1031)

လက်ထက်သွိုင်ဝံ ပွဲချင်ဗွဲက်ဒွါရာဝတီတေံ တ္တိဒ္ဒိဟန်ဇော်ကော် ကြော်တံ
ရ။ သွိုင်ခမေန် “ကြော်” မှုယုပထမသူရိယဝါရ်မာန် ရပ်လပ်ဝါဒဟိန္ဒူ။ လုပ်
ဗွဲက်ချင်လဝပူရီ မဒ်ရာဇဌာနီချင်ဒွါရဝတီရ။ ပွဲသာသနာ(၁၅၇၆)သွာ် (AD 1022)
ဂှ်သွိုင်သူရိယဝါရ်မာန် သီကေတ်ချင်လဝပူရီတဲ ပလီပလာ်ကော်ဘုတ်ဘာစေတီ
ဟံ့အောန်ရ။ ကျာ်ဝရပထမမန်တံ ပတန်လဝ်ဂှ်လေဝ်ချေပြင်လှဲထောံ ယေန်
သွိုင်ခမေန် : ဒ္ဒိအာဗိုပြင်ဟိန္ဒူညင်ညင်ဏီရ။ ပွဲကာလချင်လဝပူရီလီတဲ
ကောန်သွိုင်ပြုနာဲဥဒိဒ္ဒိရာဝတီ ပြင်တိုန်အာ ဗဒါဇင်မာဲ (မေုင်ဇေး)တဲ ပတန်ချင်တို
ဟာရိဘုဉ္ဇယပုန်။ ဒပ်ဟန်ခမေန်တံ ကျင်ဗတိုက်ကိုလေဝ် ဇွပ်ဗတိုက်ဟေင်
ဒးကလေင်စံအာရ။ သွိုင်ဉ္စကရာဇ်ပြမန် “စမ္မဒေဝီ” သွတိုင်ခိတဲ စုံဒွါ ချင်ကွာန်
ဇကု၊ ဂကုဇကု၊ ဘာသာဇကု၊ သာသနာဇကု နကိုသတ္တိဗျတ္တိမဇော်ရ။

ပွဲကာလ ချင်ဒွါရဝတီရသံင်မံင်ဂှ် မှာထေရ်အရဟံ (ဓမ္မဒဿီ-လေဝ်ဂး)
ကလေင်စံကျင်ချင်သဗ္ဗိတဲ ပဒတ်ရ။ အခိုင်ဂှ် ပွဲချင်ဗကံတေံ ဗွာတ်လွီခံင်

ဖြဟတ် ပွိုင်(၂၀၀) သွာံဂှ် ကြိုင်မှိုဟ်တိုန် ခိုတ်ထေက်ကြိုက်ရ။ မှာထေရ်အရဟံ
 စိုတ်လုပ်စကိုချင်ဗကောံရ။ ဆဂးဂှ် ပရေင်အပွဲနန်ဗကောံလေဝ် ဟံ့ညိုင်ဝတ်ကို။
 ဟိုတ်ဂှ်ရ မှာထေရ်အရဟံ မင်ဒိုင်အခိုင်ပတန်သာသနာရ။ မွဲသတ်ပုန် ဟိုတ်နု
 ချင်ဒွါရဝတီဇှော်အာသွတ်တဲကြောံတဲတဲ အခိုင်ဟံ့ရဲကြောံ တံကျင်ဒိုက်ဂရိုက်
 ရးကးသဇိုမာန်ရ။ သိုင်ဥဒိန္နရာဇာကို၊ သိုင်တိဿ(ဗဂေါ)ကို စွံသတိကိုမှာန်
 ကြောံဗွဲမဇော်ကိုဖြဟတ်ရ။ ဣနုအာရီဇော်မံင်လွှာ်ကြောံတဲ လွှာ်ဗာတံဂှ် ဝိုတ်စ
 မံင်ရ။ ဒိုကိုတဲဏ်မန်တံ သံသယဟံ့မွဲလ္လှူဗကောံကွေံကွေံဏီ။ ဗာတံ ဝံကောတ်ဒွါ
 ပျူတံတဲ ညိုင်ရဲမန်ကိုပျူတံညီသာကျင် မန်ကိုဗာလေဝ် ပြသုာ်ဟံ့မွဲ ညးရီုဗင်အဲ
 အဲရီုဗင်ညး ဓရ်သင်္ဂဟဟံ့ပိုတ်သကုတ်ဟေင် မန်တံထေင်။

သိုင်ဝံ ပွဲသာသနာ (၁၅၅၆)သွာံ (AD-1012) ခါမဝံအာယုက်(၃၅)သွာံဂှ်
 တ္တိုဒ်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင် (၂၁) သွာံတဲ ပွဲသာသနာ (၁၅၇၅) သွာံ (AD-1031)
 ခါမဝံအာယုက်(၆၀)သွာံဂှ် စံအာသွတ်ရ။

၅၇။ သိုင်မနောဟရီရာဇာကောံဂှ်ကုန်ကုန်လာဒေဝီ (AD-1031-1057)
 သိုင်ဝံ သိုင်မနုဟရ်၊ သိုင်မကုဇု - ရဲဝံလေဝ် ကော်အိုတ်ရ။ လက်ထက်
 သိုင်မနုဟရ်ဝံ ပရေင်သာသနာဟုတ်ယုတ်ဇှော်မွဲဓဝ်ဟံ့တဲ ပရေင်ဂိုကိုလေဝ်
 ဒေက်ခေက်လောန်သန်။ သိုင်မန်ဂမိုင်တမ္ဘာတေံ သွပဓာန်ကိုဂရုဓမ္မလှိုန်။
 ဖံခေင်ကို (ဖံဗုထဇိုပ်)လေဝ် နွံပြာကတ်။ ပွဲလက်ထက် သိုင်မနုဟရ်ဂှ် ပါနု
 ဖံခေင်ကို သရဲစါပြာပ်ဇော်ပြာပ်ချောတ်(ဗျတ်ဝိ၊ ဗျတ္တ)လေဝ်နွံ။ ပါနုဂှ်တုရသိ
 တန္တရမန္တရ မလေပ်မန်ယန်ဥံသွးလေဝ် ဒှ်ကျင်အာစာသိုင်။ သိုင်မနုဟရ် ပတေံ
 ကောတ်အစောန်စရဲဂမိုင်တဲ ဟံ့သွဇော်ကိုကွာင်ချင်၊ မြုချင်၊ ထိုင်ချင်၊ သရဲသဒ်
 ချင်ဂမိုင်ဟေင်။ စိုတ်ဟံ့လုပ်စကိုကွတ်မှာန် ဆာန်မန်ယန်ဥံသွးသက်သက် ဆက်
 ရှေ့သေ့အာရသိဂှ်ရ။ တုရသိတုန်လေဝ် ဝံစဖျုန်ယောဂီမုး အာယုက်ဂိုင်မံင်ဒို

(၁၀၀၀)သွာံ (ဟံ့သေင်တေ့) နီကင်တူ။ ပန်ဟံ့ဒးဗ်ဟံ့လုပ်။ ဗွဲပံတိကလာင် အကး မာန်သင်ဝံ စုတ်လပ်ပရန် ခုန်လပ်သွိုင်မနုဟရ်ရ။

ပွဲချင်ဗကံတေံ ပွဲသာသနာ (၁၅၈၅) သွာံ (AD-1044) သွိုင်ဗွာစုတိ အာတု စုက္ကတေကီအနုရုဒ္ဒ(အနပ်ရထာ)ပိုင်နန်။ စုက္ကတေ ကလေင်သွဂုကျက်ကို မိခေဲရ။ အနပ်ရထာစိုတ်ဂိကို ကောဇကုတု လှောင်ကိုမုဟ် စုက္ကတေချိုတ်အာ ဝေါဂ်။ အနပ်ရထာဒွဲသွိုင်တု ပကောံပကောံသရာသွိုင်ဂမိုင်ရ။ တလန်ကေသာ၊ ငထဲယု။ ငလုင်လက်ဖာ၊ ညင်ဥူဖီတံ ဒွဲသွိုင်ပုာန်။

ပွဲချင်ဗဂေါပုန် သွိုင်တိဿ က္ကောပ်ယံင် ညင်ဗက်ကွေတ်တီ ဖီကေံရုပ်ကျ် ထောံဖျေဲချ်ကွာ သာသနာကျ်တြဲညင်နယ်ဂိတု ရာဟုရပ်လပ်ကို မဒးဥုဇိုအာ ကာလဂ်ရ။ သွတ်ဝုတ်မန်မိတုထပ် ပအပ်လမျိုကိုကျ် ဟံင်ပြ်သာသနာတု သွိုင်တိဿ စိုတ်ကွေင်ဂတးပုန် ကလေင်ပတန်သဒ္ဒါမာန် ပွဲဌာန်ရတ်ပိပြကာ။ မိတုထပ်လေပ် ဝံဒွဲဒွဲကျ်ဇော်ကော်ဂး “ ဘဒြာဒေဝီ ” ။

ကာလဂ် ဂကူကြောံတံ လုပ်ဗတိုက်သရိတ်ချင်ဟာရိဘုဉ္ဇယဟံ့မာန် ပုာန် ခေဲဟောပ်စေ့ကျင်ချင်ဗဂေါ။ သွိုင်ဗကံ အနပ်ရထာ ဗလးနင်သွိုင်ပုာန်ပန်တုမု တံ-တလန်ကေသာတု ရီဗင်သွိုင်ဗဂေါတိဿ။ ကြောံတံကျ်အာပုာန် ဒွဲဂွဲချင် ဗဂေါ။ သွိုင်ဗဂေါဖျေဲကိုဒွဲ ပွဲချင်ဒလ။ သွိုင်ဗဂေါတိဿရာဇာ တင်ဂုဏ်သွိုင် ဗကံ အနပ်ရထာဆက်ကွာဏာ ကောန်ဝုတ်မုံယုမဏိစန္ဒာ။ သွိုင်ဗွာ အနပ် ရထာ သွိုက်မိုက်ထေန်စပ် ဗွဲမလောန်။ စွံပတန်အရာအဂ္ဂမဟေသီ ကိုဒွဲဒွဲကျ် ဇော်။ အခိုင်ဝံဟေင် မှာထေရ်အရဟံ က္ဗူအာချင်ဗကံတု ပတန်သာသနာ ရောင်။

ဥပတ္တိသာသနာဗကံတုန်-ဂိုဏ်သမတိယနုချင်အိန္ဒိယတေံစိုပ်တိဗေတ်၊ ကြိုက်၊ ဝင်္ဂိကွာတုရောင် စိုပ်ကျင်ဗကံရ။ ဂိုဏ်ဝံ (၁)အကြာဘဝဏ်ကို ဘဝ

အပရလိုက် * ဘဝအကြာ * နွဲ့မင်ရောင်။ (၂)၅၅၅ အရှန်တဲကိုလေဝ် ကလေင်ဒ်
 ပုထုဇန်မာန်ကီရောင်။ (၃) ရုပ်ဟေင်ဒ်ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံရောင်။ (၄) ရုပ်
 တွဲဒ် ဟိုတ်နုကံဂံဟေင်ဝိပက် - ရောင်။ (၅) ရတ်ပိပြကာမ္မံ ဗြစရဲဒ်ချင်၊ အရက်
 သုရာ၊ ဒေဝတ်ကာမဟေင်ရောင် - မပ္ပံသံဝံ ဒုင်ဂိုင်ကေတ်ရ၊ ဂိုက်သမိတိယဝံ
 ချင်အိန္ဒိယသင်ပလိုတ်ကီ၊ ဒေသဗင်္ဂလာဒေသ်ကီ၊ ကံဂျာဝါ(အေန်ဒင်နီရှာ)ကီ၊
 ချင်ဗကံကံ ပြးဇးအာရ။ နုယုသမိတိယဂံ သမိတိ-သမိထီ-သမထီပြင်လှဲ
 ကျင်ရ။ ခမိသမထီတံဂံ “အယျိကျီ” ပုဂံအရီလေဝ် ကော်ခဲစကိုရ။ ခမိ အယျိကျီ
 ချင်ဗကံတံဂံ ဇာပဝုတ်ကညာမစိပ်အဝယ်-ဟံစိပ်အဝဲ မစေ့ဒါဝါအိန်ထင်တံ
 ဟေင်ဒးကျင်တိက်ပွဲဘာ ဒးကေတ်မဗီဇကျိ ဒးပူဇပက်ခန္ဓ ဒးထောံဂဝဂလေံရ။
 ပွိုင်(၇)တဲ (၇)ဗွဲ နုအာစာတု ဒိုက်စိပ်ကပ္ပိယ တိက်တဲရောင် မင်ဗွဲမထပ်တဲ
 ကော်သုတ်ဝုတ်ကညာဂံ ကော်ဖျဲသိုတဲသောံတိက်ရ။

ပွဲကာလမှာထေရ်အရဟံ စိပ်ချင်ဗကံဂံ တံဂရ်ကျိမချာံစွတ် ပြင်ဒဒိုက်
 သတ်တံရ။ မှာထေရ်အရဟံတံဂရ်ဂါထာ “အပ္ပမာဒေါအမတံပဒံ” တဲ သိုင်အနပ်
 ရထာလျင်ဖြင်သိုက် မှာထေရ်အရဟံ ဗွဲမလောန်ရ။ ခမိပတောံချေက်သွက်စ
 လ္လီကောန်ချင်ကွာန် အယျိကျီတံဂံ ကိုပြံကော်တဲ ကိုအဲအိက်စိင်အိက်ချေဲရ။

အခိုင်ဂံ ဂက္ခဗာတံ ဗွဲမဂိုင်စေ့ကျင်နုချင်ကြက်။ သွက်ချေဲတံ ဂွံမင်စံင်
 စသိုင်ဂံ သိုင်အနပ်ရထာ စိတ်ဒိမိက်ဂွံသွဲတိ။ ဗဂေါဂ်ဗြဟတ်ဟံမ္မဲ။ သစိုဂ် ဗြဟတ်
 ခိုဟ်။ ချေဲဖျဲဂွန်ဗတိုက်သရိဟ်ချင်သဓီ။ ချေဲဆက်ကွဲကောန်ဝုတ်ချေဲ က္လုနင်
 လာ။ ညင်သီသိုင်မန်ဂွံလီ နိုဂိုဂွံရသင် ပံင်ကိုခန္ဓကာယတဲ ပထုပထင်။ သီသိုင်
 မအံက်လေဝ်လီ၊ သီအမာတ်ဒ် ဗညာတံလေဝ်လီ၊ ဖံင်ထစိပ်လေဝ် ထောင်
 ပြဟ်။ လုပ်ဒးဂွန်က္လုနင်လာတဲ သိုင်မနုဟရ် ချပ်ပရူစိတ်သရဲခါပုန်။ ပြာပ်ဇော်

ချိတ်တုံ ပြာပ်ချောက်ဒစိုပ်ဗကံ။ ကာလဝံတီသိုင်မနုဟရ် ဟံ့မွဲကိုအစောံဂ်ပြင်ဖျ
ပရိုင်ဇရေင်မအံက်ခဲ သိုင်အနပ်ရဏာ။

ပွဲသာသနာ(၁၆၀၁)သုာံ ခရေတ် (AD-1057) ဂိတုဇေ(၁၁)မံက်၊ တဲ့စန်၊
ဗေသာခနက်သတ်ဂ် ထွဲဟိုတ်ပိဋကတ်တုံ သိုင်အနပ်ရဏာ လီကေတ်ဏာ
ချင်မန်ရ။ သိုင်ဗွာအနပ်ရဏာဂ် ကွေင်ဒက်ကေတ်ဏာသိုင်မန်မနုဟရ်
နကိုဇက်ဇရေတ် ထပ်တုံ စိင်ဗွာင်သိုင်မန်(၃၃)ဖျိုက်ကို၊ ပိဋကတ်(၃၀)ဆောကို၊
ဓာတ်ကျာ်ဂမိုင်ကို၊ (ကျာ်ပဋိမာရူပ်ပဉ္စလောဟမ္မဲဇကုဂ် ဒေသိုင်မနုဟရ်ပျက်
ကေတ်တုံ ဂြိပ်တိတ်အာလွာ်ဒိုဟ်ဗွဲက်၊ အောပ်ဗွမ်ပွဲထိုဇြဟ်မ္မဲဒွါ)၊ ခမီမန်
မပကင်ရင်လပ် ပိဋကတ်ပိဂမိုင်(၁၀၀၀)ဇကုကို၊ ကမောင် မောင်မသိုင်မနုဟရ်
ဂမိုင်ကို၊ လိက်ဒဗျုဂ်ဂ်ဗျု ကွတ်ပညာဗိန္ဒော ဟောရာမန်ယန် ဥံသွဲဂမိုင်ကို၊
ကပေါတ်ယေန်သွာင်မန် မပ္ပံကိုင်ကျိုက် အခိုက်နာနာသတ်ကို၊ သွာကမောန်မပ္ပံ
* ပည်သောန်၊ ပည်ဒက်၊ ပည်ထပ်၊ ပည်ကရန်၊ ပည်ပုတ်၊ ပန်ဓမာတ်၊ ပည်တွအ်၊
ပန်ပေါတ်၊ ပည်ခါ၊ ပည်သဲတံကို၊ ကြောင်မတောမ်တိုပ်စ အာဟာရဘောဇိန်
ပွဲဖလေပ်ဟံ့သေ့ ခဲရပ်ဖျဏာ ချင်ဗကံသိုဖအိုတ်ရ။ ဒွါချင်သဗ္ဗိဝံ ခဲဖျလပ်
ဂကုဗွာမ္မဲ “လက်ဝေါယသုရ” တုံကိုမင်မ္မဲအုပ်ဓုပ်ကောန်မန်သဗ္ဗိတံရ။

ပွဲဂိုင်တရ် မကလေင်စအာဂ် သိုင်အနပ်ရဏာ လုပ်သီကေတ် ချင်ဗဂေါ
ဟံသာဝတီပုန်ရ။ သိုင်ဗဂေါထေင် - ခဲအာအာတ်ပိဋကတ်သက်သက်ကို၊
ဟိုတ်နုကောန်ဝုတ်ဇကုဒွိမ်အဂ္ဂမဟေသီကို၊ ဟိုတ်နုမ္မာထေရ်အရဟံ့နွမ်င်ကို
ဗွာတံဟံ့ဇေန်လ္လုမန်ညီထေင်။ ကာလဝံတီကေတ် ဒါနပုယိ၊ သာမဗုပုယိ၊

(* ပည်ခါ၊ ပန်တွံ၊ ပည်တေပ်၊ ပည်တောပ်၊ ပည်တေန်၊ ပည်ဓမာတ်၊
ပည်ပုတ်၊ ပည်သဲ၊ ပည်ပေါတ်၊ ပည်ရန်လေပ်ဂး။)

ဘေဒဥပါယ်၊ ဒဏ္ဍဥပါယ်သွိုင်ဗွာတံ အဆက်ကိုအဆက်တဲမှ ဒွါနုဟံညီသာ မန်ခါချင် ဒးဒင်သွပ်တဲပကံရောင်-ရဲဝံ ဝံညာတ်ကေတ်တဲ ကောန်မန်ဗဂေါတံ လုပ်မံင်ပေါဗတိုက် နှိစိုပ်လက်ထက်သွိုင်တလန်ကေသာရ။

သွိုင်မန်မနုဟရဲဝံ ကာလစိုပ်ချင်ဗကံတဲဂံ ဟိုတ်နုဒးသော့ခြာနု တိသုာ် ဇကုကို၊ ဟိုတ်နုဒးခစညးကို၊ ဟိုတ်နုဥတုရာသီ ဝတ္တဝတ္တန်ကို ဒးဂျိုင်တဲပွဲဒိဂိက် ရ။ မိက်သောံသွပြာကတ်ကို ကောန်ပွဲကြိစဲပွဲဂတ ဒဒ်ရဘဝခိုက်ပုက် မံင်သုန်ဂြက် တဲဒက်ပွန်လပ်ကျာ်စေတီမွဲတုင် ဒင်ယုကျာ်မနုဟရဲ တမ်ညပ်အလုံချင်ရ။ “ဘဝ လိုစိုပ်စိုပ် လွကိုဒးဒ်ခိုက်ပုက်ညးညီ” - သာ်ဝံ ညးရာဒနာမိက်ရ။

သွိုင်ဝံ ပဲ့သာသနာ(၁၅၇၅)သုာ် (AD-1031) ခါမဝံအာယုက်(၁၉)သုာ်ဂံ ဣန္ဒြိသွိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၂၆)သုာ်တဲ စိုပ်အာချင်ဗကံ။ မံင်(၂၅)သုာ်တဲ ပဲ့သာ သနာ (၁၆၂၆) သုာ် (AD-1082) ခါမဝံအာယုက် (၇၀) သုာ်ဂံ စဲအာသွပ်ရ။

တတိယသုဝဏ္ဏဘူမိ။ ။အတိုင်အာစာဝင်တံလုတ်လပ် - တတိယသုဝဏ္ဏဘူမိ ဟံပြာကတ်ပွဲဝင်အော့။ သွိုင်(၁၀)ဒတောင် အုပ်ခပ်ကျင်ပွိုင်(၂၂၂)သုာ်။ ဂကုမန် ကိုပုူတံဂံ ဟိုတ်နုရှေ့သော့ရဲဂ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြိုဟန်ကို၊ ဟိုတ်နုဝါသနာမိက်ဝံ မံင်ခိတ်ခိတ်ကို၊ ဟိုတ်နုဟံညီသာကို ချင်ဒးလီအာရောင်-သွေးရ။ ပရေင်ချင် ကွာန်မန်တံဂံ ဆောင်လံလေပ် ကဆံင်ဟံလျင်နုယေန်သုာ်အခိုက်ကွာမွဲလော့ ရ။ ဣလိဒ်လောကဝတ်၊ ဣလိဒ်ဓမ္မဝတ် ဒွါနုဟံညီသာလပ်တဲ ဂကုမန်တံ ဒးကျ ငြမ်အာရောင်။

ပွဲတွေင် ပဲ့ခေတ်တတိယသမ္မိဝံ ပရေင်ချင်ကွာန်ဂွေးတိ ပြိုင်လှာမံင်ရ။ သွိုင်ဘာသာချိုတ်ချိုတ်ပျိုတ်ပျိုတ်ဟံမွဲတံဂံ ဝံကျင်ပေါအံင်ဇူးရ။ ဂကုမယေန်သုာ် တံဂံ ဒ်အာဂွဲပွဲမဂိုင်ရ။ မူဟိုတ်ရော သွဟ်ဒေ့ဂံ ဒးဂွါထေက်ရ။

သွိုင်ဥမ့်(၅)ဒတောင်။

သွိုင်ဗကံတံ သီကေတ်ချင်မန်တဲ ဂကူမန်တံအဆက်ဆက် လုပ်ပေါ်
 ဗတိုက်ပုန်ဂတး ပရေင်ဗူးစးရ။ ပေါ်ပုန်ပုန်ဂတးဂကူမန် လဆောင်အံင်ဇူး
 လဆောင်ကျဗြမ်ရ။ မွဲဝါဂ် ငရမင်ကင် ညးစချင်ဗဂေါ သွဏ္ဍိပ်သ္မတဲ အာဗတိုက်
 ဗကံ။ စိုပ်ချင်သရက် ဒ်ပေါ်ဗတိုက် ရပ်ဂွံသွိုင်ဗာ “သပ်လူ” ကော်ဂးမင်လုလေန်
 (AD-1077-1084)တဲ လုပ်ဗိုင်လပ် ချင်ဗကံရ။ တလန်ကေသာ (သွိုင်ကျာန်
 ယေုတ်)အာဒွါမသတောင်ဒတောင် သွိုင်မနုဟရ်တဲ အာတ်အရီုဗင်။ မန်သဇိုတ်
 ရီုဗင်တလန်ကေသာတဲ မန်ဗဂေါတံကျပုန်။ ဟိုတ်နုမန်သဇိုတ် ရီုဗင်တဲ
 တလန်ကေသာဂွံဒ်သွိုင်။ မဏိစန္ဒာဟောင် ဂွံဒ်ဂုကျာ်ဇော်အဂ္ဂမဟေသီ။ ဒ်ဂုကျာ်
 မရနုက်ကိုပိဝါ။ “ကောန်ဂုတ်ဇကု ယှိယံအိင်သီဂ် ကိုစကောန်စံ သွိုင်မနုဟရ်
 မှုံယုနာဂသွာန်တဲ ယပ်ရ ဂွံကောန်စံမူး အဲကိုသဒ်သွိုင်ဒွါဇကုရောင် ” သာ်ဂွံ
 သွိုင်တလန်ကေသာ ဒင်လပ်ကတိပါင်ရ။ သွိုင်ဂွံ ကလောင်ကော်ကေတ် လက်
 ဝေါယသူရတဲ ချင်သဇိုတ် ကလောင်ပအပ်ကို ကောန်မန်တံ အုပ်ဇုပ်ကေတ်မံင်
 ပွဲသွပ်တဲဗကံရ။ ပါနုဂ် အလိုဇကုပြာပ်အာဒေသသဇိုတ် ဒွာနုဥတုရာသီ၊
 ဒွါနုဘယ်ပုန် ဌာန်ဒေသမလီလာ်မံင်တံဂ် ကလောင်ပလေပ်ပလေတ်ကိုတဲ ချူစံ
 လပ်လိက်တံ နဘာသာမန်သက်သက်ရ။ အခိင်ဂ် ချင်သဇိုတ်တံဂ် (၃၈) သွာ်
 သာသွာ(၁၆၃၉)သွာ် (AD-1095) တလန်ကေသာဒ်သွိုင်တဲဗုတ်(၁၀)သွာ်ပြင်။

၅၈။ သွိုင်ဗဇုပစ္စပဏ္ဍိကျောံဒုကျာ်ဂဂီသုရဒေဝီ(AD-1095-1107)

သွိုင်ဂွံ စေံကျင်နုကျောံဒတောင်မပြုပြဲတဲ ကော်စ “ဥမ့်” ရောင်။ ပွဲကာလ
 မှာဇန်တံတုပ်စိုတ်တဲဂ် ခါန်ကုက်ပတိုန်ကျောံ သွိုင်မန်တိုရ။ ချင်သဇိုတ် ကလောင်
 ချီပ်ခဲရောင်ဆာ်တိုန် ခိုတ်ဓမ္မတာကို။

သိုင်ဝံ ပဲ့သာသနာ(၁၆၃၉)သွံ (AD-1095) ခါမဝံအာ ယုက်(၃၈)သွံ
က္ခိန်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၂)သွံတဲ ပဲ့သာသနာ(၁၆၅၁)သွံ (AD-1107)
ခါမဝံအာယုက်(၅၀)သွံတဲ စံအာသွံရ။

၅၉။ သိုင်အတနီကောံဒုကျံ(ဟံပြာကတ်) (AD-1107-1124)

သိုင်ဝံ ပဲ့သာသနာ(၁၆၅၁)သွံ (AD-1107) ခါမဝံအာ ယုက်(၃၅)သွံ
က္ခိန်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၇)သွံတဲ ပဲ့သာသနာ(၁၆၆၈)သွံ (AD-1124)
ခါမဝံအာယုက်(၅၂)သွံတဲ စံအာသွံရ။

၆၀။ သိုင်အတက္ကကောံဒုကျံ(ဟံပြာကတ်) (AD-1124-1138)

သိုင်ဝံ ပဲ့သာသနာ(၁၆၆၈)သွံ (AD-1124) ခါမဝံအာယုက်(၄၅)သွံ
က္ခိန်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၁၄)သွံတဲ ပဲ့သာသနာ(၁၆၈၂)သွံ (AD-1138)
ခါမဝံအာယုက်(၅၉)သွံတဲ စံအာသွံရ။

၆၁။ သိုင်အတဗံကောံဒုကျံ(ဟံပြာကတ်)(AD-1138-1169)

သိုင်ဝံ ပဲ့သာသနာ(၁၆၈၂)သွံ (AD-1138) ခါမဝံအာ ယုက်(၄၉)သွံ
က္ခိန်သိုင်။ ပကင်ရင်ချင်(၃၁)သွံတဲ ပဲ့သာသနာ (၁၇၁၃)သွံ (AD-1169)
ခါမဝံအာယုက်(၈၀)သွံတဲ စံအာ သွံရ။

၆၂။ သိုင်အစလင်ကောံဒုကျံ(ဟံပြာကတ်) (AD-1169-1185)

ပဲ့သာသနာ(၁၆၅၇)သွံ (AD-1113) ပဲ့ချင်ဗကံတေံ သိုင်တလန်ကေ
သာ စံအာသွံတဲ သိုင်အလင်ဇေယျသူရ (အလင်စီသူ) ကောန်တလန်ကေ
သာ, ကောန်စေက်သိုင်မနုဟရ် က္ခိန်သိုင်။ သွသိုင် (၅၀) သွံတဲ ပဲ့သာသနာ
(၁၇၀၇)သွံ (AD-1163)တဲ စံအာသွံရ။

ဗိုစသွတ်တုန်- ကောန်သိုင်ဂှ် နွံစါ-ဇော်မွဲဂှ် မင်ရှေန်သပ်၊ ညောတ်မွဲဂှ်နရသူ။ မင်ရှေန်သပ် ချေမာနလျင် တံသွအသင်ကိုဂုကျ်ဇော် မဆက်ကွဲနင်နူချင် ဂလာ(ပဋိက္ကရာ)တဲ သိုင်မချေထောင်ပတိတ်နူချင်။ ကာလသိုင်ယဲဂှ် နရသူ မင်မွဲ ချင်။ ချေကွတ်စွဲလပ်မအံက်ခဲ ပဲကျ်ယိုယဂုကျ်သိုတ်သိုတ်။ မအံက်သိုင်ယဲသာ တိုန်ခဲဟံဒ်ဂုပ်။ ဖေက်ခဲဟံဒ်သိုင်တဲ ချေကွတ်အုပ်ထောံမုန် မအံက်ခဲနကို ယာတ်။ မအံက်ခဲသိုင်အလံင်စီသူယိုဟံဂှ်တဲ ဒးစအာသွပ်ရ။

ကောန်ဇော်မင်ရှေန်သပ် မိင်ပရိုင်မအံက်ဟံမွဲတဲ စကျင်သိုဒပ်ဟန် စသီ နန်ကောန်ညောတ်နရသူ နိမန်မှာထေရ်မန် “ပံသကူ” တဲကိုကော်ဖျမင်ရှေန်သပ်။ မင်ရှေန်သပ်စိုပ်မွဲ ခဲအပ်ကိုနန်ရောင်-ခဲဟီ။ မှာထေရ်ပတေ်တဲ ကော်ဖျနင် မင်ရှေန်သပ်။ စိုပ်ဒါဏံ ခဲအပ်ကိုနန်ကောံ၊ ဆဂးတဲပျိုတ်ညိ ခဲဗ္ဗဂျီမင်ရှေန်သပ် ဒးစတိအာ။ မှာထေရ်မန်စိုတ်ဂိတဲ ကညအာချင်သိုင်ယိုင်။

သိုင်နရသူ (အိုင်တပ်ရှေန်)ဝံ ချေကြိကြဇေန်စာ။ ခဲဂစိုတ်ထောံဂုကျ်ခဲ မဆက်ကွဲနင်နူသိုင်ယိုင်။ သိုင်သိုင်ယိုင် ဗလးနင်မှိုဟ်ဂံင်သကာတဲ ကျင်ဂစိုတ် ထောံခဲ-ဒ်ဂှ်သိုင်(၂)သုာံတဲ ပဲသာသနာ(၁၇၀၉)သုာံ(AD-1165)ဂှ်စတိအာရ။

ခဲဟံမွဲတဲ နရပတိဇယသူရ (နရပတိစီသူ) ဒ်သိုင်။ အခိုင်ဂှ်ဗွာတ် က္လိဂံ ပညာနူမန်အိုတ်တဲ ဖြဟတ်ပေင်ကျိဟ် စိုတ်မှိုဟ်ကြိုင်ဗွဲမလောန်။ နူသိုင်ဝံ ခဲဟံသိုင်စောဲလိက်မန်ပဲနန်။ ခဲသွတမ်နူဂှ် သိုင်စောဲရပ်စပ်အရေဝ်ဗွာ။ ခဲခူ လိက်တဲဗွာ။ ခဲသိုင်စောဲရပ်စပ် သုာံသက္ကရာဇ်ယူ (အခိုင်ဂှ်ပုကျ်ကွပ်ကွက်၊ သာ်လီ လေဝ်ပုန်တဲကိုဗွာဟံမာန်။) တဲ သုာံသာသနာမန်တံရပ်စပ်ဂှ် ဒ်ကိုဟံရပ်စပ် အောန်တဲဗွဲမလောန်။ ဂကူမန်မှိုမိုင်ဒေသထွဲ၊ ဂကူမန်မှိုမိုင်ရးဗကာံ၊ ဂကူဂလာ မှိုရးတခေင်တံဂှ် ဟီအရေဝ်ဗွာ ဒ်အာဗွာအိုတ်ရ။

လက်ထက်သို့ဝံ့ ချေဒက်ပတန်ဒပ်ပွန်လျှိုန်တဲ သီကေတ်အာဏာ
 အလုံချင်ရ။ ပွန်တိုက်ပွန်ညှိ ဇမော်သွဲပတိုန်တဲ အာဏာမှုံမံင်ပွဲတဲသိုင်မန်
 ရာမညဒေသဂ် ထွေင်ရုပ်သီကေတ်ထောံရ။ အခိုင်ဝံ့ ချင်သဗိုဂ် သွေသွေဟ်ကွင်
 ဟံ့ခိုဟ်ရ။ စီမှာသိုဒ် ဆုတ်စှေအာဂျင်ကွင်လုပ်ဟံ့စိုပ်ချင်။ ချင်သဗို ကြိဇ်အောန်
 စှေတဲ မှိုဟ်မစချင်တံဂ် သွေကျင်တိုင်ကိုချင်မုဟ်တဲရ။ ပတ္တနုသိုင်နရပတိစီသူ ဝံ့တဲ
 ဒိုကိုဗကာံလီ (AD-1287)တေံ ဒပ်ပွန်ဟေင် သြဇာနွံ။ သိုင်နရပတိစီသူဝံ့
 ပကင်ရင်ချင်(၄၆)သွံတဲ ပွဲသာသနာ (၁၇၅၅)သွံ (AD-1211)ဂ် စုတိအာရ။

ဟိုတ်နုတောင်ဆီမန် ပိုတ်အာပွဲဗကာံတေံကို၊ ဟိုတ်နုဒပ်ပွန်သီ
 ကေတ်အဗိုကို၊ ဟိုတ်နုဒပ်ပွန်မန်ဟံ့မဲကို၊ ဟိုတ်နုပုတံ ကြပ်ကွက်မံင်တဲ
 ယာကျိုပ်ဟံ့မာန်ကို၊ သိုင်ဗကာံတံ ကလေင်ဂတးကျင်မုန်လပါ်မန်၊ ကလေင်ရုပ်
 သီကေံအခေါင်အုပ်စုပ် မကလိဂံလပ် နုလက်ထက် တလန်ကေသာတေံတဲ
 တောင်သိုင်မန်ဥမံ လက်ကြဲအိုတ် သိုင်အစလင်(သိုင်ကောန်ကွင်)လေင် ဒးစှေ
 နုနန်ရ။

သိုင်အစလင်ဝံ့ ပွဲသာသနာ(၁၇၁၃)သွံ (AD-1165) ခါမဝံ့အာယုက်
 (၃၈)သွံဂ် ထွေင်သိုင်။ (သွံနရပတိစီသူဒ်သိုင် တုပ်)။ ပကင်ရင်ချင်(၁၆)သွံတဲ
 ပွဲသာသနာ(၁၇၂၉)သွံ (AD-1185) ခါမဝံ့အာယုက်(၅၂)သွံဂ်
 ဒးစှေနုနန်ရောင်။



“ ချင်ဟရိဘုဥယ ”

နုပုသိသနာ(၁၅၆၆)သွံ (AD-1022)တေံ ချင်လဝပူရီ လီအာတဲဂ် သိုင်ဇကရာဇ်ဗြမန် မုံယျုစာမ္မဒေဝီ ပြင်အာချင်ဟရိဘုဥယတဲ အုပ်စုပ်မံင်ရ။ သိုင်မန်အဆက်ဆက်ပိုင်ဗြိကျင်ဗွဲမဗ္ဗဒေဝီ ဒိုစိုပ်သာသနာ(၁၈၃၇)သွံ (AD-1293)ဏံရ။ ပဲ့သာသနာ (၁၈၃၇)သွံ (AD-1293)ဂ် သိုင်သေံ “မင်ရဲ” သီကေတ်ချင် မန်နုတဲသိုင်မန် “ဩယိဗ” ရ။ ဂကူသေံတံဂ် တဲကွာတေံချင်ခဲ တံနွံပဲ့ချင်ကြက်။ ပဲ့သာသနာ(၁၂၉၅)သွံ (AD-751)တင်စေုတ် ကိုသိုင်ကြက် တောင်ထင်တဲ ပွန်ချင်ဏင်ချ သွတိုင်ဒီကိုချင်တာလီ။ ပဲ့သာသနာ(၁၇၉၇)သွံ (AD-1253)ဂ် မန်ဂင်(လျှယ် Mongolia)တံ ကျင်ဗတိုက်တဲ ချင်ဏင်စလီအာ ရ။ ဂကူသေံတံဂ် ခဲတံဂြိပ်စေုကျင်ချင်မန် ဟရိဘုဥယတဲ ပိုင်စးကေတ်ချင်မန် မဒ်ရောင်။

ပတံနုပုသိသနာ (၁၈၃၇)သွံ (AD-1293)တဲ တောင်သိုင်မန်ခေတ် သုဝဏ္ဏဘူမိ ပိုတ်သကုတ်အာသီဖအိုတ်ရောင်။ တိသုာ်အာဲကွဲမန်တံဂ် ဗွာတံ ဝံဏာမဲ့ဂအံ၊ ခမေန်တံဝံဏာမဲ့ဂအံ၊ သေံတံဝံဏာမဲ့ဂအံ။ ချင်မန်ဒ်အာ ပိကရေက်၊ ဂကူမန်ဒးခစသိုင်တူပိရောင်။

တင်စွတ် ။ ။ ချင်ဟရိဘုဥယလီကို ချင်ဗကံလီဟုံခြာသောဲကေံရ။ ပဲ့သာသနာ(၁၈၃၁)သွံ (AD-1287)ဂ် ချင်ဗကံလီ။ သိုင်ဝါရီရောင် (မဂဒူ)ဗျးမပတန်ချင်မန်ရာမညတိုဂ် ဒ်သိုင်ပဲ့သွံသာသနာ(၁၈၂၅)သွံ၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်ချင်(၆၄၃)သွံ (AD-1281)သံဝံ ဇောန်ထွးလင် ပဲ့ ရာဇာဝင်ရ။ ချင်ဟရိဘုဥယဂ် ပဲ့သာသနာ(၁၈၃၇)သွံ (AD-1293) သွံလီအာဟိုလင်ဂ် ယင်ရသုာ်မ္မးတောင်သိုင်မန် နုပုသိသနာသုဗ္ဗရာဇာဒိုကို

စိုပ်ကောန်စခမ္မစေတီ တုညးဒကာရတ်ပိ တောင်သိုင်မန်မွဲလှေ့ ဟံ့ပိုတ်
မွဲဟိုရ။ ဝိုန်ဂ်လေဝ် သှာ်ချင်ဟရိဘုဉ္ဇယလိုက် လဇုမ်င်ညိဟာ ဒးချပ်ရ။
မန်တံအခိုင်ဂ် ယဝ်ရညိသာဗ္ဗ ဝကူသေံတံ ဝံအခေါင်ပတန်ချင် ပွဲလ္လှူတိ
ချ်မန်ဟံ့သေင်။ (သက္ကရာဇ်လ္လှူတေံဝံ တုပညာတံ သုသုတေသနအိုတ်
ညိ။)





ရဲသားဝံ့ နှူဝါဒိတမ္ဘာတော် မန်တံတန်တံကျင် ပဲ့ချင်မန်ဂပ်လီယျာ ကန္တာရ
 ဗတိ “ ဂပ်ဗိ ” တဲ့နူဂ် ပြင်ကျင်ဇရေင်ကြင်ယာန်ယီ ဖျေကျင်ဒွဲဒိုင် ဂိုင်ကိုဒွဲ
 ဂိုင်ကိုသွာ်ရ။ နူဗိသီ(၂၀၀၀)တော် ကြက်နူဗိသီမိတ် ချိုက်ဖျေကျင်တဲ့ ဂကူမန်တံ
 ပြးဖျေကျင်ချင်သုဝဏ္ဏဘုံ (တိုက်အာရူဂဲ)ဝံ့ရ။ သိုင်တောင်သုဓမာနဝ(၂၄)ဒ
 တောင် ပိုင်ပြီကျင် ချင်သဗီပိုင်(၃၂၈)သွာ်၊ သိုင်တောင်ကရုဏ္ဏက(၃)ဒတောင်
 ပိုင်ပြီကျင် ပိုင်(၅၀)သွာ်ပြင်တဲ့ရောင် စိုပ်ကျင်လက်ထက်ကျော်တြိဂေါတမရ။

ပွမ်နူသိုင်သီဟသုဓမ္မရာဇာကျော် ဗန္ဓဒေဝီ (မဟာသက္ကရာဇ်-၉၀-၁၃၂)
 စိုပ်သိုင်အင်္ဂုရရာဇာ ကျော်နန္ဒာဒေဝီ (သာသနာ-၁၁၇-၁၃၇)ဂ် ပထမသုဝဏ္ဏ
 ဘုံ-ရဲဝံ့ပိုင်ခြာလပ်ရ။ နူဗလဒေဝရာဇာ(ဥပဒေဝရာဇာ)ကျော်ရမ္မဝတီဒေဝီ(သာ
 သနာ-၁၄၄-၁၈၁) စိုပ်သိုင်ဒီဃရာဇာ ကျော် သုဝဏ္ဏဒေဝီ (သာသန-၁၃၄၅
 ၁၄၀၂)ပိုင်-၁၂၃၅-သွာ်၊ သိုင်ဗုတ်(၃၇)ဒတောင်ဂ် ဒုတိယသုဝဏ္ဏဘုံ-ရဲဝံ့ပိုင်ခြာ
 လပ်ရ။ နူဒီဃရာဇာကျော်သုဝဏ္ဏဒေဝီ-ပတမ်နူသာသနာ-၁၃၇၉-တဲ့ စိုပ်သိုင်
 မနုဟရ်ကျော်ကူနဂ်လာဒေဝီ(သာသနာ-၁၅၇၅-၁၆၀၁)ပိုင်(၂၂၂)သွာ်သိုင်(၁၂)
 တောင်ဂ် တတိယသုဝဏ္ဏဘုံ ရဲဝံ့ပိုင်ခြာလပ်ရ။

ပဲ့အေဒီ(၁၁)ဗွပ်ကွံာ် ပါနူချင်မန်ဟာရိဘုဥယတဲ့ ချင်ဒွါရဝတီဖျေအာသွပ်
 တဲခမေနဲ့ပဲ့အေဒီ (၁၀၂၂)၊ ချင်သဗီဖျေအာသွပ်တဲဗကံာ် ပဲ့အေဒီ (၁၀၅၇) ရ။
 ပဲ့ချင်သဗီ ကလေင်က္ကိဝံ့အခေါင် အုပ်ရုပ်အပိုင်ပုန်တဲ့ သိုင်ဥဗိမသုန်တောင်
 မံက်ဂတပ်ကျင် ပဲ့ခေတ်ဖကံာ်ဂ် ဝံ့ဆီကေတ်ပုန်ရ။ စိုပ်လက်ထက်သိုင်နရပတိ
 စီသုဂ် တောင်သိုင်မန်ပိုတ်အာဂ်လေပ် ဝံ့ဆီကေတ်မာန်ရ။ ချင်မန်ဟာရိဘုဥယဂ်

စိုကိုစိုပ်အေဒီ ၁၂၉၃-တေဟေင် ထိင်ဒက်ကျင် တိချ်အာဲကွာဲ ဘာသာ၊ သာ သနာဇကုမာန်ကျင်ဂ်၊ ဝံ့ဆီကေတ်ရ။ ခေတ်သုဝဏ္ဏဘုံဝံ့ စိုပ်အေဒီ(၁၃)ဗွင်ကွံဂ် အိုတ်အာရောင်ဟိုမ္မးဟံ့ဗေတ်ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ ရာဇဝင်မန်ကိုပ်ကွာနုသွိုင်ဝါရီရောင်ဂ် ကလေင်ကျော်ရံင်မ္မး ချိုက်ပေင်မံင်ကိုသုတရသ၊ သံဝေဂဉာဏ်ဗွဲမလောန်ရ။ သင်္ခါရဝင် ဗိုပြင်လှာဲကျင် ဂ်ကိုမံင်သတိကိုပိုယ်၊ ကိုမံင်လညာတ်ကိုပိုယ်၊ ဧ္ဍာန်ဖျောန်မံင်နယ်ကဲကိုပိုယ်ဏီ ရ။ ခန်လှတ်ဝင်မ္မးလှာဲကျင်လင် နကိုဆီပဠက်ဇုဇုလနော်နဲပိုယ်ဂ် ပွန်ငှုဟ်မး ဟံ့မာန်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ-ဇာပ်ကောန်ဂကူမန်တံ လှတ်ဝင်အိုတ်ညိ။ တီဝင်ရောင်မင်မွဲ ဂကူလေပ်ရ။

“ ဗိုပြင်ပုစ္ဆာ ”

- ၁။ “ ဂကူမန် ကောန်နုတမ်ကပ် ” ဂလာန်ဝံ့ ဘုံစုတ်မာန်-ဟံ့မာန် နကိုဉာဏ် သုတေသန ပါပါနင်ညိ။ (အောန်အိုတ်-၃-မုခ်)
- ၂။ မန်ခေတ်သုဝဏ္ဏဘုံ ပထမဂမိုင် သာ်လီုရုန်ဂစာန်ကျင် ပရေင်ဂကူ၊ ဘာ သာ၊ သာသနာရော ချူနင်ဗွဲမချိုက်ပေင်ညိ။ (အောန်အိုတ်-၃-မုခ်)
- ၃။ သွင်ဝံ့ ဓမံက်ထွေးနင်ဗွဲမချိုက်ပိုတ်ညိ။
 - (က) သွိုင်သဗို မရနုက်ကို(၃၇)ဒတောင်။
 - (ခ) ဂုကျ်သွိုင်ဒုတိယသဗို မရနုက်ကို(၃၃)ဒတောင်။
 - (ဂ) သွိုင်သဗိုမတိုန်ချိုင်ဝံ့နန်ပဲသာသနာ(၂၂၆)။
 - (ဃ) လှိုဟ်သွိုင်ဒုတိယသဗိုဂမိုင်။
 - (င) သွာံ(သာသနာကောံအေဒီ)ကောံဒှာဲသွိုင်ဒီယရာဇာ စံအာသွင်။

၄။ သံဂါယနသွတ်(၁၂)တန်ဂ် လက်ထက်သွိုင်လီ၊ မှာထေရ်လီ၊ ဒွါလီ၊ ပတိန်ကျင်ရော-ချူနင်တဲ၊ ရန်တုံပတိန်သံဂါယနသွတ်ဂမိုင်ဂ်လေဝ် ခမံက်ထွေးကိုညိ။ (အောန်အိုတ်-၃-မုခ်)

၅။ သွပ်ဝံ ချူနင်(တင်ကျဟ်)ညိ။ (အောန်အိုတ်-၂-မုခ်)

- (က) မှာထေရ်ဂဝမ္ပတိ၊
- (ခ) သွိုင်သီရိဓမ္မာသောက(ဒုတိယ)
- (ဂ) မှာထေရ်ဗုဒ္ဓယောသ၊
- (ဃ) သွိုင်မနုဟရ်၊

၆။ ကျိုပ်လိက်သွပ်ဂမိုင်ဝံ ရဲစှ်ကေတ်မွဲတဲ ချူနင်လိက်ဇုန်ညိ။

- (က) ဂက္ကမန်ကုဗုဒ္ဓသာသနာ။
- (ခ) မနုသီဟ၊
- (ဂ) သုဝဏ္ဏဘုံ နံအလီရော။



“ သွက်ရိတ်ကုတ်ဝံ့ခိုင် သျှင်ပုဏ္ဏ(၁၀)တင် ”

ပုဏ္ဏသွက်ဝံ့-အလိုဇကုမှူးသွက်ကိုမာန်မှူး ဒွံဒတဲဖိုသွက်ဂကောံမှူးညံ့ညံ့
(ဝါ)ဂကောံမှူးမုချကေန်ဒးဇော်မောင်ညံ့ညံ့ရ “ ယံ ” ဝေင်ပါမာန်မှူးရ၊ ဂလာန်
မပ္တံသံဝံ့ ဇာပ်ဇာပ်သွက်ကိုမာန်-မဲ့ပုဏ္ဏမှူး ကေတ်(၁၀)စုံညါ၊ သီဖအိုတ်သွက်တဲ
မှူး-မှူးကလိဝံ့မူစိစုတ်ရော-တော်တ်ရံင်ညါကွာ။

၁။ သွက်ဂကောံမဲ့မဲ့ဝံ့တန်တ်အဓာန်ကာလမဂိုင်သော့ ဝတ္ထုဩန်ဗွင်
သယံဇာတခေဲက္တိဒ်ကွင်ဂှ် နကိုလောဘစိုတ်ကုတ်ရပ်စပ်သိုင်စောဲထောံ၊ ကုတ်
ဝေင်ပေင်ထောံ၊ ကုတ်ပျက်ပါစွဲလပ်မဲ့ဒှ်။ ကုတ်ဆက်ကွာဲကိုဏာညးမွဲကမောန်
ဟံ့မဲ့ကိုစေပ်ပှောန်ဥပဒေမပ္တံဗိုဏ်မှူးဝေင်ပါမာန်ဟာ? (၁၀)စုတ်

၂။ ကာလမှူး စောန်စိုတ်၊ ဟံ့ဒးစိုတ်ကိုမဲ့မဲ့မှူး မ္ဗုဏ်နွံမံင်ပဲဂကောံဏ်မှူး
အဲဟံ့ကောန်၊ ကမောန်ဂကောံအဲပါ ကျိပ်-အဲပါ ဂကောံဏောင် ဂလာန်မပ္တံသံ
ဝံ့မှူးဝေင်ပါမာန်ဟာ? ပရေင်လောကဝတ်မှူးကောန်ကမောန်မဲ့မဲ့ ဗေတ်ဗုန်အာမှူး
ဟံ့သွထောံကြာန်ကြာန်တဲ အဲဗေတ်မှာရာအာရ သူးအခေါင်ညါရဲ ဂလာန်မပ္တံ
သံဝံ့ မှူးဂံင်ဒိုင်ဝန်ဟာ? (၁၀)စုတ်

၃။ အို--တဲဏ်ပေါသဘင်နွံမံင် ပရေင်ဂကောံဂှ်စွဲလပ်ကွာ၊ သဘင်မွဲဒး
အာရောင်၊ ကျဲပလင်နွံမံင်အဲဒးပလင်ကျဲရောင်၊ အို---တဲဏ်ကမောန်ယျက်ဒိုင်
ညါ-ဂလာန်မောဟသပအံသာဒိုင်ကိုဂကောံ မပ္တံသံဝံ့ မှူးဟီဒိုင်ကိုဟာ? ဣနူ
ဂှ်ဇာပ်တိုန်ကောံဓရီုသီကို မှူးတိုန်စိုပ်ကွင်ကိုဟာ? ဆက်တဲအယောကောံဓရီု
သီကိုဒိုင်ဂိုင်ကေတ်မံင်ကသပ်ညးမွဲကောံညးမွဲကိုဟာ? တင်ဏ်သျှတ်သွတ်

ကောံခရီးလပ်တံဂ် မှးဗိုလုတ်ခိုင်ကိုဟာ? ကသပ်ညီသွတ်တဲမှး သာဓု သာဓု သာဓု အံင်ဇုရ အံင်ဇုရ-ဂလာန်ကြီဂမောတ်မြိသတ်ဝံ မှးဟိုတိုန်သိုစိုတ်သိုစရိုတ် ကိုရဟာ? (၁၀)စုတ်

၄။ ဂကောံဏံအဲဟံပါမှးဟံတဲ၊ အဲဟံကျောန်မှးဟံမံက်၊ အဲဟံမြော်မှး ဟံဒှ်၊ လညာတ်အဲသျှင်အိုတ်-ဗိုအဲဟိုဂ်ကေတ်၊ ကေတ်အဲရပ်လပ်ဂ် ဒုင်စ၊ အဲခိုတ် အိုတ်၊ အဲပြဲအိုတ်၊ အလံာ်မာန၊ အဲဆစိုတ်အဲ-ဗိုဏံသိုဟံပတ်လပ်တဲ ပဲဂကောံမှး သတ်ကံတံမဲ့ ညံင်ရဲကောန်မဲ့မိကီ၊ ဒုန်အာဒိုင်ကသုညီသွတ် မံင်ကိုဟာ? (၁၀)စုတ်

၅။ အကြာတင်ဝါတ်ဂါတ်ပြဒ္ဒညာ(ပြသု)ဂကောံမဲ့မဲ့သတ် ခေံမံက်ဂ တင်ကျင်မှး “ ဟိုတ်ဟံကေတ်စကသပ်အဲရ ခေံဂံဒှ်ဗိုဏံ ” ဂလာန်မဒှ်ဟိုတ်ဆီ ဝံပံါဒကးဗိုဏံဟံဟိုတ်၊ ဓိုတ်တုပ်က္ကသွတ်၊ ဂံင်ချိုတ်မဲ့သကင်သွက်ဂကောံဟာ ပြဒ္ဒညာဂ်ညံင်ဝံပြေပြိုင်လလံဟဲအာပြဟ်ဟ် အလိုဇကုမှး ဝိုတ်ဂစာန်လွီပတိတ် မံင်ဖြဟတ်ကိုဟာ? (၁၀)စုတ်

၆။ ဩဂကောံလိုမဲ့ မှးလုပ်ကျောန်ချီဒရာင်ခိုင်ရ၊ ဂကောံဂ်မှးကျောန် ချီဒရာင်တနကိုစိုတ်ချိုက်ချိုက်ပင်ပင်ရဟာ၊ ကမောန်မှးကျောန်ဂ် မှးပတေံဇှေံ စိုတ်မံင်ကိုရဟာ၊ သွက်ဝံကျောန်မှးသျှတ်သွတ်လပ်စိုတ် ပိုတ်ပိုတ်ညျတ်ညျတ် ရဟာ၊ မှးလုပ်ဂကောံတဲ မှးဂှဲအခေါင်သွက်မှးဟာ? (၁၀)စုတ်

၇။ ပဲ့ကြဲမုက်ဂကောံ-ဂကောံဏံဟံမဲ့ကိုစေပ်ပောန်ဥပဒေ၊ ကျောန် ကမောန်ဟံဇှေံဗို၊ ဗိုဂကောံဏံကျောန်အခိုင်လိုမဲ့ဟံဇှေံမောပ်၊ ညးမဲ့ကိုမဲ့လေပ်

ဟုံညီသာ၊ ဂလာန်ကြွကြွာန်မဒ်ဟိုတ်လံက်ပြိုင်ကိုမုက်ဂကောံဗီဏံ မူးကွတ်ဟိုဒိုင် ကိုဟာ? ပုမစောဲလာံနာနာသတ်မပ္တိုက်စောဲလာံဂိုဏ် မူးစောဲလာံမံင်ဟာ?

၈။ အကြာဒပ်ထောမ်မုင်ခန္ဓကာယဂကောံ၊ ယဝ်ဆီပတိုဟ်နွံမံင်မူး ဗီလိဒးသွရော၊ ပပုဟုံညာတ်ဟုံမိင်တုံစုံအတိုင်ဂိုဒိုင်ဟာ၊ ဟိုတ်နုဟိုတ်မွဲမွဲသတ် ယဝ်ရဂကောံပါ ဒကးကွင်မူး ကျိပ်ခါ-ကျိပ်ပိညင်ဂိုဒိုင်ကျိပ်မွဲမာန် အလီုဇကုမူး ဂံင်ဒိုင်ကောတ်ခပ်ညီသာဟာ? (၁၀)စွတ်

၉။ ပွဲဂကောံမူး ညးမွဲမပ္တိုက်ကောတ်ဒတုံစွဲမူး ညးမွဲလုပ်ကိုကို၊ ညးမွဲ စိုပ်ဒဒိုက်မူး ညးမွဲဟံင်ပြာ၊ ညးမွဲကောတ်အရီုအပင်မူး ညးမွဲရေင်တျိုင်ဏာကို မပ္တိုက်ဏံ ပရေင်သာဓာရဏ-အီအီပြိုင်ပြိုင် ဆက်ဆောံဂေတ်မံင်ရေင်ညွံကို ဟာ?

၁၀။ ညင်မတ်မိုက်သိုင်စက္ကဝင်ကို၊ ဝံလယုင်ကောပ်ကိုချာ် ကိုခန်မာန် ပွဲဂကောံမူး ညးမွဲကိုညးမွဲ သွက်ဝံသွအညမညဂါရဝ အခိုက်ကျာနွံမံင်ကိုဟာ၊ ညင်ရဲအောံမွဲစန်ကို၊ သွက်ဂကောံမူး ဝံတန်တ်အာသွာံဗွဲမဂိုင်သောဲ ပညာဗဟု သုတဆေင်စပ်ကိုပရေင်ဆက်ဆောံ ပရေင်စန်ဒက်ဂကောံ မူးလုတ်ဆန်စန်လဝ် ကိုဟာ? (၁၀)စွတ်

ဗွန်- ပုဗ္ဗာလ္လုဏံ(၁၀)တင်ဝံ သွကျင်ကွပ်ဇေဝ်ပွဲဂကောံမွဲဝံရာင်ဂေါင် မောတ်ပူးညင်ရဲသိုင်တုံမက်ကျင်နုဒိုကို၊ ဝံလူးတူးမာန်တံင်တဲဗန်ကံ၊ လှာ်လဂါ ညင်မွဲလဂါကိုမွဲလဂါ အီအီပြိုင်ပြိုင်ဝံဂါကျောံမာန် ညးလိမ္မဲဟုံရဲ သွက်ကိုမာန်မံင်ရ၊ ညးဟုံပေင်စွတ်ကံဏီဂို ညင်ဝံပေင်စွတ်ကံမာန် ဝိုတ်ဂစာန်လွီုပတိတ်ဖြဟတ်ညီ။



“ လိက်ကိုသတိကုကောန်ဂကူမန်ခေတ်တို့

ယုံကောန်ဂကူမန်ခေတ်တို့တံညးဂမိုင်အံ -

ဂကူသတ်မှိတ်ဟိုဂ် နွံတဂိုင်ကိုဂကူရောင်။ ဂကူမှိတ်ကျိဒ်ဒ်တမ်မူလအာဒိ ကိုပ်ကွာလေဝ်နွံတရ၊ ဗွဲကြိ ဂကူမှိတ်တံဟိုတ်နုကိတ်ဍုာ် ဒေသ ဒတန်တဲ ဂကူ ပါခြာကျိဒ်တို့ တုတ်တုတ်လေဝ်နွံတရ၊ ပှောင်ကိုဂကူဂမိုင်တံဂ် ဂကူပိုမန်တံဂ် ရံင်အာကိုအာသုတေသနတံ ချုဗွန်လဝ် တိတ်ကျင်စှေကျင်နုကိတ်တေံ ဂကူဏံ၊ ဒေသတေံဒေသဏံလေဝ်နွံ ဝင်မန်ကြေတြဟ်တံဂ် ပတမ်နုကိတ်ဒ်ဒ်တိုန်တေံကျိ ဒ်ဒိုင်ရ၊ သာ်လိဒ်ဒ်ရ။ ရံင်အာကိုဝင်မွဲ ဂကူမန်တံဂ် မှုတ်ကျင်လံလကာဖါရ၊ ကလေင်သိုဝ်အာပွဲဝင်ဗူးတိကို၊ ဝင်ပွဲချင်ပိုဏံကို၊ ဂကူမန်ဟိုဂ် နွံကျင်ကိုတိတ် ချင်နုနု၊ သိုင်-ပိုင်ပြီကျင်ချင်၊ အုပ်ခပ်မင်မွဲကျင်ဂကူတံချိုက်ကံပေင်ပေင် ပြာကတ် ကျင်ဝင်ပျင်ထွေးလဝ်ပေင်ပေင်နွံတဒိုင်ရောင်။ ဟိုအာမွဲနုပုန်မွဲ တမှာတေံဂကူမန် ပိုပါခြာလဝ်ပိဘာသာ၊ ယျုမန်ပိသာ်ရ။ မန်ဒိုင်၊ မန္ဒ၊ မည-ကူဝံမန်ပိဘာသာရ၊ ဗက်ကိုတိတ်တုဒ်ဒ်မန်ပိဘာသာ၊ ဗက်ကိုရှေ့သေ့ဒေဝတ်သို-မပ္ပံကိုယာတ်-သေင် ဟံသေင်နုင်စေတ် သတ်ပြီ-ကူဝံတိတ်ဒ်ဒ်အာမန်ပိဘာသာမဒ်ရ၊ ဗက်ကိုဌာန်ဒွန် မွဲဒေသကိုမွဲဒေသ၊ ဝေါဟာအခိုက်ကုာ်၊ အရေဝ်အခြာတုတ်ခြာတေင်အာလေဝ် နွံတရောင်၊ ရံင်အာကိုလိက်ပတ်ပုန်လေဝ် မွဲခေတ်ကိုမွဲအခေတ် ပြိုင်လှာ်ဗိုပြင် ထခေါမ်တိုင်လေဝ် ဝံတီဝံဆိုညာတ်ကေတ်ကိုရောင်။

ဇိုန်ရဒ်သတ်ကိုလေဝ် ပွဲကိုခေတ်ဂတမတ်ပစ္စုပ္ပန်လျဟ်ဝံ ဂကူမန်ဟိုမွဲဂ် မွဲဟေင်ရ၊ စပ်ကိုလိက်ပတ်ပုန်လေဝ် ခေတ်ပစ္စုပ္ပန်ဂတမတ်လျဟ်ဝံ ဗိုပြင်ထွေမ် တိုင်မအာကွရ်လိက်မွဲဟေင်ရ၊ အရေဝ်အခြာဝေါဟာ အခိုက်ကုာ်ဂကူပိုမန်မွဲ

ဒေသကိုမဲ့ဒေသ ခိုန်ပါခြာတွင်တကိုလေဝ် ကာလရပ်စပ်သုင်စောဲချူတ်လိက်
မွဲးဗီပြင်ထောမ်တွင် မအကွရ်လိက်တံဂ် မွဲဗီပြင်ဟေင်၊ မွဲသျှောတ်ခပ်ဟေင်
ဟံ့တွင်တုတ်ခြာရောင်။ နနဲပိုဂကူမန်တံ ရပ်စပ်သုင်စောဲသျှောတ်ဗွတ်လိက်
ပတ်မွဲ ဟေင်ဂ် စိုတ်ကောန်ဂကူပိုမန်ကို၊ ကသပ်လညာတ်ညာဏ်ကောန်ဂကူ
မန်ပိုကို ယပ်ရဒ်တံမွဲမွဲး ဝံတိတ်ဗူးနူဘဝဍိုက်ပုက်ညးသအာင်မာန်ရ။

ပိုကောန်ဂကူမန်တံခေတ်လျှော်ဂ် မူဟိုတ်ဟံ့သုတ်နံ ဟံ့ညီသာကောံရေင်
ညံ့ရော၊ ပိုက်တမ်ဂ်ရိုဟ် ဒတောင်ဗက်ဟိုတ်မွဲး ဖိုချော်ဝံ့ဆိုညာတ်ကေတ်အတ္တ
ဝါဒခေလီပိုက်လပ် လ္လူကောန်ဂကူမန်ပိုဂိုင်ဂိုင်ခိုင် သျှောံဆိုညာတ်ကေတ်ရ။
နူအတ္တဝါဒတ္တိဒ်တြင်တဲ မာန်မာနဂ် မံက်ဂတပ်တြင်ပုန်ရ၊ အတ္တဝါဒကို၊ မာန်
မာနကိုဗက်ကိုသဘာဝကျော်တြိတွံလပ်မွဲး အတ္တဝါဒ မာန်မာနတံဂ် သတင်တပွဲ
ကိုပုဂ်ဂ်မွဲး ပုဂ်ဂ် ကဆံင်ဘဝသျှင်သျှင် ဌာန်သျှင်သျှင်ဝံ့တ္တိဒ်ဂ် သျှောင်ဟံ့မွဲရ။
ဟိုတ်နူအတ္တဝါဒမာန်မာနတဲ ကဆံင်စေံအာကိုဘဝယုတ်ယုတ်သပ်သပ်ဒ်ဗွပ်
ဒဒိုက်ရောင်၊ အတ္တဝါဒ မာန်မာန သတင်တဒိုင်ပွဲလ္လူဂကူဂ်မွဲး ဂကူဂ်ဒးယုတ်သပ်
ဒဒ်သွပ်တဲဂကူညးသအာင်မာန်ရ၊ အတ္တဝါဒကို၊ မာန်မာနကို ပိုဂကူမန်တံဟံ့
ထောံကောံ၊ သူးပါကောံဟံ့မာန်မွဲး၊ ဂကူမန်ပိုဂံ့ညီသာဝံ့သုတ်နံကောံရေင်ညံ့ဂ်
ဟံ့လောဲသွာရ၊ ဂကူမန်ပိုဟံ့ညီသာ၊ ဟံ့သုတ်နံမွဲး ဝံတိတ်ဗူးနူဘဝဍိုက်ပုက်မာန်
ဟံ့သေင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟံ့တိတ်ဗူးနူဘဝဍိုက်ပုက်တဲ အခေါင်ကောန်ဂကူမန်ပို ဟံ့
ကျိဒ်ရ၊ အခေါင်ကောန်ဂကူဟံ့မွဲ-ဟံ့တ္တိဒ်တဲ ဂကူပိုကို၊ လိက်ပတ်ပိုကို၊ ယေန်
သျှောင်ပိုကို၊ ဝံစေတ်အကြာဂကူသအာင်မာန်ပုန်ဂ် ဟံ့လောဲသွာရ၊ ဂကူဘာသာ၊
လိက်ပတ်ယေန်သျှောင်အဲကွာံပိုတံဂ် သွက်ဝံ့ဇော်မောဝ်ဂိုလဟိုအကြာညးသ
အာင်ဂ် ဝံင်တရ်ကွက်ဒိုင်ရ။

တမ်မူလဘူတၢ် တိတ်ကျၢ်နူအတ္တဝါဒ၊ မာန်မာနဖအိုတ်ရ၊ အတ္တဝါဒ
 မာန်မာနဟိုၣ် ကြးပိတ်မွဲသွဲလးၣ်ဂိုၣ်ဂၢ်တရောၣ်။ ပယွဲနူအတ္တဝါဒ မာန်မာနဝံတဲ
 လညာတ်ကောန်ဂကူတံ ညးမွဲကောံညးမွဲ ဗျတ်ဗျင် ဒစေၣ်ဒဝေၣ်လ္လှူဂကူရ၊
 ဟိုတ်နူအတ္တဝါဒ မာန်မာနတဲ စပ်ကိုပရေၣ်လိက်ပတ်အကွရ အကွရ်မပွဲကို
 ဂစိတ်တံၣ် ပြင်သ့ပလေၣ်ပလေၣ်ဗိုပြင်တဲ ကောန်ဂကူတံညးမွဲကောံညးမွဲလ
 ညာတ်ဗျတ်ဗျင်မှာရာအာကောံရေၣ်သွံရ-ကူဝံဖီၣ်ဗျာကတ်တိုန်သံဝံရ၊ ပြင်
 သ့နကိုယုၣ်မွဲပုန်လေၣ် ဒှ်နနဲသံဝံကိုရ၊ ဖီၣ်ခဲၣ်ဝံၣ်ခိုဟ်လေၣ်ဟံမံက်ဂတံ၊
 ပရေၣ်ဂကူဝံၣ်ဇော်မောၣ်လေၣ်ဟံၣ်ဒှ်၊ ဒှ်ဆဗိတ်ကယုာန်ဒဝါတ် ပြဒုညာဟေန်ဟဟ်
 ဖီၣ်ခဲၣ်တ္တိဒှ်ကျၢ်သံဝံရ။ ပြဒုညာလ္လှူဂကူနာနာသံ တ္တိဒှ်ကျၢ်မာန်အိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဒှ်သံၣ် တမ်ခဲကျၢ်နူအတ္တဝါဒ မာန်မာနတဲ လညာတ်ညာဏ်
 ကောန်ဂကူတံညးမွဲကောံညးမွဲ ဟံသ့ဟ်တဲ၊ ပရေၣ်ဂကူဗိုလေၣ် ဟံသ့ဟ်ဂုဟ်
 ဂိုက်ဒှ်ပဋိပျိုက်ဂကူဖကူ ဖီၣ်ခဲမံက်ကျၢ်သံဝံတဲ၊ ပရေၣ်ခေၣ်ညီသာ လ္လှူဂကူ
 တ္တိဒှ်ဟံမာန်၊ ပရေၣ်ခေၣ်ညီသာဂကူၣ် ကလိဝံဟံမာန်တဲ၊ ဟိုတ်နူခေၣ်ညီသာဟံမဲ
 လ္လှူဂကူဝံမွဲ ဂကူတံၣ် ဖြဟတ်ဒးချီန်လျာဘဝဗိုက်ပုက် ဆက်အာတရံၣ်သ့
 လံလကာဖါအိုတ်ရ။ ဂကူဘာသာ၊ လိက်ပတ်၊ ယေန်သွာ်ဟံၣ် သွက်ဝံၣ်ဇော်
 မောၣ်ပြေၣ်ပြေၣ်ဂိုလဟိုတ်တက် ဝံၣ်တရံကွက်အာဇော်ကိုဖြဟတ်ရ။

ဟိုတ်ၣ်ရ နကိုခေၣ်ခန္တီ၊ မေတ္တာ၊ စေတနာလ္လှူဂကူတံၣ် တုပညာမန်ညးမ
 အာဂတပူတရံတံကို၊ သိုကိုကောန်ဂကူမန်ခေတ်တိုတ် ဗစာရဏာစင်ခြင်ခေၣ်
 ချီဟ်ကေတ်စီကူးကျိဟ်ခွင် ကိုဝံပကင်ရင်မာန်အိုတ်ညိၣ် နကိုလိက်ဝံ ကိုဏာ
 ခေၣ်သတိရအံ။



